

A hand in a white sleeve holds a broken wafer. The background is a vibrant collage of teal, yellow, and white geometric shapes over a blurred image of colorful confetti. The text 'NEKTEK! VELETEK!' is prominently displayed in the upper right.

NEKTEK! VELETEK!

SEGÉDANYAG

a NEK 2020 második előkészítő
évéhez lelkipásztorok,
hitoktatók, szerzetesi előljárók
és közösségvezetők számára

52.
NEMZETKÖZI
EUCCHARISZTIKUS
KONGRESSZUS

BUDAPEST | 2020

**NEKTEK!
VELETEK!**

„MINDEN FORRÁSOM BELŐLED FAKAD.”
(ZSOLT 87,7)

NEKTEK! VELETEK!

**AZ EUCHARISZTIA
AZ EGYHÁZ ÉLETÉNEK FORRÁSA**

*A második lelkipásztori felkészülési év
anyaga*

*papoknak, hitoktatóknak, plébániai
mozgalmak, csoportok, közösségek
vezetőinek...*

**52. NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS
KONGRESSZUS – BUDAPEST, 2020.**

Kiadja: NEK Titkárság, Budapest, 2018.

AJÁNLÓ

Őszentsége, Ferenc pápa döntése értelmében 2020 szeptemberében hazánkban, Budapesten kerül megrendezésre az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus. Nagy megtiszteltetés ez számunkra, hiszen e rendezvény kapcsán lehetőségünk nyílik arra, hogy az egész világ előtt megvalljuk Jézusba és az Oltáriszentségbe vetett hitünket, és tanúságot tegyünk örömről és keresztény reményünkről. Ennek a célnak az elérése érdekében már egy éve elkezdtük a felkészülést a Kongresszusra, aminek legfőbb célja hitünk és elköteleződésünk megújulása.

A tavalyi év fókuszában az **Eucharisztia**, mint keresztény életünk forrása állt. A most kezdődő lelkipásztori előkészületi évben pedig a közösségeinket szeretnénk megerősíteni, hiszen csak akkor fogja a világ felismerni, hogy Jézushoz tartozunk, ha szeretettel vagyunk egymás iránt. Plébániai, szerzetesi, lelkiségi vagy más keresztény közösségeinknek ezt a krisztusi szeretetet kell sugározniuk a világ felé.

Ez csak akkor valósulhat meg, ha minden egyes katolikus hívő Krisztus-központú életet él, és az ő tanítása alapján építi a keresztény közösséget. A katolikus közösségek legnagyobb ünnepe a szentmise, ami életünknek és küldetésünknek is csúcsa és forrása. Fontos ennek a legszentebb liturgiának mély megértése és átélése, az abban való aktív részvétel. A többi között ezt kívánja elősegíteni a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Általános Titkársága által elkészített pasztorális terv. Továbbgondolásra érdemes kiindulási pontokat, segítséget találunk benne a teljesség igénye nélkül, hiszen minden közösség élethelyzete más és más. Ami viszont egyaránt fontos mindegyikben: az Eucharisztia, mint *communio*, azaz közösség. Ezt fejezi ki az idei év mottója is: „Az Eucharisztia az Egyház életének forrása”.

Ebben a kötetben elsősorban a lelkipásztoroknak, hitoktatóknak, szerzetesi elöljáróknak, lelkiségi mozgalmak, közösségek vezetőinek szánt írások, javaslatok találhatóak, amiket a pasztoráció különböző terüle-

---

tein lehet hasznosítani a hittanóráktól az ifjúsági és felnőtt katekéziseken keresztül, a táborokban és a szentmisén, a közösségi, valamint egyéni szentségimádásokon.

Bízom benne, hogy a plébániákon és más közösségekben mind többen vállalnak részt a közösségi élet előmozdításában, a másokért végzett szolgálatban, ami által Isten Országa egyre inkább jelenvalóvá lesz.

Kívánom, hogy a következő év pünkösdjéig növekedjenek közösségeink hitben és szeretetben e kiadványban szereplő írások és gyakorlati ötletek segítségével is, hogy Isten irántunk való szeretetének jeleivé váljanak.

2018. pünkösdi ünnepén

Erdő Péter *bíboros,*
prímás, esztergom-budapesti érsek

BEVEZETŐ

A 2020-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való három lelkipásztori előkészítő év során az elsőben a személyes Krisztus-kapcsolatot helyeztük a középpontba. A 2017 pünkösdjétől indult pasztorális tervnek az volt a célja, hogy ráirányítsuk a figyelmünket az Oltáriszentségben köztünk élő Krisztusra és a vele való kapcsolatot elmélyítsük. A második év fókuszában a közösségek állnak. A mottó is ez: az Eucharisztia forrás az egyház számára. Miután egyénileg megerősödtünk, most a közösségeinket szeretnénk eucharisztikusabbá, Krisztus-központúbbá tenni, melyhez elengedhetetlen az Ő mélyebb megismerése, közösségi ünneplése. A közösségeknek pedig olyan vezetőkre van szükségük, akik élő kapcsolatban élnek Jézus Krisztussal, és ezt a kapcsolatukat meg tudják osztani másokkal is. Ha úgy vesszük, a közösség vezetői a „mozdonyok”, akik húzzák a többi kocsit. Szükség is van minél több húzó emberre, mozdonyra. A mozdonyt azonban fűteni kell, hogy legyen ereje elhúzni a kocsikat. Ezért ez a kiadvány elsősorban papoknak, hitoktatóknak, közösségvezetőknek íródott egyfajta vade mecum-ként, amiből ötleteket meríthetnek. Hat nagyobb részből áll.

Az első fejezet egy általános bevezető, mely az egészséges közösségről szól.

A második fejezet főként papoknak, diakónusoknak, igeliturgiát végzőknek szól. Homíliákat, illetve homíliavázlatokat tartalmaznak az Eucharisztia témakörében, illetve a 2019 nagyböjtjének és néhány vasárnapjának perikópáihoz fűzött eucharisztikus megközelítést találunk. Ezek célja egy kis muníció adás a prédikációhoz a teljesség igénye nélkül.

A harmadik rész praktikus segítséget ad a hívek bevonásához a szentmisébe és a szentségimádásba, illetve két tanúságtételt olvashatunk arról, hogyan lehet egésznapos szentségimádást indítani, és ez milyen gyümölcsöket terem. A tapasztalatok azt mutatják, hogy sok hitét gyakorló hívő számára a liturgia jelképrendszere, felépítése, miértje sok esetben nem érthető, vagy hiányos a tudásuk róla.

Egy kommentált szentmise után mondta egy férfi: „már 20 éve járok rendszeresen templomba, de nagyon sok újat hallottam”. Egy másik: „mit csináltunk eddig 'mise' címén?” Szóval úgy tűnik, érdemes egy-egy vasárnap, vagy kisebb közösségekben alkalmanként tartani ilyen magyarázós misét. A hívek nagyon hálásak érte. Ugyanez a helyzet a szentségimádással. Sokaknak a hagyományos szentségimádás után még egészen új a „csendes” szentségimádás fogalma és mikéntje. Akik viszont felfedezték, azok előtt egy új minőségű imamód nyílik meg, és ez alól a gyermekek sem kivételek. Előfordul, hogy egy misére nem járó gyerek a szentségimádásban megélt találkozás hatására kezd misére is járni.

A negyedik fejezet kifejezetten a hitoktatóknak és közösségvezetőknek szól. Itt nem kidolgozott óravázlatokat, hanem inkább témajavaslatokat, ötleteket találunk az Eucharisztia témakörében a mindenféle korosztálynak (óvodás, általános iskolás, középiskolás, fiatal felnőtt) szóló hittanórákhoz, beszélgetésekhez, tematikus estékhez.

Ugyanitt találunk néhány ötletet a hittanos gyerekek szüleinek bevonásához.

Az ötödik részben kifejezetten a közösségek létrehozásához, összetartásához találunk ötleteket a baba-mama klubtól a ministránsokon, a házasközösségeken keresztül a férfiak közösségéig. Ugyanitt találunk nyári táborra is ötleteket, hiszen az ilyen együttlétek igazán alkalmasak a közösség megerősödésére.

Végül a hatodik fejezetben néhány olyan könyvre hívjuk fel a figyelmet, amik segíthetik hitünk és vallásunk megismerését, tudásunk elmélyülését.

Ennél bővebb bibliográfia található az [iec2020.hu/forras] oldalon. Kívánjuk, hogy a 2019 pünkösdjéig tartó második lelkipásztori előkészítő év során erős, Krisztus-központú, szeretetteljes, tanúságtévő közösségek szülessenek, amik a harmadik felkészítő év során bátran kiállnak Jézus örömhírével a világ elé, hiszen az várja Isten fiainak megnyilvánulását.

Fábry Kornél, a NEK főtitkára | Gáspár István, az OLI igazgatója

I.

FÁBRY KORNÉL:

**EGÉSZSÉGES PLÉBÁNIA,
EGÉSZSÉGES KÖZÖSSÉG**

Egyszerűen szeretném megosztani néhány év plébánosi tapasztalát. Öt pontot vizsgálunk meg annak tükrében, hogy milyen eszközök állnak a rendelkezésünkre.

1. *Jelen kilátásaink*
2. *Milyen az életadó közösség?*
3. *Barátság alapú közösség*
4. *Életadó és befogadó plébánia*
5. *Otthonunk a templom*

1. JELEN KILÁTÁSAINK

Nézzük, hogy milyen nehézségekkel találkozunk! Papjaink gyakran a túlterheltség, a kiégés szélén vannak. Talán kudarcok, csalódások, visszautasítások is érték őket. Ha valami plusz feladatról hallanak, fel-sóhajtanak, hogy már így is alig bírják.

Generációs váltás van, a régi bevált módszerek elavultak. Még mindig látok olyan templomokat, ahol kézzel írt plakátok vannak. Kedves és szép dolog ez, csak le van maradva 35 évvel, mert a mai világ abszolút vizuális és virtuális. Rövid időszakokra van beosztva, a figyelmet rövid ideig tudjuk fenntartani. A mai fiatalok, az Y és Z generáció agykapa-citása, kommunikációs felülete egészen más, mint a korábban szüle-tetteké.

A gondok között szerepel még az is, hogy kevés az aktív hívő, a bevon-ható munkatárs. A hívek 10%-a aktív a plébánián. De van egy jó hírem, a hívek 40%-a szívesen szolgálna, ha megkérnék őket valamire. Vajon anyagi eszközeink hány százalékát fordítjuk épületre, kőre, és meny-nyit a munkatársakra?

Az örömhír: Istennek semmi sem lehetetlen. Főleg, ha mi sem akadá-lyozzuk, és mi is szeretnénk valamit tenni. Ha nem abból indulunk ki, hogy semmit sem lehet tenni, hanem abból: *Uram, veled semmi sem lehetetlen!*

---

2. MILYEN AZ ÉLETADÓ KÖZÖSSÉG?

Szeretetteljes. Ha van egy csapat, akik összejárnak, és már szeretik egymást, ők egy padba fognak ülni a templomban. És ha már van egy pad, ami tele van, akkor a többiek is könnyebben jönnek közelebb. Az igazi befogadó egyházközség szeretetteljes.

Közösségi. Odatartozónak érezzük magunkat, a mi közösségünk, nem pedig egy szolgáltatóház.

Hívő. Amikor kimondom, hogy hiszek, akkor igazából azt mondom, hogy bízom. Nem véletlenül vagyok itt. Nekünk kell átadni a hitet, a hit pedig hallásból ered. Tehát az igazi közösség hívő, és mindenki személyes istenkapcsolatra törekszik, akkor érzi igazán sajátjának a missziós küldetést. A közös hitünk a legnagyobb kincsünk.

Evangelizáló. Ha valaki találkozik Jézus Krisztussal, olyan öröm tölti be a szívét, amit nem tud magában tartani. Egész egyszerűen meg kell osztani mindenkivel. Az örömhír gyorsan terjed.

Imádkozó. Mindennek az alapja az imádság, mert az imádság nem más, mint kapcsolat Istennel. Ez mindenkinek személyes ügye kell, hogy legyen. Fontos, hogy tudjunk egymásért is imádkozni.

Nagylelkű. Adakozó. Ahogy az Apostolok Cselekedeteiben olvassuk: mindenüket eladták és szétosztották. A gazdagok adtak a szegényeknek, így a szegények sem szűkölködtek, a gazdagoknak is jutott. A hívők érezzék a sajátjuknak, otthonuknak az egyházközséget. Ha látják, mire fordítják a pénzüket, akkor szívesen adakoznak is.

Szolgáló. Aki sajátjának érzi az egyházközséget, abban szolgálatot is vállal. Érdemes mindenkit a karizmájának megfelelő közösségi szolgálatba bevonni.

Növekvő. Ha mindez megvalósul, akkor a közösség növekedni fog. Az egészséges közösség növekvő közösség. Ha csökken, sorvad egy közösség, akkor valami nem egészséges benne. Akkor meg kell vizsgálni, mitől csökken a létszám.

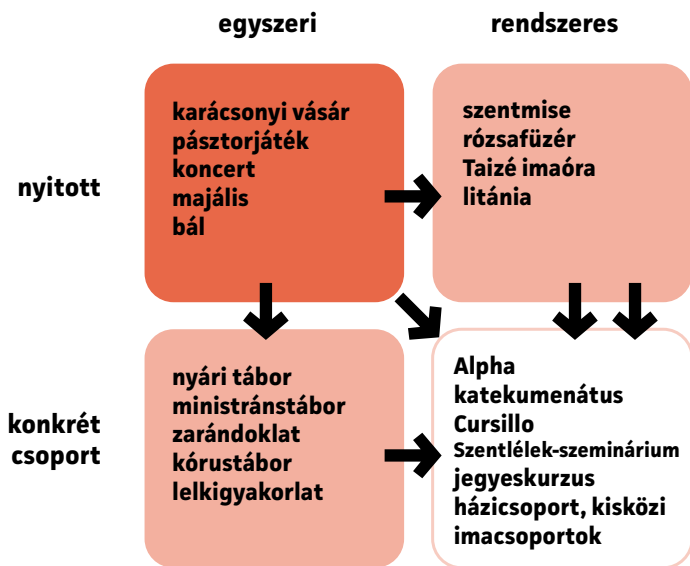
MITŐL ÉS HOGYAN NÖVEKSIK A KÖZÖSSÉG?

Érdeemes megnézni a plébániai programjainkat, azok látogatottságát és megtartó erejüket. Ennek tükrében felmerül a kérdés: milyen programokra van szükség? Mit szervezzünk? Mibe fektessünk energiát?

Egy bonyolult ábrán mutatom be a különböző programtípusokat, amiket általában szervezünk. Legyen víziónk. Jó, ha tudjuk, honnan hova akarunk eljutni, és egészen kis lépésekre bontjuk le a megvalósítandó tervet. Azt szeretnénk, hogy tele legyen a templom, mert ez azt jelenti, hogy sokan ráataláltak Istenre. De ez nem hirtelen fog megtörténni.

A vízszintes szinten találjuk a programok gyakoriságát: egyszeri és rendszeres. A függőleges oszlopokon az látható, hogy kinek szólnak a programok. Az első kategória: nyitott programok, bárkit lehet rá hívni. A második kategória pedig egy konkrét csoport meghívása.

PROGRAMOK

Az első rubrikába kerülnek az *egyszeri és nyitott* alkalmak, amelyekre évente egyszer kerül sor (pl. karácsonyi vásár, farsangi bál, koncert, majális, stb.). Ezek mindenki számára nyitottak, és eljöhetnek azok is, akik nem járnak templomba.

Rendszeres és nyitott alkalom például a szentmise, a rózsafüzér, a Taizé imaóra. Ezekre is bárki bejöhethet.

Konkrét csoportnak szólnak és egyszeri alkalmak, pl. a nyári táborok (családos tábor, ministránstábor, kórustábor), zárándoklatok, lelki gyakorlatok.

A negyedik kategória a *rendszeres és konkrét csoportnak* szóló programok. Ilyen lehet az Alpha kurzus, a katekumenátus, cursillo-s utótalálkozók, Szentlélek szeminárium, jegyeskurzus, házi csoport, házaspáros közösség, imacsoport, stb.

Milyen átjárhatóság van a csoportok között és mi a létjogosultsága mindennek?

Ha eljön valaki egy egyszeri nyitott alkalomra, pl. egy egyházközségi bálra, és ott jól érzi magát, ott meghívhatjuk misére. Van esély arra, hogy az egyszeri nyitott alkalomról, ahol összebarátkozott valakivel, valakikkel, akik meghívják, eljön egy misére vagy Taizé imaórára, zenei szentségimádásra. Ha az egyszeri nyitottból továbbjut valaki (például ministráns vagy kórustag lesz), eljöhet egy táborba egy konkrét csoporttal (ministránstábor, kórustábor). Akik már rendszeresen eljárnak misére, közülük gyakran elköteleződnek valamelyik rendszeresebb alkalomra, Szentlélek szemináriumra, vagy Alphára.

A négy kategória közül melyik fogja növelni az egyházközség létszámát? Melyik fogja gyarapítani? A jobb alsó. Az a cél, hogy lehetőség szerint mindenkit elvezessünk a jobb alsó sarokba, a rendszeres, kötött alkalmakra, mert ezek a programok adják az elköteleződést és ezáltal a növekedést. De látjuk, hogy önmagától ez nem fog menni, ezért van szükség az első háromra. Tehát ezért van létjogosultsága annak, hogy az egyházközség szervezzen bált, majálist, profán dolgokat is.

---

3. A BARÁTSÁG ALAPÚ KÖZÖSSÉG

Jézus azt mondja, hogy a „*barátaimnak mondalak titeket*” (Jn 15,15). Hogyan lesz barátság alapú egy közösség? Ezért a plébánosoknak és a híveknek is olyan lehetőségeket kell teremteniük, ahol barátságok szövődhetnek. A vasárnapi misén egymás hátát látják a hívek. Olyan alkalmakat kell teremteni, ahol egymás arcát is láthatják. Nézzünk néhány példát ilyen alkalmakra a teljesség igénye nélkül!

Baba-mama klub, szülő klub. Egy pedagógus segítségével igyekezünk témákat hozni, és a szülőket is megkértük, hogy mondják el, milyen nehézségekkel küzdenek. Ezeket együtt átbeszélve tudunk segítséget adni.

Tini klub. A „Biztos Szikla tini klub”. A tini klub 80%-a játék, 20%-a üzenet. Nagyon szeretik a gyerekek. Az elsődolgozás utáni időszakra terveztük, hogy az elsődolgozás és a bérnökölzäsi felkésztő közzt legyen hova jönni a gyerekeknek.

A Biztos Szikla klub a Fialok Krisztusért Alapítvány programja, melyet 10-13 éves tinédzserek számára fejlesztettek ki. A klub teljes egészében igazodik a mai tinik kultúrájához és igényeihez, továbbá nagyon dinamikus, játékokra és mozgásra épül, erősíti a csapatszellemet. A Biztos Szikla elsősorban egy jó hely, ahová érdemes eljönni, ahol nagyon sok a vidámság. Olyan témákkal foglalkozik, ami érdekl a tinédzsereket, mint például az önbecsülés, népszerűség, félelmeink, megbocsátás, divat, zene, szerelem, becsületesség, barátság és még sok más. A csapatépítő játékok és vetélkedők közelebb hozzák a fiatalokat egymáshoz, segítik a jó kapcsolatok kiépítését.

Katolikus plébániákön az elsődolgozás után és a bérnökölzäsi felkésztés elötti időben segít megtartani a 10-13 év körüli serdülöket, és egyben tehermentesíti a plébánost, hitoktatót, akiknek inkább felügyeleti, segítő szerepük van. Kidolgozott két éves tematika áll a rendelkezésünkre, melyet fel lehet használni heti, kétheti rendszerességgel, vagy táborban. A recept: sok játék, team-munka, uzsonna és

---

egy csipetnyi krisztusi üzenet, melyről a rövid tanítás után kiscsoportokban is lehet beszélgetni. Tapasztalat szerint, minél több energiát teszünk a szervezésbe, annál nagyobb az élmény a vezető team tagjainak, és annál vonzóbb a serdülőknek. Érdeemes a megbérmáltak közül kiválasztani a team tagjait (kb. 6-8 fő). Így ők szolgálatot kapnak, közösségi élményt nyernek, és felelősséget hordoznak, ami segíti őket a felnőtté válásban.

A Biztos Szikla program Jézus Krisztus evangéliumát és a bibliai értékeket hirdeti a tinédzserek nyelvén. [www.biztoszikla.hu]

Ministráns foglalkozás, plébániai hittan

Férfikör. A férfi olyan fajta, akinek személyes meghívót kell adni. Akkor érzi biztonságban magát, ha maga fajta között lehet. Egy-egy találkozó felépítése: következő vasárnapi evangélium felolvasása, magyarázata néhány kérdésre kivezette a végét. Vesperás és egy óra szabad beszélgetés agapéval. Időnként érdemes külön velük elzarándokolni, amit össze lehet kötni egy finom vacsorával. Ide szívesen hívják a nem hívó barátait, akik megtapasztalják, hogy milyen kedvesek a hívő férfiak. Innen már csak egy lépés a vasárnapi mise.

Forralt bor az éjféli mise után. Kötetlen együttlét. Egy kis pásztor-tüzet rakunk a templom előtt, barátságosan iszunk egy kis teát, vagy éppen forralt bort, sütit is hoznak a hívek, és senki nem siet haza. Jó közösen ünnepelni.

Szilveszteri szentségimádás. Este 11-től gyülekezünk a templomban, csendes szentségimádásban töltjük az év utolsó óráját Jézussal, utána szentségi áldás következik, elénekeljük a himnuszt, végül pezsgővel koccintunk. Sokak magányosan töltenék ezt az órát. Így viszont közösséget kapnak.

Rózsafüzér társulatok összejövetele.

Családos, házas közösségek.

Játszóházak, adventi koszorúkészítés.

Húsvét előtti tojásfestés.

Közös sport és játék. Kell egy kis móka, hogy tudjunk együtt játszani.

Közös munka. Például fahasogatás kalákában. Tavaszi, őszi templom/templomkert takarítás.

Főzés hajléktalanoknak. Azt is jobb együtt csinálni, és utána elvinni együtt a hajléktalanszállóra karácsony környékén vagy máskor.

Karitász. Együtt készítik el és hordják ki az élelmiszer csomagokat.

Idősek teadélutánja. Erzsébet nap környékén.

Szerelmes mise. Amikor közeledik a házasság hete, megnézzük a házasságkötési anyakönyvben, kik ünnepelnek kerek házassági évfordulót (1, 5, 10, 15, 20, 25, stb.). Meghívjuk őket a szerelmes misére, külön köszöntjük az abban az évben ezüst-, vagy aranylakodalmasokat.

Születésnaposok köszöntése. Havonta egyszer meghirdetjük, hogy a következő vasárnap a délelőtti misén köszöntjük azokat, akik abban a hónapban ünneplik a születésnapjukat. A mise végén áldást éneklünk, és egy igekártyát kapnak ajándékba.

Negyedévenként felkeressük és meg szoktuk hívni azokat, akik abban a negyedévben, előző évben gyászoltak. Örülnek az érdeklődésnek, hiszen gyakran egyedül maradnak.

4. MITŐL LESZ EGY PLÉBÁNIA ÉLETADÓ ÉS BEFOGADÓ?

Az evangelizáció első helye az iroda vagy a plébánia hivatal, ahol először találkozunk az emberekkel. Nagyon nem mindegy, hogyan fogadjuk őket. Ne olyan valaki üljön az irodában, akinek jót tesz, ha ott van, hanem olyan, akivel örömteli találkozást él át a plébániára betérő.

Ha nyíltszívű a plébános, akkor befogadó közösséget fog tudni kialakítani. Hiszem, hogy nagyon könnyű papnak lenni. Két dolog kell hozzá:

szeretni kell az embereket és semmit nem várni tőlük. Ha szeretem az embereket, akkor higgyétek el, viszont fognak szeretni. Elvárni meg azért nem érdemes tőlük semmit, mert két-három generáció is kimaradt a keresztény nevelésből. Hiányos a tudásuk, ismeretük, de nem tehetnek róla.

A befogadó plébánián alapvető a bizalom és a szubszidiaritás. A bizalom fontos dolog. A szubszidiaritás pedig a munkamegosztást jelenti. Alapszabály a plébánián, hogy szabad hibázni, mert csak az hibázik, aki tesz is valamit.

A „hagyományos” plébánia és a befogadó plébánia közötti különbség. A „hagyományos” plébánián azt várják el attól, aki bejön a templomba, hogy viselkedjen. Ha viselkedsz és kitartasz, akkor esetleg hitre jutsz, és majd ha hitre jutottál, akkor esetleg befogadunk. Akkor már közénk tarthatasz.

PLÉBÁNIÁK

„hagyományos”

„befogadó”

Milyen e helyett a befogadó plébánia hozzáállása? Először is, gyere úgy, ahogy vagy! Befogadunk. Örülünk, hogy itt vagy, ide tartozhatsz, szeretettel várunk. A köztünk levő szeretet kapcsán hitre fogsz jutni. Ha már hitre jutottál, ha Krisztus mellett döntöttél, akkor viselkedni is fogsz.

Elhívni valakit könnyű, de csak akkor fog ott maradni, ha a barátai is ott vannak. Ez teljesen evidens. Nyilvánvalóan mindenki szeret a barátai körében lenni.

5. A TEMPLOM ALAPVETŐEN OLYAN HELY, AHOVA BÁRKI BETÉRHET. VAJON OTTHONOM-E AZ ISTEN HÁZA?

Meg kell nézni, mit tehetünk a különböző érintett csoportokért, hogy otthon érezzék magukat. Kinek mire van ehhez szüksége?

Az idősek. Mire vágnak az idősek, mi az, ami odavonzza őket a templomba? Fűtés, mellékhelység kialakítása, akadálymentesítés, hangosítás.

Családosok. Mire vágnak a családosok? Jó időpontban legyen a mise. Ha megoldható, akkor ne vasárnap reggel 8-kor. Nehéz a gyerekekkel elkészülni vasárnap reggel 8-ra, amikor végre alhatnak. A 9, 10, fél 11 sokkal családbarátabb időpont.

Fiatalok. Mitől lesz vonzó a szentmise egy fiatal számára? Fontos a zenei világuknak megfelelő liturgikus zene. Kell, hogy feladatuk legyen, nagyon szeretik, ha valahol fontosak és oda mennek is, ahol szükség van rájuk. Dicsérni és bátorítani kell őket: De jó, hogy itt vagytok!

Gyerekek. A gyerekeket foglalkoztatni kell, hogy minden 5 percben legyen mit csinálniuk. Nem is várhatjuk el, hogy 50 percig csendben üljenek. A gyerekmiséen csak egy olvasmány szokott lenni, teljesen rendhagyó módon. A zsoltár alatt a gyerekek kapnak egy gyertyát, felállnak az oltár elé és tartják az evangélium alatt. A prédikációban

---

lehet őket kérdezgetni. A felajánláskor hozhatják a múlt vasárnap kiosztott kis színező lapot, immáron kiszínezve. Úrfelmutatáskor a ministránsokkal együtt csengethetnek kis csengőkkel. Az áldozás előtt a még nem elsőáldozott gyerekek jönnek áldásért.

Mindenki. Egy kedves szó, egy mosoly, egy kis odafigyelés mindenkinek jót tesz.

A virágzó közösség alapja a személyes Krisztus-kapcsolat. Hogyan tudjuk ebben segíteni a híveket?

Szentmisében. Nagyon érdemes egyszer-egyszer magyarázott misét tartani. Érthetővé kell tenni a szimbolikát, magyarázni a liturgiát. A rendszeresen templomba járók és az „új” hívek is hálásak érte.

Szentségimádásban. Az eucharisztikus közösség gyümölcsöt fog teremni és oázisként vonza az embereket. Lehetőséget kell teremnünk a híveknek a szentségimádásra. A szentségimádás iskolája pedig „megtanítja” őket az adoráció művészetére.

[ador.emmanuel.hu]

Összefoglalóan: közösségeink akkor tudják beteljesíteni missziós küldetésüket, ha Krisztus-központúak; ha szeretetteljesek; ha barátság alapúak; ha eucharisztikusak; ha befogadók; és mind egyénileg, mind közösen evangelizáló lelkületűek. „Arról tudják meg rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13,35). Kell lehetőséget találnunk arra, hogy szeressük egymást! Ezek után nincs más hátra, minthogy reménnyel, vízióval figyeljük a Szentlélek indításait.

A teljes előadást itt lehet megtekinteni:

- A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Youtube-csatornáján: 52nd International Eucharistic Congress / Egészséges közösség, egészséges plébánia – Fábry Kornél előadása
- A Szent István Televízió Youtube-csatornáján: Televízió Szent István / A Krisztussal való találkozás küldetéssel jár

II.

ELMÉLKEDÉSEK ÉS EUCCHARISZTIKUS HOMÍLIAVÁZLATOK

GÁSPÁR ISTVÁN ELMÉLKEDÉSEI ÉS HOMÍLIAVÁZLATAI

AZ EGYHÁZ AZ EUCHARISZTIÁBÓL ÉL

A fent idézett gondolattal kezdi Szent II. János Pál pápa az Oltáriszentségről szóló enciklikáját. Valóban belőle élünk, mert ha nem, akkor hitünk sivárrá, üressé válik. Az Egyház belőle él, benne ver gyökeret.

Megszoktuk a szentmisét. Megszoktuk és természetesnek vesszük, hogy a második isteni személy, Jézus Krisztus jelen van a kenyér és bor színe alatt. Itt van az ideje, hogy lefűjjük azt a porréteget, mely újra és újra elfedi annak a csodálatos ajándéknak a titkát, melyet Eucharisztának nevezünk, s ez elindíthat bennünk néhány gondolatot, hogy tisztán és világosan felragyoghasson hitünk nagy misztériuma.

Az Egyház az Eucharisztiaiból él – és én? Én, aki az Egyház élő tagja vagyok, belőle élek? Valahányszor, mikor nem állok be az áldozók sorába, kényelemből, restségből, vagy mert nincs kedvem gyónni, visszautasítom Krisztus jegyajándékát, melyet az egész Egyháznak, s így nekem is adott. Egyedül belőle élni, és nem engedni, hogy bármi más csillapítsa szomjamat, egyedül ő!

Az Eucharisztia, Krisztus jegyajándéka, nem olyan, amit mint egy gyűrűt meg kell őrizni – ezt cselekedni kell! A kenyeret és bort ma is Krisztus változtatja át, de nem egyedül, hanem az egész Egyházzal együtt. Ez az eljegyzési ajándék nem jelkép, hanem valóság. Jézus kereszthalála totális igen az Atyának, ezt elővételezve mondja ki az utolsó vacsorán, hisz kezébe vette testét és vérét, hogy kiszolgáltassa. Az utolsó vacsorán, mert igenjét nekünk akarta adni, hogy mi is ezzel állhassunk az Atya elé. Ezért a szentmise igenje tartalmazza a keresztdozat igenjét, sőt azonos vele. Ha az Egyház misézik, Jézus igenjét, keresztdozatát mondja ki az Atyának. És ezt az igent nem utólag, hanem itt és most, a mai nap szentmiséjén mondom ki.

Isten szövetséget köt velünk minden egyes szentmisén. Nem egy valamikorit újít meg, hanem itt és most akar velem szövetséget kötni. Ugyanakkor nem mi, hanem Jézus a szövetségese, nekünk benne kell maradnunk, mert nélküle semmit sem tehetünk. Ezért nem lehet ott-hon, rádión, tévén keresztül ünnepelni az Eucharisziát. A szentmise az Egyház igenlő részvétele szentségi módon az új és örök szövetség megkötésében. Az én részvételem jele, hogy részese akarok lenni ennek a boldog szövetségkötésnek.

Mint házigazda, vőlegényként önmagát nyújtja jegyesének, az Egyháznak az eljegyzési vacsora keretében, s az én válaszom a teljes jelenlét. Az ő régi igenjét, mely a keresztáldozatban csúcsondott ki, ma is egyenként kimondjuk. Nem annak megismétlését, hanem pontosan azt! Belegondolhatunk, hogy mindennap részesei lehetünk ennek a megrendítő misztériumnak, s mi mégis hányszor utasítjuk vissza Isten hozzánk lehajló szeretetét.

A készület éve arra hív – Kalkuttai Teréz anya szavaival élve –, hogy legyen ez a miséd olyan, mint életed első miséje. Legyen olyan, mint életed utolsó miséje. Legyen olyan, mint életed egyetlen miséje.

KRISZTUS JEGYAJÁNDÉKA

János apostol nem ír az Eucharisztia alapításáról, viszont az eucharisztikus beszédet olvashatjuk evangéliuma hatodik fejezetében, és búcsúbeszédében ír a lábmosásról.

A János-evangélium tizenharmadik fejezetében Jézus nagyon határozottan közli Péterrel: nincs közöm hozzád, ha nem vagy közösségben velem, ha nem moshatom meg a lábadat. Ugyanez igaz az Eucharisziára is. Nincs közöm hozzá, illetve nem ismerem őt, ha nem fogadom el szentáldozáskor Krisztus testét, noha megtehetném. Ugyancsak a búcsúbeszédben olvassuk: *„Ti az én barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek.”* Ő azt parancsolja: *„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!”* Leélhetnek egy életet azt gondolván magamról, hogy

---

hívó vagyok, de nem ismerem őt, ha nem veszem és eszem az ő testét és vérét, pedig megtehetném.

Egy életen keresztül tisztogathatom magam, hogy méltó legyek fogadni őt, s nem merek beállni az áldozók sorába, mert méltatlan vagyok, és sohasem leszek méltó. Ő nem azért adja önmagát, mert megérdemlem, hanem ingyenes szeretetből. Talán épp azért nehéz elfogadnunk ingyenes ajándékát, mert hozzászoktunk, hogy mindennek ára van.

Az Eucharisztia Krisztus jegyajándéka; mint menyasszonyt visz magával minket az Atyához – lehet-e erre nemet mondani? Az én jegyesi igenem személyes részvételem a szentmisén. Milyenek az igenjeim hétről hétre, vasárnapról vasárnapra? Ahogy a III. számú kánonban imádkozzuk: *„Ő tegyen minket neked szentelt örök áldozattá.”* Tehát az Eucharisztia igen az Atyának, amit Jézussal együtt mondunk ki. A vőlegény azt akarja, hogy a menyasszony emlékezzék rá, amíg el nem jön érte. Az Egyház igenjét a jegyesség hosszú ideje alatt újra és újra hallani akarja. Most rajtam a sor! Nekem kell minden egyes szentmisében odaajándékoznom önmagamat, egész Istennek adott életemet Jézussal együtt átadni az Atyának.

Éppen ezért elképzelhetetlen, hogy az eljegyzési lakomáról, szentmiséről elkésssek, vagy otthon hallgassam rádión, amikor elmehetnék. Vagy éppenséggel hátul a bejáratnál a szenteltvíztartót őrizzem, és minél előbb igyekezzek elhagyni a templomot, azt a helyet, ahol pár pillanattal ezelőtt az ég és a föld összeért.

Elképzelhetetlen (persze sokan el tudják képzelni és sajnos életre is váltják), hogy ahol Krisztussal együtt kimondom a kereszttáldozat igenjét, ott csukva legyen a szám, és ne kapcsolódjak be testvéreim dicsőítő énekébe, imádságába. Nincs jogom visszautasítani a legnagyobb ajándékot, amit az életben valaha is kaphatok, magát az Úr szent testét és vérét.

Sokszor fájlaljuk, hogy felszínes a szentmisén való részvételünk. Ha nem készülünk fel, nem is fogunk tudni odafigyelni.

A vele való találkozás elindít a másik ember felé. Felnyitja szememet, hogy a megtört Krisztus és a megtört ember ugyanaz. Nem hitelek az áldozásaim, ha nem kíséri azokat szolgálat, ha nem indít a másik ember felé.

LITURGIKUS HOMÍLIAVÁZLAT I.

A liturgia nem emberi mű. Krisztus egyetemes Egyháza korokon átnyúlva cselekszik. A liturgiában az Egyház beszél Istennel. A könyörgések zöme az egyházatyák korában keletkezett. A földi és a mennyei liturgia örömét kapcsolja össze. Nincs a földön olyan hely, ahol közelebb lehetnék Istenhez, a mennyországhoz, mint a szentmisén.

A szentmise szerelmesek találkozása. Azzal találkozom, akit szeret a lelkem. Isten folyamatosan hív: minden vasárnapi szentmisére készít számomra egy üzenetet öröktől fogva, amit csak akkor hallok meg, ha ott vagyok, ha hallgatom az ő igéjét. Ezzel a füllel beülni újra és újra: *Uram, mit akarsz nekem mondani? Mit készítettél ma a számomra?*

Az Eucharisztia úgy is mondhatnánk, hogy a keresztény élet szíve. Létmód – XIV. Benedek pápa mondja ezt. Jézus valóságosan jelen van a kenyér és a bor színe alatt, és küld, hogy tegyem valóságossá jelenlétét a mindennapokban: a műhelyben, a katedrán, a betegszobában. Eucharisztia lenni testvéreink számára. A szentmise vége – *Ite missa est*: küldetésed van. Küld, hogy észrevegyem, hogy a megtört Krisztus és a megtört ember ugyanaz. Ahogy a kenyeret átjárja Jézus jelenléte, ugyanúgy járja át az én életemet is az ő jelenléte. Ahogy a kenyér átváltozik Jézussá, ugyanúgy kell átváltoznia az életemnek is, Jézussá kell válni. A vőlegény és a menyasszony találkozása a szentmise. Ahogy az Énekek énekében olvassuk: megkezdett örökélet. Nincs benne semmi haszon. Nem azért megyek szentmisére, mert hasznom van belőle, ebből nem lehet hasznot húzni. A szerelemben minden ingyenes, érdek nélküli.

A szentmise Tábor-hegy. Felmegyünk, felkapaszkodunk a hegyre, ahol Jézussal találkozhatunk. Nem maradhatunk ott, le kell mennünk utána.

A hétköznapiakban derül ki, hogy visszatükröződött az arcomon a színváltozás fénye, vagy belülről járt át engem is. Az a lényeg, hogy mi történik velünk két szentmise között. Mennyország kapuja, előcsarnoka a templom ilyenkor. Amikor átlépek a küszöbét, Isten idejébe lépek be. Elhagyom a földi kereteket, Isten idejébe lépek be, a mennyország előcsarnokába, ahol ott vannak az angyalok, bekapcsolódom az angyalok dicsőítő énekébe; ez a hely, ahol az ég és a föld összeér; ahol szomszajom őt és ahol Isten szomszaj engem.

Egyik legnagyobb bűnünk, hogy megszoktuk az Eucharisziát. A szentmisén csak megrendülten lehet részt venni. Ahogy Teréz anya mondja: Olyan legyen ez a miséd, mint életed első miséje. Gondoljak bele, milyen lenne életem első szentmiséje! Milyen rácsodálkozással, figyelemmel lennék ott! Aztán folytatja: legyen ez a mise olyan, mint életed utolsó miséje. Milyen lesz életem utolsó miséje? Főleg, ha tudom, hogy ez a földön az utolsó, nem lesz több. Hogy odafigyelnék rá! Tán könnyekig meghatódnék minden egyes szaván. Teréz anya azt is mondja, hogy olyan legyen ez a miséd, mint életed egyetlen miséje. Milyen lenne életem egyetlen miséje? Talán lelkigyakorlattal készül-nék rá, legszebb ruhámat venném fel, minden szavát innám, odafigyelve, megrendülve. Azért, mert Isten nagylelkű és megengedi, hogy nemcsak évente egyszer, hanem akár minden nap is lehet szentmi-sém, és nemcsak a világ egy pontján, hanem akár minden kis faluban is, nem jogosít fel arra, hogy megszokjam, hogy elmenjek mellette, por lepje be. Fújjuk le a port a szentmisénkről! Nem szabad siettetni a szentmisét. Csak megrendülten lehetek ott, hiszen kereszt alatt állok, Jézus megváltó áldozata, jelenbe hozatala a szentmise. Bekapcsoló-dunk a mennyei liturgiába, angyalok dicsőítő énekeit énekeljük.

Ha nem figyelek a szentmisén, hasonlóvá válok azokhoz a katonákhoz, akik a kereszt alatt ültek és kockáztak Jézus ruhája fölött.

A szentmisén jelen van egy dialógus: Isten szól hozzám, szól az ő né-péhez az ő igéje által, és ott van az én válaszom. Ezért állunk fel az evangéliumra: Uram, meg akarom tenni, amit kérsz tőlem, szeretném életre váltani. Fontos a csend a szentmisében, a szent csend az evan-

---

gélium után. *Uram, mit akarsz nekem még mondani?* A Szentlélek folytatja bennünk a megkezdett gondolatokat. Minden prédikációról el tudok vinni egy mondatot, egy gondolatot, ami megfogott.

Hogyan készülünk a szentmisére? Már otthon érdemes elolvasni a szentírási igéket, ne ott halljam először. Érdemes időben megérkezni, hiszen ha csak beesek a szentmisére, átsiklok az igék fölött, nem is hallom. Ha időben megérkezem a szentmise előtt pár perccel, végig tudom gondolni, hogy az elmúlt héten mi az, ami elválasztott Istentől, és az ő irgalmát, bocsánatát kérem, oly rövid a bűnbánati rész a szentmisében. Végiggondolhatom, hogy kiért ajánlom fel a szentmisémet: betegeimért, rám bízottakért, munkámért, problémákkal küszködőkért. Melyik lesz a szentmisének az a része, amelyekre ma különösképpen odafigyelek? Így az egész szentmisén való részvételem sokkal intenzívebb lesz.

Hogyan készülök a szentmisére? Már fontos az odavezető út. Hogy abbahagyjam a fölösleges beszélgetést, készüljek az Úrral való találkozásra.

LITURGIKUS HOMÍLIAVÁZLAT II.

Krisztus jegyajándéka az Egyház számára a szentmise, és mégis oly sokszor megszoktuk, elmegyünk mellette. A szentmisén Isten öröme és a teremtés öröme, az Egyház öröme egyesül.

A szentmise igeliturgiájában Krisztus ugyanolyan valóságosan jelen van, mint az Eucharishtiában: szól hozzám az ő igéje által.

A szentmisét a bűnbánati résszel kezdjük, Isten irgalmát kérjük az elmúlt hét bűneiért, visszautasításaiért. Vasárnap elénekeljük a glóriát, mely az Egyház gyönyörű dicsőítő éneke. *Dicsőítünk Téged, áldunk Téged, imádunk Téged, magasztalunk Téged, hálát adunk Neked.*

Szívből ünnepelni a szentmisét. Jézus szeretetének legnagyobb jele az Egyház iránt. A hetemből azt az egyetlen egy órát adjam neki. Utána

---

marad 167, amivel azt csinállok, amit akarok, de ezt az órát nem spórolhatom ki a hetemből.

Fontosak a szentmisében a mozdulatok. Tudatos legyen: akár, ha felálllok, hogy Uram, szeretném életre váltani az ígét, amit most hallani fogok. A leborulás: amikor leborulok az Isten nagysága előtt, Ő a minden. Fontos, amikor keresztet vetek magamra: Isten szeretetének a jelét rajzolom magamra, abba öltözködöm. Vagy amikor az evangélium előtt eszembe vésem (homlokomra rajzolom) a kereszt jelét, számmal hirdetem (számra rajzolom) vagy a szívemre, hogy a szívembe zárom. Ugyanezzel a tudatossággal a bűnbánati résznél verhetem a mellem. Magamra hinthetem a szentelt vizet, melyet a pap megáldott, mikor belépek a templomba, és amikor kilépek onnan. És ott van a tömjén, Isten jelenléte, teofánia. Minden ártó, idegen gondolat tűnjék el innen! Amint az imádság felszáll Isten elé, ugyanúgy száll fel a tömjén füstje.

Ez a vágyva vágyott vacsora. Eljegyzési lakoma és áldozati lakoma. Az eljegyzéshez hozzátartozik a menyasszony igenje, az Egyház igenje, önátadása. Nem őrizni kell ezt a jegyajándékot, hanem cselekedni kell. A szentmisén ma is ő változtatja át a kenyeret és a bort velünk együtt, a menyasszonnyal, az Egyházzal. Nem jelkép, hanem valóság. Krisztus valóságos jelenléte köztünk, a keresztáldozat jelenbe hozatala. Kimondjuk minden egyes szentmisén azt az igent, melyet Jézus a kereszten mondott ki. Nem egyedül mondom ki, hanem Jézusba kapcsolódva mondom ki.

A szentmise az Egyház igenlő részvétele az új és örök szövetség megkötésében. A kenyér és a bor nemcsak jelzi, hanem át is változik. Az átváltoztatás után már nem beszél Jézus kenyérről és borról, hanem saját testéről és vérééről.

Az önátadás lehetetlen szeretet nélkül. Önzetlenül, szeretetből adjuk magunkat neki. Jézus, aki önmagát adta az Atyának, most jelenbe hozza ezt az önátadást. Nekem ugyanezzel a „jézusstilusi” szeretettel kell jelen lennem a szentmisén, odaajándékoznom magam az Atyának.

Az Eucharisztia aktív szentség: cselekednünk kell. Szeretet nélkül nem lehet misézni, nem lehet áldozni.

A szentmise áldozat, önátadás, reád bízom magam, legyen meg a te akaratom. Isten csak olyan áldozatra tekint rá, amelyben ott van a teljes önátadás, nem lehet kufárkodni vele. Az áldozatbemutatótól egyedül azt kéri, hogy egész élete legyen benne. Nem lehet hazug az áldozatbemutató. Érdekközösségre nem lehet Istennel lépni. Nem félig-meddig barátság, jó viszony az, amire törekedni kell Istennel. Már itt a földön találkozunk mindenben az Atya szeretetével, már itt a földön felvétetünk a Szentháromság életébe.

Jelenbe hozzuk Krisztus keresztségét a szentmisén. Itt és most mondom ki ugyanazt az igent, ugyanazt az önátadó igent, amelyet Jézus a kereszten mondott ki az Atyának.

A SZENTÁLDOZÁS

A szentmise mindent kér tőlünk: áldozatbemutató, amelynek úgy van értelme, ha egészen önmagunkat adjuk, ez életünk csúcsa és forrása. A keresztség „mosttá” válik. A magyar nyelv gyönyörűen őrizte meg, hogy szentáldozás. Nyugati nyelvek közösségről, komunióról beszélnek. Nemcsak Jézussal való szeretet-egyesülés szentségi módon, nem csupán természetfeletti táplálék, hanem áldozatbemutatói tett a jelenlévő részéről. Ő nem élmény akar lenni, ő van. Ő azt mondta: Ezt cselekedjétek! Amikor szentáldozáshoz járulok, önmagamot adom neki. Áldozatbemutatói cselekvés. Az átváltoztatás jelenbe hozza Jézus áldozatát; az Egyháznak, nekünk önmagunkat kell átadni.

Az áldozásban Jézus asszimilál minket. Nem egyszerűen egyesülünk vele, hanem az ő keresztségével abba asszimilálódunk. Önmagamot adom át az Atyának, ahogy Jézus a kereszten tette. A szentáldozás ezért aktív cselekvés, áldozatbemutatói tett, és ő önmagát adja nekem. Ha nem áldozom a szentmisén, azt fejezem ki, hogy nem akarok asszimilálódni Jézus keresztségében. Olyan ez, mint amikor ünnepi lakomára hívnak, legyen az egy esküvő, egy családi ebéd, és

---

nem veszek részt benne, különböző okokra hivatkozva. Éppen ezért minden szentmisén csak megrendülten vehetek részt, kimondva azt az igent, melyet Jézus mondott ki, beleborzongva abba a szeretetbe, amivel Isten felém fordul.

BARSI BALÁZS OFM HOMÍLIAVÁZLATAI

„C” ÉV NAGYBÖJT ELSŐ VASÁRNAPJA

Az Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve érdemes figyelmünket arra irányítani, hogy milyen összefüggés van a szentséges misztériumok ünneplése (a szentmise), a felolvasott szentírási részek és a mi mostani életünk között. Tulajdonképpen ez a homília, minden más prédikáció.

A homíliához olyan mélységes eucharisztikus hit szükséges, mely feltételezi, hogy minden mesterkéltnél irodalmi bravúr nélkül is minden összefügg a mi Urunk húsvéti áldozatával, mely a szentmisében jelenvalóvá lesz. Minden! Vagyis az univerzum teremtése, az ember és történelme, az Ábrahámmal kezdődő üdvtörténet, mert Isten Krisztusban teremtette és váltotta meg az embert és benne foglalt össze mindent. Így a mi mostani életünk, az ún. szürke hétköznapok is összefüggnek Jézus Krisztussal és az Ő mindent beteljesítő áldozatával, a szentmisével.

Nemsokára elhangzanak Jézusnak, a teremtő Istennek erőt tartalmazó szavai a kehelyben lévő bor fölött: *„Vegyétek, és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kelyhe, az új és örök szövetségé. Ez a vér értektek és sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.”*

Az „új és örök szövetség”, mely beteljesít minden előbbi szövetséget, mert többször kötött Isten szövetséget velünk, emberekkel, de mi mindig felbontottuk, leromboltuk azt.

Az első szövetség maga az ember teremtése. Isten azért teremtett bennünket az Ő képére és hasonlatosságára; vagyis személynek (valakinek, nem valaminek), hogy személyes szeretet-kapcsolatba lépessen velünk. De miért teremtett testet nekünk, hiszen az angyal is, mivel személy, képessé lett téve az Istennel való életre?

Valószínű azért, mert az ember az elképzelhető legkisebb lény, akit

---

még képessé lehet tenni az Istennel való kapcsolatra. Az állat, a növény, az anyag a maga természete szerint erre alkalmatlan. Az az ember környezete. Sőt, sokkal több; az emberben van összefoglalva az atomok élettelen világa, a növényi és állati biosz, de mindez fölemelve a személyesség szintjére: onnét pedig az istenfiúság létszintjére.

Isten a kicsinyeket szereti. „Így tetszett neked, Atyám.” (Id. Lk 10,21)

Az evangélium pár vonással úgy állítja eléink Jézust, a megtestesült Fiúistent, mint Ádámot a Paradicsomkertben a bűn előtt. „Vadállatokkal volt együtt” ti. békében és „angyalok szolgáltak neki”: Isten Jézusban teremtette az embert; vagyis az istenfiúság létbeli szövetségében. Ez a paradicsomi állapot a megszentelő kegyelem állapota. A Sátán azért kísértette meg Jézust, hogyha Jézus szakít az Atyával, akkor tényleg végleg megszakad az emberiség Istennel való kapcsolatának még a lehetősége is.

Jézusban kezdettől fogva töretlen volt az Isten és ember szövetsége. Tehát, amikor az ember szakított Istennel az emberiség őskorában – pl. Noé napjaiban –, akkor sem szakadt meg Isten részéről a szövetségkötés akarása. Mikor Noé hálaáldozatot mutat be Istennek, Isten szövetséget köt vele. Noé nem is kéri erre. Isten tulajdonképpen megújítja a teremtéskor a megtestesült Istenfia, Jézus képére teremtett emberrel a szövetséget.

Az egész emberi történelem és így a csillagvilág is eleve a szövetségben létezik. A teremtmény által újra és újra összetört, de Istentől soha vissza nem vont szövetségben áll fönn.

Amikor most a Sátán kísértését visszaverve Jézus elindul, éppen a szövetséget hirdeti. Amikor első szavával (és minden későbbi tanításával) kijelenti, hogy „közel van Isten országa”, a jó fordítás így hangzik: „Isten uralkodása” (mint egy folyamat), akkor magát hirdeti, mert benne az Atya uralkodása, szeretete végtelenül elfogadott és viszonzott. Ezt az Atyával való viszonyt, szövetséget nyitja meg nekünk, akik hiszünk benne. A Jézusba vettet hit által belépünk az új és örök szövetségbe. Miért örök? Mert az emberi partner Jézus, aki soha nem

---

szakítana az Atyával. Benne vagyunk részei az örök és felbonthatatlan szövetségnek, az Istenben való életnek.

Ez azonban csak úgy vált lehetővé, hogy ahogy a mai szentleckében olvassuk: *„Krisztus meghalt egyszer a bűnökért, az Igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket.”* A bűn az egyetlen akadály a Istennel való szövetségnek. Ám az Isten Fia, az Úr Jézus magára véve bűneinket megnyitotta számunkra az „új és örök” szövetséget, vagyis az Ő kapcsolatát az Atyával a Szentlélekben.

Ez a szentmisében való részvétel, ez az eucharisztikus ünneplés: ez a mi ún. hétköznapi életünk gyökereinek meggyógyítása, megváltása, átalakítása.

„C” ÉV NAGYBŐJT NEGYEDIK VASÁRNAPJA

A kultúra megromlása az ember gyökereinek megromlása. A nyugati civilizációban élő ember megszenteltségtelenítette a templomot. Itt előszörban a belső templom, az emberi szív megszenteltségtelenítéséről van szó. A posztmodern ember elveszítette szakrális érzékét, Isten-érzékét, sőt ennek kultuszát, felélesztését valójában tilossá nyilvánította.

A mai ember elveszítette a saját szívéhez (én-jéhez) vezető utat. Egyszerűen azt sem tudja, hogy van halhatatlan lelke – mondta már a XIX. században Boldog John Henry Newman bíboros.

Aki próbálta időben figyelmeztetni ezt a belső templomot feledő modern világot a fenyegető katasztrófára, azzal úgy bántak, ahogy ma olvastuk a Krónikák könyvében. Bár Isten jókor elküldte hozzájuk figyelmeztetéseit, *„...de ők kigúnyolták Isten követeit, megvetették üzeneteit és kinevették prófétáit.”* A II. Vatikáni Zsinat első dokumentuma a szentmiséről, az Eucharisziáról szól, melyet a katolikus nép élete és minden tevékenysége forrásának és csúcspontjának nevez. Vajon for-

---

rássá tettük életünkben és csúcsponttá törekvéseinkben? Nem lett-e egyes közösségek számára maga a szentmise a csoport ünneplése? Az Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve nem kellene-e beiktatni sürgősen egy bűnbánati évet? Hiszen a szentmise is ott kezdődik, ahol minden Istennel való találkozás és megújulás kezdődhet: „...én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem?” Nem kellene-e egy éven át bocsánatot kérni a sok lezserségért, hibáért, bűnért, sőt szentségtörésért, amelyet mi katolikusok elkövettünk?

Milyen nagy kegyelem, hogy amikor magába az Egyházba is betör a deszakralizációs vihar és a szekularizmus, mi magyarok kaptuk meg a lehetőséget, hogy bűnbánatot tartva megújítsuk az új és örök kultuszt, amelyet az Isten megtestesült Fia, Jézus mutat be oltárainkon az Atyának az örök Lélek által (ld. Zsid 9,14).

Mivel ezt, az Istenhez fordulást nem tette meg az Ószövetségben Isten népe, nem tartott bűnbánatot „az Úr haragja visszavonhatatlanul népére zúdult.” Tudjuk, hogy Isten haragja, Isten büntetése nem azt jelenti, hogy Isten begurul és odavág, „hanem a bűnében magát megmakacsoló nép” bűnei beérnek, és az mint pusztítás jelenik meg.

Ezekről szemléltető oktatást kapunk napjainkban. A kopt egyház viszont a vértanúságot is vállalva vesz részt az ősi rítusú miséken, ahol felnéz a keresztre. Ez a szentmise lényege! Az Egyház a hit mélységes intenzitásával felnéz a keresztre. Megváltójára szegezi tekintetét. Ez az odafordulás az Úr megváltó szenvedéséhez, ez a szentmise lényege. Erre hív minket ma a szent evangéliumban a mi Urunk: „*Ahogy Mózes fölemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen.*” És ezután következik a szívemet, idegeimet, testemet megrendítő kijelentés: „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*”

A jó keresztényi közösség csak következmény. Jézus előbb az Isten és ember közötti válaszfalat rombolta le, keresztségével kiárasztva szívünkbe a Szentlelket és ennek következménye, hogy lerombolódott

---

a zsidókat és pogányokat, valamint más csoportokat egymástól elválasztó válaszfal. A vasárnap nem „vidám vasárnap”, hanem föltekintés az életadó keresztfára, ahonnan a békesség elárasztja a szívünket mint a folyam. Ez a vasárnap és a keresztény élet békességének forrása, mely aztán a hétköznapokban is árasztja vizeit az emberi lélek kiszáradt pusztaságába.

Az oltárkeresztnek közepén kell állnia hatalmasan uralva a vasárnapi ünneplést. Az úrfelmutatás ugyanezt még mélyebben valósítja meg: de a kereszt maga is szentségi erejű szimbólum.

Gondoljunk nagypéntekre. Nincs szentmise, de van „úrfelmutatás”, a kereszt felmutatása, amelyre, ha hittel tekintünk, megmenekülünk. Itt felesleges kérdés: elég hittel rátekinteni és üdvözülünk? Ez a kérdés itt nem merül fel, mert ha felmerül, akkor nem úgy tekintettél fel, azzal a mélységes önátadással, amellyel kell.

A liturgia az Egyház életének legsűrűbb, legintenzívebb élete. Nem teológia, nem hitoktatás, nem erkölcsstanítás, hanem valóságos egyesülés az Úrral, aki belső szentélyünkbe jön a szentáldozásban. Ott életre kelt minket, bűneink miatt halottakat, és már a föltámadás erőterébe emel, sőt a mennyekiek közé helyez, ahogy a szentleckében ma olvastuk.

Ez az Egyház megújulásának egyetlen, igazi forrása.

Újmisésként dédnagymamám megkérdezte tőlem: „Kisfiam, mit tanultatok a teológián? Misézni?” Akkor megmosolyogtam. Most megértem: igen, a szó legmélyebb értelmében ezt kell tanulni, misézni és misében részt venni.

„C” ÉV NAGYBÖJT ÖTÖDIK VASÁRNAPJA

A zsidókhoz írt levél felidézi az Úr Jézus vérrel verítékezését: *„Jézus földi életében hangosan kiáltozva, könnyek között imádkozott, és könyörgött ahhoz, aki meg tudta menteni a haláltól. Hódolatért meghallgatásra talált.”*

Ezt a hódolat szót néha az istentisztelet szóval, máskor az istenfélelem szóval fordítják. Mindenesetre magát az Úr Jézust, az emberré lett Fiúistent úgy állítják eléink az evangélisták, mint akit eltöltött a Szentlélek adományaival, amely adományok között talán a legnagyobb az istenfélelem ajándéka.

Az istenfélelem nem rettegés (fobosz), hanem a tiszteletnek az Istent megillető legnagyobb foka (eulabeia). Aki retteg Istentől, az fut előle és el akar rejtőzni, mint a bűn után Ádám. Akiben viszont az istenfélelem ajándéka működik, az vonzódik Istenhez, megérzi jelenlétét és megrendül.

Jézus szívében, emberségében a legnagyobb fokban megvolt az istenfélelem, az istentisztelet, a hódolat ajándéka.

Amikor Szent János azt írja, hogy *„a szeretetben nincs félelem”* (1Jn 4,28), akkor nem azt állítja, hogy hiányzik belőle ez a megrendült hódolat, hanem a „fobosz”, a rettegés hiányzik belőle. Az istenfélelemben, a hódolatban vonzódás, tehát szeretet van Isten iránt. A szeretet teljességből sohasem hiányozhat itt a földön az istenfélelem.

Mintha az utóbbi évtizedekben kiveszett volna ez az ajándék, pontosabban elhanyagoltuk, félreértettük ezt az ajándékot éppen az Eucharishtiában jelen lévő Jézus irányában.

Csak ez az ajándék teszi hitelessé a valós jelenlétbe vetett hitünket. Boldog John Henry Newman bíboros világítja meg az istenfélelem mi-
benlétét egy példázattal. Tegyük fel, hogy egy hallgatóság előtt kell a legjobb barátomat megemlíteni. Igazat és jót mondok róla. Ám amíg beszélek róla, hirtelen észreveszem, hogy ott ül a harmadik padsorban,

---

jelen van és hallgat engem. Mit érzek? Ez az érzés jelzi az istenfélelem lényegét. Tényleg úgy viselkedünk, imádkozunk, énekelünk, mozgunk a szentmisén, hogy tudatában vagyunk jelenlétének? Ezen hódolat nélkül a szent jelenlétbe vetett hitünk súlyosan hiányos.

A szentmisével még mélyebb kapcsolatban is van az, amit a zsidókhöz írt levélből olvastunk, hogy „hódolatáért (istenfélelemért) meghallgatásra talált.” Ez az istenfélelem az Úr Jézus emberi akaratának teljes alávetését jelenti az Atya akaratának: „ne az én (emberi) akaratom legyen meg, hanem a tied.” És mi az Atya akarata? Hogy minden ember üdvözljön. Íme, Jézusnak az Olajfák hegyén és a Golgotán bemutatott hódolatát meghallgatta az Atya és megadta a bűnök bocsánatát minden embernek. Meghallgatásának az is a következménye, hogy harmadnapon örök dicsőségre föltámasztotta Jézust: az ő testét, az emberi testet, a mi testünket a Szentlélek által az isteni dicsőség világába emelte.

Szent János evangélista titokzatos módon szintén erről a Jézus szívében lévő hódolatról tudósít.

Amikor Jézus meglátja a pogányokat, akik az egész emberiséget képviselik, és látja szemükben a vágyakozást Isten Országa után, akkor szinte a pünkösöd utáni tömeges megtéréseket látja, amely az ő keresztáldozatának lesz a gyümölcse.

Hogy a pogányok is a szent néphez tartsanak, ehhez magára kell vennie mindenki bűnét és Atyjától feloldozást kérve le kell rombolnia a válaszfalat elsősorban Isten és minden ember között, amelynek következménye lesz a szent népet a nem szent néptől elválasztó válaszfal lerombolása.

Ezért így szól: *„Eljött az óra, hogy megdicsőüljön az Emberfia. Bizony, bizony mondom nektek, ha a búzaszem nem hull a földre és el nem hal, egyedül marad, ha azonban elhal, sok gyümölcsöt hoz.”*

Ekkor tehát megváltó halálával szembesül. Ezért így szól: *„...most megrendült a lelkem. Mit is mondjak? Atyám, szabadíts meg ettől az órától?”* Ezután nagy csöndet kell tartani, amely csöndben ott van az Olajfák

---

hegyi imádság: „*Ha lehetséges múltjék el tőlem e pohár*” – de ha nem lehetséges: „*legyen meg a te akaratod*”, majd e szent csönd után olvashatjuk tovább, mit is mond Jézus: „éppen ezért az óráért jöttem”. De egyet kérek: „*Atyám, dicsőítsd meg neved*”, vagyis az „*atya*” nevet, mely azt jelenti, hogy kinyilvánítod a húsvéti eseményekben, hogy kid vagyok én, és Te ki vagy nekem, és hogy visszafogadod a tékozló fiakat is.

A szentmise valójában számunkra gyümölcsözően a Szentlélek legnagyobb ajándéka erőterében „működik”: az istenfélelem, a hódolat, a megrendülés légkörében. A szentek így miséztek (ld. Szent Pió atya) és így vettek részt a szentmisén (ld. Assisi Szent Ferenc).

„C” ÉV HÚSVÉT MÁSODIK VASÁRNAPJA

Készülve a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra felragyog előtünk a mai evangéliumban hallott történet helymegjelölése és az a megjegyzés, hogy annak a teremnek az ajtaját a tanítványok zárva tartották a zsidóktól való félelmükben.

Melyik ez a terem? Az utolsó vacsora terme, ahol utoljára voltak együtt Jézussal, aki azon az estén kezébe véve a kenyeret és a borral telt kelyhet nem a szokásos, a zsidó szertartás által előírt szavakat mondta, hanem: „*ez az én testem...*”, „*ez az én vérem...*”

Hogy egészen bizonyosan ezt mondta, az abból nyilvánvaló, hogy teljességgel érthetetlennek tűnt számukra és szinte elfogadhatatlannak. Azt a parancsot is kapták, hogy ezt cselekedjék az ő emlékezetére.

Itt, az utolsó vacsora termének és a zárt ajtajának lényeges üzenete van. A tanítványokat azért fogta el a félelem, mert Jézus nem kopogott. Nem nyitottak neki ajtót, ugyanakkor Jézus nem ment át a falon. A föltámadott és megdicsőült (Isten sajátos benső dicsőségének erőterébe fölvett) testnek, anyagnak más tulajdonságai vannak. Azzal az anyaggal, amit mi naponta tapasztalunk és ezzel a térrel és idővel sajátos kapcsolatban van. Ahogy a zárt ajtó és a falak nem akadályozzák dicsőséges testének valóságos jelenlétét, úgy a kenyér és a bor állaga

---

sem. Szent János evangélista ezt a felismerést kétszer is jelzi, mert egy héttel később ismét ugyanez történt.

Jézus a föltámadott testében van jelen az Oltáriszentségben, de „mintegy megölve” jegyzi meg ugyanaz a Szent János evangélista a Jelenések könyvében (Jel 5,6). Tehát nem megölve van jelen, hanem mintegy megölve, vagyis ugyanazzal az önátadással, amellyel megváltó halálakor engesztelő áldozatul följánlotta magát az Atyának az örök Lélekben.

Szent János evangélista, aki Patmosz szigetén száműzetésben van, írja: „*az Úr napján elragadtatásba estem.*” Igen lényeges megjegyzés. Valószínű, hogy az egész Jelenések könyvének ez a kulcsa. Először itt találkozunk a vasárnap keresztény nevével. Már nem „egy nappal szombat után”, hanem az Úr napján. A „dies dominica” (dies=nap, Dominus=Úr: Úr napja) nemcsak Jézusnak, az Úrnak (Istennek) a testben való dicsőséges föltámadását jelenti, hanem a „dominicum” az Eucharisziát is, vagyis a vasárnapi szentmisét.

Az apostol a szentmisében elragadtatásba esett. Ez rendkívüli esemény, de egy nem rendkívüli utal. Amikor hitben ünnepeljük a szent misztériumokat: maga a hit elragad minket a világ és a történelem felszínének ismeretétől és az Úr dicsőséges feltámadásában „látjuk” magunkat, az Egyházat, a történelmet és a csillagvilágot. Vagyis min-dennek a lényegét.

Azért bizonyos a vasárnapot (a szentmisét) ünneplő Szent János apostol abban, hogy végül is Jézus Krisztus győz és a történelmet teljese-désbe, Isten szentháromságos erőterébe emeli (és vele együtt a kozmoszt is), mert Jézus az ő kereszthalála és föltámadása által már győzött. Benne végbement a beteljesedés. Ez a mi világnézetünk: az egyetlen helyes látásmód. Törekedjünk arra, hogy az eljövendő napokban mindent a szentmise fényében lássunk!

„C” ÉV HŰSVÉT HARMADIK VASÁRNAPJA

Keresztény életünk (az igazi élet) az újjászületés szentségével, a keresztséggel kezdődik: *„Én téged megkereszteltek; az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.”*

A szentmise is a Szentháromság egy Isten említésével kezdődik. Ez nem csupán említés, hanem a kereszttetés annak a felismerése és vállalása, hogy egész testemet, egész valómat átfogja Isten szentháromságos élete Jézus kereszttáldozata által a Szentlélekben.

A szentmise maga elmerülés Isten szentháromságos életében. A beavatás szentségeinek – keresztsé, bérálás – csúcspontja a szentáldozás.

A most felolvasott három szentírási részlet a szentmisében való részvételt úgy mutatja be, mint a három isteni személlyel való találkozást, sőt megmerítkezést Isten benső, szentháromságos életében.

A kiindulópont: Jézus, aki föltámadása után megjelenik a tó partján, és háromszoros szeretet-vallomást kér Pétertől.

Ha jól figyelünk, itt nemcsak egy emberi szeretet tisztulásáról van szó, hanem az emberi szeretet átlényegüléséről. Péter a harmadik kérdésre így válaszol: *„Uram (ez azt jelenti: Istenem), te mindent tudsz (egyedül Isten a mindent-tudó), te azt is tudod (mert én már azt nem tudom), hogy szeretlek téged.”*

A Jézus iránti magabiztos szeretet átváltozik: a szeretet forrása nem Péter, hanem Jézus. Nem az számít elsősorban, hogy én szeretem Jézust, hanem, hogy Ő szeret engem, és pedig Isten szeretetével, halálos (kereszthalált elszenvedő) szeretettel.

Az utolsó vacsorán, vagyis a szentmise alapításakor éppen erről van szó: *„Ahogy az Atya szeret engem, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben!”* Ez utóbbit néha félreértjük: itt nem azt mondja Jézus, hogy maradjunk meg az iránta való szeretetben (ez csak következmény), hanem maradjunk meg annak tudatában, hogy

---

mi szeretve vagyunk általa, és pedig előbb szeretve, ahogy ugyanaz a Szent János írja: „*Szeressük tehát (Istent), mert Isten előbb szeretett minket*” (1Jn 4,19).

A szentmise lényege: ez a szinte felfoghatatlan szeretet, amellyel Isten szeret minket Jézus szívével.

A szentmise ugyanakkor éppen ezért egy elragadtatott istendicséret. Az Isten imádásának a legsűrűbb ideje, az istendicsőítésnek tökéletes megvalósulása, mert az Atyát Őáltala (a megtestesült Fia, Jézus által) a Szentlélekben dicsőítjük.

A Jelenések könyvének véres lapjain, mely a mindig megisméltendő bűnös emberiség lázas hánykolódása, áttör valami eget, földet megrázó ujjongás: istendicséret. Maga az istenimádás a szabadság megvalósulása. A szentmise hatalmas imádság az Atyához a Fiú által a Szentlélekben. „*A Trónon Ülőnek és a Báránynak áldás, tisztelet, dicsőség és hatalom örökkön-örökké.*” De kimarad a Szentlélek? Nem. Ő maga bennünk az istendicséret fakasztója; hiszen csak az ő segítségével tudunk hinni: „*Senki sem mondhatja, hogy Jézus az Úr (vagyis Isten), csak a Lélek által*” (1Kor 12,3). Ő a remény Lelke; és Ő bennünk Isten velünk közölt szeretőképessége (ld. Róm 5,5).

Amikor Péter elismeri, hogy az a lényeg, hogy Jézus szereti őt, akkor az ő szívébe kiárad Isten szeretete a Lélek által (ld. ismét Róm 5,5).

Amikor a szentmisében a Trónon Ülőnek és a Báránynak szóló dicséretet énekl az Egyház, akkor ez a Szentlélekben történik, ezért éri el a mi dicséretünk az Atya és a Fiú kapcsolatát.

Amikor pedig a szentmise végén tanúságtevésre küld el minket a pap, akkor arra a tanúságtételre küld, amelyről a mai olvasmányokban hallottunk. Péter és az apostolok így válaszoltak: „*...mi ezeknek a dolgoknak a tanúi vagyunk a Szentlélekkel egyetemben.*”

Íme, a szentmisében az valósul meg, amiről a Szentírásban olvastunk. A szentmise maga a beteljesedés.

„C” ÉV HÜSVÉT NEGYEDIK VASÁRNAPJA

Az igazi egység felé vezető úton vállalni kell a szenvedésekkel teli szakadásokat is. Miért nem szabad megáldoztatni protestáns testvéreinket? Azért, mert tisztelni kell az ő felfogásukat az Úrvacsoráról. De ha egy protestáns testvérünk ugyanazt hiszi az Eucharisziáról mint mi, akkor miért nem szabad megáldoztatni? Mert ezzel az Eucharisziába vetett, rejtetten katolikus hitével együtt jár sok minden más elfogadása is. Például a kézzel való megáldoztatás továbbadott püspök- és papszentelés. Náluk nincs fölszentelés, hanem csak fölavatás van, amelyben most már Luther és Kálvin gyakorlatával szakítva nőket is felavatnak. Az Eucharisztia soha nem lehet eszköz. Az Eucharisztia cél! Mert a szeretet sohasem lehet eszköz: a szeretet a cél, a teljesség. Tehát az Eucharisztia nem lehet az ökumenizmus eszköze.

Mindezt azért mondtam, mert az egységen dolgozva nem ugorhatunk át szakadékokat. Abban kell együtt lenni, ami közös: a keresztségben, a Hitvallásban, a Bibliában, de mindenekelőtt egymás személyének tiszteletében és szeretetében. Ami elválaszt, azt tudományosan kutatni kell. Vissza kell menni a szakadásig, és mindenekelőtt imádkozni egymásért és a teljes egység megvalósulásáért. A súlyos nézetkülönbségek elkenése egyfajta hazugság. Hazugság árán nem haladhatunk a teljes egység felé. Ravasz László református püspök, kiváló igehirdető az 1938-as budapesti eucharisztikus világkongresszussal kapcsolatban a következőket mondta: ez a katolikusok ünnepe, nem a mi ünnepünk (mi nem ünneplünk), csendben maradunk. Ezt kellett volna nekünk is becsülettel megvallanunk a reformáció 500. évfordulójával kapcsolatban.

A mai olvasmányban arról van szó, hogy a szombatból vasárnapba, a zsidó szombati ünneplésből a keresztény vasárnapba átlépni lehetetlen szakadások nélkül. Azonban nagyon fontos megfigyelni, hogy a hívő zsidók közül sokan a Jézusban felismert megváltás elfogadásával átléptek a szombatból a vasárnapba éppen a zsidó apostolok igehirdetése által. Ez a fájdalmas szakadás eredményezte a pogányok bevé-

---

telét az Egyházba, hiszen Jézus kereszthalálával lerontotta a válaszfalat Isten és ember között és ennek következménye, hogy lerombolta a válaszfalat zsidó és pogány között. Jézusban lehet a szombatból vasárnapba átmenni.

Az az egyetemes (katolikus) egység, amibe az apostolok bevezik a Jézusban hívő zsidók mellé a Jézusban hívő pogányokat. Az az egység sokkal mélyebben van, mint a zsidóság egységének alapja. A megtestesülés az új és végleges és legegységesebb alapja az egységnek. Ugyanakkor Szent Pál tud arról, hogy a vég előtt Izrael is meg fog térni. Ha viszont a zsidókkal egy összemosott, emberileg összevegyített vallást csinálnánk mi keresztények, akkor ezt a végső egységet tagadnánk meg.

Van még egy fájdalmasabb és még nagyobb szakadás is, amelyet a Jelenések könyve említ. A kereszténységben tovább megy a szakadás, amely Izraelt elválasztotta a pogányoktól. Sőt, a szakadás elmélyül a pogánysággal kapcsolatban. A vasárnapi szentmise a keresztények életébe került. A császár istenítése helyett Jézus istenségét vallották meg elutasítva a tömjénáldozatot. A szentmisén a tömjénezés nem lényegtelen díszítőelem. A nagy szorongatásból a pogány római hatóságok által gerjesztett, véres üldözésből jöttek, megmosták ruhájukat a Barány vérében és ittak az Úr kelyhéből. Vállalni kell ezt a szakadást, üldöztetést éppen a pogányokért. Nem azzal létesítünk velük közösséget, ha politikailag korrekt beszéddel elfedjük Krisztus istenségébe vetett hitünket istenítvé a politikai hatalmat, hanem ha vállaljuk a tanúságtételt, a mártíriumot tudva azt, amit az Úr a mai evangéliumban mondott, hogy az Ő kezéből senki sem ragadhat ki minket, mert – ha figyelmesen odahallgattunk a szavaira – azt állítja, hogy az Ő keze az Atya keze. Márpedig *„Atyám kezéből nem ragadhat ki senki semmit.”*

OROSZ ISTVÁN HOMÍLIAVÁZLATAI

1. ZAKEUS (LK 19,1-10)

Kívül marad

Krisztus nem hagyja

Új Élet (neki és háza népének)

Gyakran vagyunk így, szeretnénk kívül maradni, csupán szemlélőként tekinteni Krisztus cselekedeteit. Véletlenül se vonódjunk be, ne kelljen változtatni

Kapunk impulzusokat, Krisztus szeretne közel kerülni hozzánk

Krisztus nélkül maradni = élet nélkül maradni

Hagyjuk, hogy Krisztus új életet adjon, Életet, Önmagát, az Eucharisziát... Ehhez nekünk is tenni kell: kilépni a komfortzónánkból!

2. A VAMOS ÉS FARIZEUS TÖRTÉNETE (LK 18,10-14)

Két ember megáll

Megállásaik – Megállásaim

Megállásaik hogyanja – Megállásaim attitűdjei

Ki előtt állnak meg? – Ki előtt állok meg?

Az Eucharisziával csakis alázatos bűnbánatban lehet találkozni

Napi tapasztalat: a gyóntatószékek üresek, ugyanakkor tömött sorokban megyünk áldozni

Nem jó, amikor távol maradok, mert méltatlannak érzem magam

Nem jó, amikor farizeusi magatartással tülekszem, mondván: nincsenek komoly bűneim

Helyes így imádkozni: „*Bűnösök között az első én vagyok...*” (Aranyszájú Szent János liturgiájában az áldozás előtti ima)

Isten irgalmas szeretete tesz megigazulttá!

3. A TÉKOZLÓ FIÚ (LK 15,11-32)

A történet előtt két rövidebb elbeszélés található: Az elveszett bárány és az elveszett drachma

Drachma, bárány, a fiú – a megtalálás öröme (mindenkinek van hétköznapi tapasztalata...)

Az elveszett fiú = az elveszett ember: csakis atyjánál, az atyai házban, az ünnepi asztalnál, teljes elfogadottságban lehet önmaga

Én: csakis az Atyánál, az Ő házában, az ünnepi asztalnál, azaz az Eucharisziában lehetek igazán önmagam

Enélkül: kallódás, görbe utak, felesleges kitérők...

Vele: **örök élet, a tökéletes eucharisztikus közösség.**

III.

SZENTMISEMAGYARÁZAT, SZENTSÉGIMÁDÁSI MINTÁK, TANÚSÁGTÉTELEK

FÜZES ÁDÁM:

KOMMENTÁLT MISE – KÉZENFOGVA BEVEZETNI A SZENTMISE MISZTÉRIUMÁBA

A 2007-es budapesti városmisszióban már az ajánlott módszerek között szerepelt a kommentált, magyarázott szentmise. Mire jó ez, hogyan érdemes nekifogni és mit jó elmondani egy ilyen alkalommal?

MIÉRT?

A szentmise egyházi életünk csúcса, a beavató szentségek teljessége. Elvileg az egyházon keresztüli istenkapcsolat csúcса. Azonban ma, ha valaki ismerkedik a hittel, nagyon hamar egy misén köt ki (tapasztaljuk az Alpha kurzusokon is). Egy mise kegyelme végtelen, de a gyümölcsözősége arányos azzal, amennyit befogadunk belőle az értelmünkkel, a szívünkbe és szentségileg. Ezért érdemes magyarázattal segíteni az érdeklődők elméjét a megértésben.

HOGYAN?

A misét megérhetjük, ha egy képzés során (pl. teológiai) végigtanuljuk történeti, teológiai, szimbolikus szempontokból. Azonban ez a misemagyarázat azoknak szól, akik nem ülnek iskolapadba, akik most ismerkednek a hittel, vagy pedig egy lelkigyakorlaton, vagy más formában éppen most vannak együtt, de módunk van valami többet adni.

A misemagyarázat az éppen folyó mise megfelelő részeinél áll meg, és teszi azt érthetővé, előkészítve a hallgatót a következő néhány perc cselekményeire.

A magyarázott mise se tartson egy óránál többet, ezért alapvetően érdemes egy hétköznapi (egy olvasmánnyal, dicsőség és hitvallás nélkül) misét tartani, abban pedig a cselekményeket kísérő énekeket

---

(kezdő, felajánlási, esetleg áldozási) kihagyni, mert pont ezek alatt hangozhatnak el a magyarázatok.

A magyarázatnál fontos az is, hogy ez nem egy lexikon, egyetemi jegyzet „leadása”, amelyet a mise megfelelő részeihez sűrítünk, nem érdemes túl sok történelmi adalékkal megtölteni. A vitatkozó stílust pedig teljesen kerüljük el: nem cél a konzervatív és haladó álláspont ütköztetése, valamelyik kárhoztatása, sem a II. Vatikáni Zsinat előtti és utáni összehasonlítása, az adott templom liturgikus terének kritizálása, stb. Valódi szentmisén vagyunk, valódi érdeklődővel, az egész kommentár legyen meghívó, katekumenális jellegű.

Amennyiben kisebb csoportnak (10-20 fő) tartjuk a magyarázatos misét, érdemes őket a szentélybe ültetni, vagy pedig minél közelebb a szentélyhez (pl. mozgatható székekre félkörben az oltár elé), hogy „közük legyen” a liturgikus cselekményekhez, és ne csak „nézők” maradjanak.

A kommentárt mondhatja a miséző pap, vagy valaki más, de ez esetben nagyon figyeljenek egymásra, és a miséző is tudjon róla, mikor, mi fog elhangozni.

MIT?

Az alábbi szöveg egy változat, lehetőség, mindenki „testreszabhatja”, kiegészítheti. Nem törekszik teljességre, csak az eggyel jobb megértésre.

Bevezető (mielőtt a pap megkezdené a szentmisét)

A templom a találkozás helye: itt gyűlik össze a keresztény közösség, találkozik egymással, hogy aztán találkozzék Istennel: együtt hallgassa szavát a Szentírásban, majd a kenyérben és a borban Isten táplálja, erősítse. A szentély a templom szíve, itt áll az ambó, ahonnan a Szentírás szavait olvassuk fel, és az oltár, ahol az ember anyagai, a kenyér és a bor találkoznak Isten erejével, és lesznek Krisztus teste és vére.

A mise szent dráma, benne a dráma elemeivel, szereplőivel, mindnyájan „játszunk”, belejátsszuk magunkat a misztériumba, abba, amit nem tudunk vagy nem érdemes elmondani, leírni.

Bevonulás

A mise bevonulással kezdődik. Úton vagyunk, Isten megszólította néhány ezer éve Ábrahámot, és ő elindult az Úr ígéretei nyomán. A mise része e nagy vándorlásnak, Istennel megpihenünk és erőt gyűjtünk, aztán a végén majd tovább megyünk. Előre haladunk a bevonulásnál, és a mozgás szerves része marad a misének. Még ha padokhoz is vagyunk kötve, felállunk, leülünk, letérdelünk: nem csak elmélet, nem egy gondolatkíséret. Istennel találkozunk, az egész életünket hozzuk ide, testestül-lelkestül.

A pap az oltárhoz lép és megcsókolja. A csók a különös tisztelet jele: itt fog találkozni az ég a földdel, Isten az emberi anyaggal. Bármiből is készült az oltár, bármilyen stílusú: mégis ez teszi különlegessé és a szent drámában szentté.

Keresztvetés, köszöntés

Keresztvetéssel kezdődik a mise, és a végén a kereszt jelével adott áldással ér véget. Amint a templom elkülöníti a világban a mise helyszínét, úgy e két keresztvetés kivágja az időből a mise idejét. E két keresztvetés között az együttlétünk, figyelmünk, kommunikációnk is mind a szentháromságos Isten nevében történik.

A pap a mise drámájában, az Egyház megbízásából Jézust szólaltatja meg, az ő személyében áll elénk. Köszöntéseiben, ahogyan Jézus szavait felolvassa és magyarázza, ahogyan a kenyér és a bor fölött hálát ad, majd ahogyan Jézus testeként és véreként nyújtja felénk. Mindezt nem saját erejéből, tanultságából, hanem Jézus személyét, szerepét „játszva” teszi. Ezért szól hozzánk a mise első párbeszédében is: „Az Úr legyen veletek!” Válaszainkkal – ahogyan testmozgásunkkal is – jelezzük, hogy nem néma szemlélői, hanem aktív résztvevői vagyunk e drámának.

Bűnbánat

Nehéz találkozni azzal, akinek tartozunk, akit megbántottunk, aki haragudhatna ránk. A mise elején, ahhoz, hogy felhőtlenül ünnepelhessünk, hogy nyugodtan Isten szemébe nézhessünk: bocsánatot kérünk. Nem egyenként számba véve a bűneinket, hanem elismerjük Isten előtt, hogy vannak kudarcaink, töredékes a szeretetünk, tartozásaink vannak Isten és embertársaink felé, és szeretnénk tőle bocsánatot, tanítást, erőt kérni. Kinyitjuk bűnbánattal a szívünket, és kérjük, hogy Isten gyógyítson meg mindent benne, hogy gyógyultan befogadhasuk ajándékait a Szentírás szavaiban és az Oltáriszentségben, Krisztus testében és vérében.

Igeliturgia

A Szentírás szavai közül először egy olvasmányt olvasunk. Erre zsoltár-énekkeléssel felelünk, majd az alleluját énekeltük: örvendezünk, ujjongunk, hogy Jézus a most következő evangéliumi részben közénk érkezik és szól hozzánk. Az evangéliumot pedig állva hallgatjuk, nemcsak tiszteletből, hanem a készség jeleként: parancshirdetés számunkra, a végén indulunk, hogy megcselekedjük, ami nekünk szól belőle.

[prédikáció ilyenkor nincs, egyetemes könyörgéseket sem szoktam, vagy a résztvevőket hívom, hogy egy-egy kérést, ami a szívükön van, mondjanak ki hangosan]

Felajánlás

Az oltárra „állnak át a fényszórók”, kerül át a figyelmünk, jön át a pap is. Az oltár a találkozás helye, lefoglalt erre a találkozásra. A találkozást áldozatbemutatásnak is nevezzük. Nem hozunk létre új áldozatot: Jézus a kereszten felajánlotta életét áldozatul mindnyájunk örök életéért. Kétezer éve minden szentmisében ezzel az áldozattal állunk oda Isten elé, és ajánljuk fel újra és újra bűneinkért engesztelésül, örök életünkért. Az újbóli felajánlással kapcsolódunk be itt és most az egyetlen keresztségbe.

A templomon belül a szentély, a szentélyen belül az oltár az áldozat helye. Kis fehér abroszt helyezünk az oltárra: az oltáron belül ez az

---

áldozat helye. Ebbe a térbe a pap az emberi munka gyümölcsét, a kenyeret és a bort hálaadó imádság után helyezi be, és egyben kiválasztja. A világ összes kenyerétől és borától elválasztott lesz ez a kevés anyag, különleges lesz, mert ebből lesz itt és most Krisztus teste és vére.

A pap, jóllehet Krisztus személyében cselekszik, mégis gyarló ember. Ennek a kettőssége jelenik meg sajátos „bemosakodásában”, csendes imában kér bocsánatot bűneiért és kéri Istent, hogy alkalmassá tegye papi szerepére, majd kezét is mos a rituális tisztaság elnyeréséért.

Eucharisztikus imádság

A mise közepe egy nagy hálaadó imádság. A pap végig az Atyára tekint, neki ad hálát a megváltásért, Jézusért, tőle kéri a Szentlelket, aki majd a kenyeret és bort átlényegíti Krisztus testévé és vérévé, az Atyától kér áldást, erőt, kegyelmet a résztvevő népnek és az egész Egyháznak. A középpontja a Szentlélek lehívása és Jézus szavainak megismétlése, amelyeket az utolsó vacsorán a kenyér és bor fölött mondott, és amellyel apostolaira, egyházára bízta a misét.

[közben már nem kommentálok, hiszen az érdeklődőknek ez a rész nehéz és a misztérium belső részéhez tartozik]

Miatyánk

A nagy hálaadó imádság után az oltáron fekszik „a Bárány”, ahogy keleti testvéreink mondják, Krisztus teste és vére. Mielőtt részesülnénk belőle, egymásra tekintünk. Felismerjük egymásban a testvért, és együtt Atyánkhoz így imádkozunk: Miatyánk...

Béke

Az atya gyermekei is követnek el egymás ellen bűnt, ezért Krisztus békéjét nemcsak befogadjuk, hanem egymásnak is kívánjuk, továbbadjuk, ezzel lélekben bocsánatot kérünk és adunk a távol lévőknek is. Szép gesztus, ha a körülöttünk lévőkkel kezét fogunk és mondjuk nekik: Béke veled!

Isten Báránya – áldozás

Minden készen áll: mi kiengesztelődve, a szentostyák megtörve, megfelelő számban előkészítve [itt lehetne, de már általában sok lenne a megtörés-egyesítés szimbolikáját részletezni]. A pap rámutat a felemelt szentostyára Keresztelő János szavaival, majd a Jelenések könyvének mondatával hív meg bennünket: nemcsak arra, hogy itt és most az oltárhoz menjünk és részesüljünk az Oltáriszentségből, hanem a végidő mennyei lakomájára is meghívott bennünket Jézus, az Isten Báránya, és már most elővételezzük e kenyérrrel és borral azt a dicsőséges találkozást. A misében tehát nemcsak az utolsó vacsora, a keresztáldozat és a feltámadás gyümölcsében részesülünk, hanem a jövőben, a beteljesedésben is. Múlt és jövő így találkozik az itt és mostban.

A szentáldozásra azokat a katolikusokat várjuk, akik egyébként is minden vasárnap szoktak áldozni. A többiek egyelőre a vágyakozás és az imádás egységében lehetnek az Úrral.

Áldás, elbocsátás

A szentmisét a kereszt jelével kezdtük, sokat kaptunk Istentől, most az áldás foglalja össze mindezt, és a kereszt jelével fogadjuk. Aztán elindulunk, hogy mindazt, amit kaptunk, életünkbe beleforgassuk, és abban sok jó gyümölcsöt hozzon.

Istennek legyen hála!

GÁSPÁR ISTVÁN:

MIT CSINÁLJAK A SZENTSÉGIMÁDÁSON?

A jelenlét a fontos. Nem tennem kell valamit, hanem jelen lenni Jézus számára, aki addig is jelen volt az én számomra. Én nézem őt, ő néz engem. Ő befogad engem és én befogadom őt. Gyönyörködöm benne és ő gyönyörködik bennem. Semmittevés. Egyszerűen semmit teszek. Haszon nélkül, elvárás nélkül ülök Jézus jelenlétében. Nem kell bizonyítanom, nem kell kiérdemelnem valamit, nem kell letennem az asztalra semmit, egyszerűen jelen vagyok az ő számára. Ahogy két szerelmes ül a padon, szó nélkül megértik egymást. Ne akarjam szórakoztatni az Urat imádságaimmal, gondolataimmal. Természetesen elmondhatom az elején, azt, ami foglalkoztat, ami bánt, aminek örülök, amit szeretnék megköszönni, amit kérek. Elé hozhatom azokat az embereket, akik a szívemhez közel állnak, akiket az Úr rám bízott, elé hozhatom a munkámat, életem minden területét, amit szeretnék átadni, letenni elé. Utána fontos a csend: hogy azt, amire ő válaszolni akar, meghalljam. Meghalljam az ő hangját: Szólj Uram, mert hallja a te szolgád!

A szentségimádás Isten gyógyító szeretetének a fürdője. Egész életünk verseny, bizonyítás, hasonlítgatás. Itt nem kell semmit tennem. Isten aktivitása az én passzivitásomtól függ. Minél inkább passzív vagyok, minél inkább átadom neki a vezetést, ő annál aktívabb, beszéde-sebb lesz. A mi Urunk beszédes Isten, de csak akkor szólal meg, ha én befogom a számát.

A szentségimádásban Mózes módjára kitért karral imádkozunk, közbenjárunk a másikért, ahogy Mózes tette (Kiv 17,11).

A többiekért, a többiek helyett ülök itt. Egyházamért, népemért, közösségemért, családomért.

„Minél több a munkám, annál többet kell imádkoznom” – mondja Teréz

---

anya. Mikor megkérdezték tőle, hogy miért nem megy már reggel a szegényekhez, miért ül egy órát szentségimádáson a kápolnában, azt mondta, ha nem ül ott reggel, nem tud kimenni a betegekhez.

Az igazán fontos dolgoknak nincsen hasznuk evilági értelemben. A szentségimádás időmegtakarítás. Nem tudom Istent túlszárnyalni nagylelkűségében.

A szentségimádásban árad Isten gyógyító szeretete. Olyan, mint a napozás. Akár odafigyelek, akár nem, nyáron leburnulok. A szentségimádásban akár odafigyelek, akár belealszom, Isten szeretete árad rám.

Az ima Isten műve. Nem az én művem, nem az én teljesítményemtől, görcsölésemtől függ, hanem a ráhagyatkozásomtól.

Egy tapasztalatomat hadd mondjam el: káplán koromban a fiatalokat bátorítottam, hogy nagybőjtben menjenek el a nővérekhez, ahol minden reggel van szentségimádás. Az egyik kamasz fiún nagybőjt közepén láttam, hogy valami változott rajta. Kerestem az okát, és mikor felőle tudakozódtam, azt mondta, hogy nincs semmi baj. „Minden reggel elmegyek a nővérekhez szentségimádásra.” Meglátszódott az arcán, meglátszódott a tekintetében. Jézus szeretete átformálta őt.

Szabadon, ingyen, szeretetből megyek tehát a szentségimádásra, fel kell adnom a hasznosság konzumszemléletét, azt is, hogy történjen valami, azt is, hogy hasznom legyen belőle, hogy egy kis békét, megnyugvást találjak. Ingyen, szeretetből ott ülni az Úr előtt. Nem akarom őt eszközként használni, nem akarok belőle hasznot húzni.

A szentségimádásban gyógyulunk. Isten gyógyító szeretete árad ránk.

A szentségimádás leveszi a fátylat a tekintetünkről és megmutatja, hogy a megtört ember és a megtört Krisztus ugyanaz.

A szentségimádás küld a másik emberhez. Átformálja tekintetemet, a látásmódomat, hogy egyre inkább úgy tudjam látni a világot, ahogy Isten látja.

FERENCES TESTVÉREK:

SEGÍTŐ GONDOLATOK A SZENTSÉGIMÁDÁSHOZ

A szentségimádás = szerető szemlézése egy titoknak – a szemlélődésben fedetlen arccal szemléljük Isten dicsőségét, az Oltáriszentségben köztünk jelenlévő Jézus Krisztus személyén keresztül.

Helyezd magad a jelenlévő és téged szeretettel váró Isten elé – bizalommal, nyitottan, szívedben elengedve minden félelmet, minden görcsöt, félretéve minden gondot – engedd, hogy jelenléte elnyugtasson, megbékítsen, megöleljen.

Titok – ami meghaladja minden racionalitásunkat, logikánkat, pszichológiánkat és teológiánkat is. Az Oltáriszentségben Isten alázata lesz nyilvánvalóvá, az alázatosoknak egyre teljesebben feltárul a köztünk lévő Jézus titka.

Nem kell megértened semmit, nem kell elmondanod semmit, csak engedd, hogy aki több, mint amit megértünk, aki erősebb, mint minden emberi erőfeszítés, megossa szeretetét veled, engedd, hogy betöltsön, megmutassa önmagát.

Szemlélni – azt jelenti, hogy befogadni akarjuk és nem kisajátítani, nem manipulálom, nem akarom irányítani az én terveim szerint. Egyszerűen csak befogadom, engedem, hogy betöltsön, azt akarom, hogy a jelenlétével átjárjon.

Maradj benne, engedd, hogy átjárjon, megöleljen, gyógyítson, újá-teremtessen jelenlétével, hogy örömét lelje benned, hogy örömed leld benne.

Szeretettel. Semmit sem rejthetek el előle magamból. Isten jobban szeret engem, mint én magamat. Kiszolgáltatom magamat neki, különösen azokon a területeken, amiket szégyellek, titkolok, amik életem sötétségei. Isten megvárja, hogy kész legyek magamat teljesen

---

átengedni a szeretetének. Isten számára semmi sem lehetetlen, még az én életemben sem. Örömmel mondom ki: tégy velem, amit akarsz, Te vagy az én Atyám. Végre föladom, hogy én írjam elő, hol, hogyan és mit változtasson meg bennem. Szabad kérni és vágyakozni, de mind-
ezt az Ő nevében fejezem ki. Ő mondja: aki szeret, annak kinyilatkoztatom magamat.

Szeresd léteddel, jelenléteddel – ugyan mit adhatnánk neki...? – nem kell semmit sem tenned, csak lenni benne, vele és csak vele – léted belőle fakad, benne lesz teljessé – igazán gazdag vagy általa, vele és benne – adj hálát, dicsőítsd őt egyszerűen...

SCHUSCHNIGG THERESIA CB ÉS CZOMPÓ MELINDA: SZENTSÉGIMÁDÁSI MINTA

Az itt javasolt imaórák nem teljesen csendesek, de nem is a szó klaszszikus értelmében véve vezetettek. Azt vettük észre, hogy néha a teljes és hosszú csend nehéz, és könnyen üressé válhat; máskor meg a sok szó áraszt el minket anélkül, hogy igazán meg tudnánk érkezni az elmondott szöveg tartalmához. Ezért közzétett imaóráinkban fontos az adott tartalom és a személyes időzés egyensúlya. Az egyensúlyt úgy próbáljuk megteremteni, hogy imáinkat csendeket és felolvasott szövegeket tartalmazó imaegységekre osztjuk. Ezekben a következő elemek találhatóak:

1. SÉMA

Egy **ének**, amivel ráhangolódunk egy imaegységre.

Meghallgatunk egy **idézetet**, amit legtöbbször a Szentírásból választunk, de lehet a szentek életéből, az Egyház tanításából vagy más lelki irodalomból is.

Ezt követően erről elmélkedünk. A leírt **elmélkedések** gondolatébresztők; javaslatok, amik mentén minden jelenlévő személyesen tud továbbszárni belső csendjében.

Ezekkel a tartalmakkal maradunk egy 10–15 perces **csendben**, és engedjük, hogy amit énekeltünk, hallottunk, olvastunk valóban személyessé váljunk. (Nekem mit akar mondani most Isten ezeken keresztül? Az én konkrét életemben hogyan szólít meg ma?) Ez az imaegység leghosszabb része.

Ezekből a csendes percekben fakadhat a szemlélődés, azaz az egyszerű együttlét Istennel, egy vele való találkozás, ahol elcsendesül a beszéd és a gondolat.

2. SÉMA

Néhány perc **csend**, amiben megérkezünk.

Meghallgatunk egy **idézetet**, amit legtöbbször a Szentírásból választunk, de lehet a szentek írásaiból is.

Ezt követően erről elmélkedünk. Az **elmélkedés** szövegéhez egyes összeállításokban rövid **könyörgés** is kapcsolódik.

Csendben ezekkel a tartalmakkal maradunk, és engedjük, hogy amit hallottunk, olvastunk, valóban személyessé váljunk. A csendben töltött időnek nem feltétlenül kell minden imaegységben azonos hosszúságúnak lennie. Az első csendes szakaszok lehetnek rövidebbek, a későbbiek pedig hosszabbak alkalmazkodva ahhoz, ahogy a szívünk elcsendesedik, ráhangolódik az imára.

Egy **ének**, ami illeszkedik az elmélkedés témájához, lezárja az imaegységet, és kivezet minket a csendből az újabb felolvasott szövegrészek periódusába.

Ez a séma többször ismétlődik egy estén. A Betánia esték 2–2,5 óráskak, és 5–6 imaegységből állnak. Egy imaórának mindig van egy témája, íve. Ahogyan haladunk az imaegységeken, haladunk a témában, kialakulhat egy személyes folyamat.

Az imaórát kinyomtatjuk az imádkozók számára, hogy könnyebben tudják követni a szövegeket, és akár többször is átolvashassanak egy-egy szövegrészt, ami megszólította őket. De az átlagos beszédtempónál valamivel lassabb tempóval történő felolvasás, a felolvasó hangok váltakozása is a megértést, az ima ritmusának átvételét segítő elemek.

A szavak és a csendek, a dallamok mellett fontos szerep jut a megragadó látványnak is, ami az Eucharisziára irányíthatja elkalandozó figyelmünket, és kifejezi a megélt pillanat ünnepi jellegét. Ezért az oltárt és környezetét gyertyákkal, leplekkel, esetleg a témához kapcsolódó elemekkel dekoráljuk.

Az imaóra folyamán van lehetőség arra, hogy egy konkrét gesztussal is kifejezzük azt, ami leginkább megérintett. Hogy egészen közel kerüljenek Jézushoz, arra buzdítjuk az imádkozókat, hogy néhány percet töltsenek közvetlenül az Oltáriszentség előtt.

***

Amikor összeállításainkat használják [www.oltaregyesulet.hu], adaptálják azokat a helyi viszonyokra. A dalok például nyugodtan kicserélhetők más, a témához illő, csendes, többször ismételhető énekkel, amiket az adott közösség ismer és szeret.

VERSEGI BEÁTA MÁRIA CB:

BETLEHEM – GYERMEK SZENTSÉGIMÁDÁSI PROGRAM

Röviden, ötletadás szintjén bemutatjuk az Eucharisztikus Élet Mozgalom szervezésében az Örökimádás-templomban elkezdett gyermek szentségimádást, mely megvalósítható bármelyik templomban.

Meggyőződésünk, hogy az eucharisztikus Jézus valóságos jelenlétével magához vonzza a kicsinyek szívét. Imapedagógiánk célja az eucharisztikus Jézussal való barátság, kapcsolat elmélyítése. A szentségimádás során alapvetően erre a kapcsolatra akarjuk nevelni a gyerekeket.

Alkalmainkat a liturgikus időnek megfelelően építjük fel, igyekszünk kapcsolódni a vasárnapi olvasmányhoz, evangéliumhoz.

Nincs kifejezett hitoktatási tematikánk. Ugyanakkor minden, ami a személyes, meghitt, bizalommal teljes kapcsolat építéséhez tartozik „témája” lehet egy-egy alkalomnak.

***

Jézus a megtestesülés és a szentségi jelenléte által érzékelhetővé teszi magát számunkra. Úgy véljük, hogy Jézus a megtestesülés titka és a szentségi jelenlét által egyben egy pedagógiai utat is elénk tár. Amikor a gyermekeket bevezetjük a szentségimádásba, akkor Jézusnak erre a pedagógiájára támaszkodunk.

A szentmisét ünnepelve minden érzékünkre hat az Úr jelenléte. Hallgatjuk az Igét, látjuk, tapintjuk, ízleljük az Ő jelenlétét a kenyér és a bor színe alatt. Az ünnepi szentmise vagy a szentségimádás alkalmával pedig a tömjén füstjének illata, mint az imádságunk illata szál fel hozzá.

Jézus szentségi jelenléte által hat az érzékszerveinkre. Ezért imapedagógiánkban fontos helyet kap az, hogy a gyerekeket az érzékszerveik által vezessük az imádságban. Odafigyelünk arra, hogy a szentség-

---

get méltón és szép környezetben imádjuk, valamint tanítjuk őket az imádság gesztusaira. Mindezzel azt szeretnénk elérni, hogy a gyermekek „lelki érzéke”, hit érzéke fejlődjön, finomodjon.

Mintegy fél órát töltünk az Oltáriszentség előtt. Ebben az időben énekekkel, beszélgetéssel és rövid csendekkel igyekszünk a jelenlévő Jézust jobban megismerni és rácsodálkozni szeretetére. Az imádság a szívek szeretetteljes párbeszéde. Miközben a gyerekek Jézus jelenlétében vannak, fokozatosan megtanulják felfedezni saját szívük mély vágyait. Ezen az úton juthatnak közelebb ahhoz, hogy valóságos párbeszéd legyen számukra az imádság. Az imaidő alatt a szó és a csend, a kifelé és a befelé való figyelem ritmusa váltakozik. A mi dolgunk nem más, mint teret és lehetőséget biztosítani arra, hogy a gyermekek ráhangolódjanak Jézus jelenlétére. Jézus az, aki az ő szívükhöz beszél.

***

Betlehem - Gyerekszentésgimádás programhoz anyagok elérhetőek:

[gyermekszentsegimadas.hu]

UDVARDY MÁRTON:

HOGYAN INDÍTSUNK SZENTSÉGIMÁDÁST?

A szentségimádás, mint állandó, vagy egész napos lehetőség, nyilvánvalóan nem oldható meg egy személy elköteleződésével. Ha egész héten szeretnénk lehetővé tenni templomunkban a szentségimádást, közel nyolcvan testvért szükséges heti szinten koordinálni, segíteni. Emiatt tudatában kell lennünk, hogy mennyire fontos ez számunkra, milyen gyümölcsöket hoz egy közösség, egy plébánia, egy plébános életében. Mivel szolgálatra építkezünk, célszerű egy lelkigyakorlat, vagy egy buzdító lelkinap szervezése. A lelkigyakorlat végén lehetőséget biztosíthatunk, hogy mindenki egy-egy órát adjon az életéből Istennek, melyet egy előre elkészített táblázatba nevének beírásával jelezhet. A táblázat a heti időbeosztást tartalmazza. Amelyik időpont nem talál gazdára, arra a vasárnapi hirdetésben még buzdítsuk a híveket. Biztosan van köztük olyan, aki szívesen vállal szolgálatot, csak a fix időpont nem alkalmas a munkája, vagy egyéb elfoglaltsága miatt. A táblázatba írt név elköteleződést jelent, hogy hetente ugyanabban az órában, pontosan érkezve, az Oltáriszentséggel a templomban vagyunk. Ez a jelenlét pedig szinte tapintható formában megjelenik a mindennapokban gyümölcsként.

Azon a plébánián, ahol szolgálók, minden évben szervezünk farsangi bált. A feladatokat mindig megosztottuk a közösségek, vagy a testvérek között. Az egyik évben – hogy a szolgálók is mulassanak és pihenhessenek – a program nagy részét egy cégre bíztuk. Ők hozták az ételt, zenét és díszletet biztosítottak, stb. Csodálkozva láttuk, hogy nagyon kevesen jöttek el. Ha közösen szervezünk egy programot, mindenki sajátjának érzi. Ha mások elvégzik helyettünk a feladatokat, már nem olyan fontos számunkra. Így van ez a szentségimádással is. Ha mi megcsináljuk, megoldjuk, kevésbé érzik magukénak a hívek. Vonjuk be őket a szolgálatba és támogassuk őket ebben!

Kisebb lélekszámú településen kezdhethünk rövidebb szolgálati idővel (heti egy-két nap), de figyeljünk, hogy vannak, akiknek a délelőtt, vannak, akiknek a délután, vagy a hétvége alkalmas. Biztosítsuk a lehetőséget minél több testvér számára! A téli fűtés egy kisebb plébánia életében nagy teher, de ma már rendelkezésre áll sok technikai megoldás, ami lokálisan egy-két padban biztosít csak elfogadható komfortot. Ha mi tudjuk Istenre bízni a felmerülő kérdéseket, benne biztosan megoldásra lelünk.

HADI PÉTER:

SZENTSÉGIMÁDÁS NAGYMAROSON

Nagymaroson, egy 4700 fős vidéki kisvárosban élek, ahol feleségemmel, Kingával 5 gyermekünket neveljük. Elfoglalt cégvezetőként dolgozom Budapesten. Az utazással együtt minden nap legalább 10–12 órát vagyok a munkám miatt távol otthonunktól.

Valószínűleg ez is okozhatta, hogy amikor plébánosunk Gáspár István atya először kihirdette, hogy a hét minden napjára egész napos szentségimádást tervez, őszintén megvallom: nem csak, hogy nem hittem benne, de egy megvalósíthatatlan ötletnek tartottam, úgy gondoltam, ha meg is valósulna ez a kezdeményezés, én biztosan nem tudnék részt venni benne.

A Jóistennek úgy látszik tetszett az ötlet, és sokak imája meghallgatásra talált, mert jelenleg Nagymaroson hétfőtől péntekig, minden nap reggel 6-tól este 10-ig van szentségimádás. 2017 tavaszán, Fábry Kornél atya lelkesítő előadása nyomán vágjunk bele a szervezésbe. Most már, közel 1 év távlatából úgy gondolom, hogy nagyon megérte! Mind magam, mind az egyházközség életében látom ennek gyümölcsseit.

Ugyanis én is a kezdetektől bevállaltam heti 1 órát, amit nemhogy nem bántam meg, de számomra a hét legértékesebb órája lett a kedd este 9–10.

Semmi különös nem történik abban az órában, csak lehetőségem nyílik arra, hogy a világ Urával, Teremtőjével eltöltsek egy kis időt. Sokszor sikerül beszélgetnem Vele, megoszthatom bánatomat, örömet, nehézségeimet, boldogságomat. De legtöbbször csak ülök, és nézzük egymást. „Én nézem őt, és Ő néz engem”. És ez pont elég arra, hogy egyszerre kitörő örömmel, és ugyanakkor végtelen nyugalommal a szívemben zárjam a templomajtót este 10 órakor.

Ma úgy gondolom, hogy az egyházközségünkben a lelki ajándékok mellett, a megvalósult mindennapi szentségimádás egy konkrét példája is annak, ha ráhagyatkozunk Istenre, és rá merünk lépni a vízre, amikor nyújtja a kezét, akkor a lehetetlennek tűnő dolgok is lehetségesek Vele.

Nézzük meg praktikus oldaláról, hogy mi is szükséges ahhoz, hogy bárhol, akár a te egyházközségedben is elindulhasson a rendszeres szentségimádás. Mi kell hozzá? Lelkesedés, ráhagyatkozás, szervezőképesség, és óránként legalább egy elkötelezett, az Istennel közös kalandra vágó ember.

Néhány konkrét javaslat ahhoz, hogy elkezdődhessen akár nálatok is a rendszeres szentségimádás:

1. Gondoljátok át, hogy mit és hogyan szeretnétek (heti hány nap és hány óra, kezdetben kire számíthattok). Egyáltalán nem baj, ha eleinte nem tűnik reálisnak.
2. Hirdessétek ki a közösségben, hogy mit terveztek!
3. Imádkozzátok meg! Az egész közösséget biztassátok, hogy imádkozzon az ügyért. Ezáltal teremthettek lehetőséget arra, hogy az Úristen megszólítsa azokat, akik hívást éreznek.
4. Ha csak pár embertől is halljátok, hogy szívesen részt venne, már érdemes elkezdni a konkrét szervezést.
5. Jelöljétek ki egy lelkes, elkötelezett felelőst, akihez fordulni lehet kérdésekkel (nálunk egy GYES-en lévő anyuka vált be, de lehet lelkes aktív nagymama is).

-
6. A templomba jól látható helyre tegyetek ki egy nyomtatott páírt, amelyen konkrét órákra fel lehet iratkozni.
  7. Buzdítsátok a közösséget a misék után, hogy írják fel a nevüket az általuk legmegfelelőbb időpontra (egy időpontban többen is lehetnek, de legyen minden időpontnak 1 felelőse)!
  8. Ha nagyon nem akar összejönni a kellő létszám, akkor kezdjete a tervezettnél kevesebb nappal és órával.
  9. Lehessen feliratkozni „tartaléknak” is. Erre olyanok jelentkezését várhatjátok, akik rendszertelenül pl. több műszakban, vagy ügyeletben dolgoznak, vagy egyéb akadályok miatt nem tudnak bevállalni minden héten egy konkrét időpontot, de az ügyért lelkesednek. Ők nagyon fontosak a zökkenőmentes működés biztosítása érdekében. Őket tudja megkeresni az, aki éppen egy bevállalt, aktuális időpontban nem tud jelen lenni (betegség, utazás, stb. miatt), és ezért helyettesítésre szorul.

Jelöljete ki egy időpontot, amikor elkezdtete a rendszeres szentségimádást.

Praktikus dolgok a működéshez:

- Érdemes az Oltáriszentség helyét úgy kitalálni, hogy minél kevesebbet kelljen mozgatni (nálunk csak a tabernákulum ajtaját kell kinyitni és becsukni).
- Legyen minden résztvevő számára elérhető egy mobiltelefonos lista a fix és a tartalék emberekről. A fixek időpont szerint (pl. hogy oda tudjon szólni telefonon, ha valaki késik).
- Ha korán reggel kezdtek, vagy későn este fejeztete be a szentségimádást, legyen megszervezve a templom vagy kápolna kulcs átadása, vagy másoljatok a napi első és utolsó embereknek kulcsot.
- Nők, vagy idősebb emberek, biztonsági okokból, ha lehet, ne egyedül legyenek.

-
- Beszéljétek át helyi szakemberrel, hogy a templom biztonsága hogyan tartható fenn. Mi egy riasztható biztonsági szolgálattal szerződünk le. A riasztó gombja mindig ott van a beosztott embernél.
  - Ha valaki akadályoztatva van abban, hogy az elvállalt időpontban ott tudjon lenni, nagyon fontos, hogy neki kell megoldania a helyettesítést. Csak végső esetben forduljanak a résztvevők a plébániai felelőshöz.

Saját magam és az egyházközségünk tapasztalata alapján, mindenkit, minden közösséget biztatok arra, hogy bátran vágjon bele ebbe a nagyszerű, biztosan mondhatom, hogy a Jóisten tetszése szerinti kezdeményezésbe.

A SZENTSÉGIMÁDÁS ISKOLÁJA

I. MI A SZENTSÉGIMÁDÁS ISKOLÁJA?

Röviden: 12 találkozó Jézussal.

Annak idején a tanítványok kérték Jézust: „Mester, taníts minket imádkozni!”

Te is biztosan szívesen beszélgetnél Istennel, szívesen lennél vele kapcsolatban, de a kommunikáció nem is olyan könnyű. Az istenkapcsolat fejlődésében ad segítséget a szentségimádás iskolája. 12 alkalom, 12 megközelítése az imádságnak. Ha Te is szeretnéd megtanulni ezt a fajta kommunikációt, ha vágysz arra, hogy meghalld Isten szavát, ha mélyebb kapcsolatot szeretnél kialakítani Jézussal, az Isten Fiával, akkor a szentségimádás iskoláját Neked találták ki. Nem kell mást tenned, mint a következő linken keresni a környékeden induló szentségimádás iskoláját, ahova be tudsz kapcsolódni: ador.emmanuel.hu

Ha pedig szívesen továbbadnád másoknak is az itt tanultakat, akkor indíthatsz a saját közösségedben vagy máshol is szentségimádás iskoláját.

II. NÉZZÜK, MI MINDEN KELL HOZZÁ!

1. Válassz egy helyszínt!

Először is kell egy hely. Ez lehetőleg fűthető templom vagy kápolna legyen, ahol van Oltáriszentség. Jó, ha megfelelő a világítás, ami megkönnyíti a jegyzetelést.

2. Döntsd el, hogy milyen rendszerességgel akarod tartani!

A második tehát az időbeosztás. Érdemes felmérni az igényt a rendszerességre vonatkozóan. A szentségimádás iskoláját meg lehet tar-

---

tani heti, kétheti, havi rendszerességgel, de akár egy néhánynapos intenzív lelkigyakorlatként is megtartható.

3. Döntsd el, kiknek és mikor akarod meghirdetni!

Egy-egy alkalom kb. 1-1,5 óra. Jó az alkalmakat szentmisével kezdeni, mert a szentségimádás forrása maga a szentmise, de ha erre nincs mód, az alkalmak önállóan is megtarthatóak. A résztvevőktől függ, hogy mely napszakot válasszuk. Időseknek, kismamáknak jó lehet egy hétköznap délelőtt, a fiataloknak, dolgozó embereknek inkább az estek felelnek meg. Fontos, hogy mindenki számára lehetőséget adjunk a bekapcsolódásra, aki szeretné elmélyíteni kapcsolatát Jézussal.

4. Keress segítőt!

Kikre van szükség? Kell néhány ember, akik segítenek a következőkben:

- szentségimádás iskolájának meghirdetése
- jelentkezők összegyűjtése
- alkalmak előkészítése (technika, hangosítás, vetítés, dekoráció, stb.)
- szükséges segédanyagok beszerzése
- zeneszolgálat
- előadó vagy technikus, aki a vetítést intézi
- egy engedéllyel rendelkező személy, aki kihelyezi az Oltáriszentséget az oltárra

Igazából mindezt egyedül is el lehet végezni, de a közösségi szolgálat sok örömmel jár.

5. Tűzd ki a kezdés időpontját!

Ha már a felmért igények alapján eldöntöttétek, hogy milyen rendszerességgel tartjátok az iskolát, akkor csak az a kérdés, hogy mikor érdemes kezdeni.

Ha heti rendszerességgel tartjátok, akkor szeptemberi kezdés a legjobb, mert így karácsonyig befejeződik. Ha januárban kezded, akkor

---

Húsvétig tarthat. Ha kéthetente vagy havi rendszerességgel tartjátok, akkor gyakorlatilag bármikor kezdhettek, csak jól megjegyezhető legyen az alkalom napja. Pl. minden hónap első keddjén. A nyári időszak kevésbé ajánlott a szabadságok miatt.

6. Hirdesd meg!

Érdemes legalább egy hónappal a kezdés előtt meghirdetni az iskolát a templomi hirdetésekben, plébániai újságban, faliújságon, a plébánia vagy a közösség honlapján, a facebook oldalon, levelezőlistákon, szórólapokon, vagy éppen fülbe súgva.

7. Regisztráld az iskoládat!

Azért, hogy minél többen eljussanak a szentségimádás iskolájába, azt kérjük, hogy az ador.emmanuel.hu oldalon regisztráljatok.

8. Szerezd be a szükséges segédanyagokat!

- lelkigyakorlatos füzet annyi példányban kell, ahányan részt vesznek
- toll, ha valaki nem hozott volna magával
- az előadásokat tartalmazó könyv, ha van alkalmas előadó (de a résztvevők számára is hasznos lehet)
- az előadások videóanyagai, melyek letölthetők az [\[iec2020.hu/kapcsolodj-be/ador \]](http://iec2020.hu/kapcsolodj-be/ador) oldalról, vagy a **Youtuberól**.
- A könyvet és a lelkigyakorlatos füzetet az info@emmanuel.hu e-mail címre írva tudod beszerezni.
- Kottákat a [\[emmanuel.hu \]](http://emmanuel.hu) oldalon találsz.

III. HOGYAN ÉPÜL FEL EGY-EGY ALKALOM?

1. Ének

Énekkel érdemes kezdeni. Ehhez minden alkalomra javasunk éneket. A kottáját megtalálod az emmanuel.hu honlapunkon, és ugyanott meg is hallgathatod. Ezek csak javaslatok, bármilyen szentségi ének megfelel.

2. Előadás

A 12 találkozásnak más-más témája van, a szentségimádás különböző aspektusait mutatja be. Ezek előadhatók élőszóban, vagy megnézhető videóról. Egy-egy alkalomnak lehetnek más-más előadói.

3. Szentségimádás

Az előadás után egy szentségi énekkel kihelyezzük az Oltáriszentséget, majd csendes szentségimádás kezdődik. Kezdetben csak 15 perc, amit fokozatosan növelünk. Az utolsó alkalmakkor 25-30 perc is lehet.

4. Kiscsoportos beszélgetés vagy agapé

Amikor alkalmas, akkor tarthatunk kiscsoportos megbeszélést. Ezt minden alkalommal, vagy esetenként is tehetjük. Jó, ha rendszeresen van kiscsoport. Ilyenkor érdemes állandó csoportokra osztani a résztvevőket. Ez elősegíti azt, hogy az iskola után együtt maradjanak imacsoporthoz. A kiscsoport témája, hogy ki miként élte meg az elhangzottakat, vagy magát a szentségimádást. Esetleg az elmúlt időszakban hogyan sikerült a hallottakat átültetni a gyakorlatba.

Ha van rá igény, akkor adjunk lehetőséget kérdések feltevésére.

Az utolsó alkalommal, vagy többször is tarthatunk a végén szeretetvendégséget batyus alapon. Ez jó alkalom egymás megismerésére.

IV. AZ ELŐADÁSOK TÉMÁJA ÉS EGY-KÉT KÜLÖNLEGESEBB ALKALOM

1. Jézus valóságos jelenléte az Eucharishtiában
2. Tanuljunk imádkozni Mártától és Máriától
3. A kérő imádság, a hit és a remény
4. Imádás, dicsőítés és hálaadás
5. Isten irgalmas szeretete
6. Az Atya szeretete
7. A Szentlélek, aki Urunk és éltetőnk
8. Isten jelenlétében élni
9. Isten Igéje
10. Mária
11. Jézus szíve és az Eucharisztia
12. Eucharisztia és misszió

Ezek közül a 4. és a 7. előadás utáni szentségimádásnak van egy kis különlegessége.

Az Imádás, dicsőítés, hálaadás című előadás után a szentségimádás első 15 perce csendes, majd a Lelkigyakorlatos füzetből olvassuk fel a Hiszekegyet és a hozzá kapcsolódó elmélkedést. Ezt jó, ha két felolvasó teszi.

A Szentlélekről szóló előadás után a szentségkitételt követően énekeljük el a *Veni Creatort*, a *Teremtő Lélek, jöjj közénk* című éneket. Ez meghallgatható a videóról, de énekelhetjük az Éneklő Egyház 122-es vagy 123-as énekét.

A következő énekeket javasolt énekelni a velük azonos sorszámú előadáshoz (tehát az 5. éneket az 5. előadáshoz):

1. Az Úr van itt
2. A lelkem csak az Úrnál csendesül el
3. Ó, halld meg, Uram
4. Áldalak jó Uram
5. Jöjj, vár az Úr
6. Az Úr az őrizőm, a menedékem
7. Ó, szeretettől égő szív
8. Jézus, Jézus
9. Ó, Uram, a Te Igéd lámpás
10. Ne félj, ne aggódj
11. Szelíd és alázatos szívű Jézus
12. Jézus, megígérted

V. Tehát, még egyszer a teendők:

1. Válassz egy helyszínt!
2. Döntsd el, hogy milyen rendszerességgel akarod tartani!
3. Döntsd el, kiknek és mikor akarod meghirdetni!
4. Keress segítőt!
5. Tűzd ki a kezdés időpontját!
6. Hirdesd meg!
7. Regisztráld az iskoládat!
8. Szerezd be a szükséges segédanyagokat!
9. Tartsd meg a szentségimádás iskoláját!

Ha további kérdéseid vannak, vagy segítséget kérnél, akkor írd az info@emmanuel.hu e-mail címre.

IV.

**HITTANÓRA TÉMA ÖTLETEK:
SZENTMISE, EUCHARISZTIA,
SZENTSÉGIMÁDÁS**

Ebben fejezetben témajavaslatokat szeretnénk adni hittanórákhoz, beszélgetésekhez korosztályonként az Eucharisztia témakörében. Ezek csak ötletek a teljesség igénye nélkül. A fejezet végén található szakirodalomban még sok jól használható anyagot találhatunk.

1. ALSÓ TAGOZATOSOK SZÁMÁRA

GÁSPÁR ISTVÁN: HITTANÓRA ÖTLETEK SZENTMISE, EUCHARISZTIA TÉMAKÖRBEN

Az órát azzal kezdjük, hogy *Miről szólt a vasárnapi prédikáció? Miről beszélt az atya, ki emlékszik? Volt-e valamilyen ünnep? Milyen színű miseruha volt rajta?* (Ez lehetőség arra, hogy átismételjük a liturgikus színek jelentését.)

Egy másik órán érdemes gyakorolni a térdhajtást, a kereszttvetést, hogy szeretet legyen benne.

Egy hittanórára javasolt elhívni a plébánost, hogy a szentmisét magyarázza a gyerekeknek: a kereszttvetést, a bűnbánati részt, az olvasmányokat, a gyerekek írhatnak könyörgéseket (*Jézus, kérlek... vagy Jézus, köszönöm...* és utána folytassák saját szavaikkal). Lehet gyertyát körbeadni, és akinél a gyertya van, az imádkozik. Utána folytatjuk a szentmise magyarázatát a felajánlással. A mise elején akár maguk a gyerekek is kivehetik az ostyát, amivel áldozni akarnak. Magyarázzuk a prefációt, a szentmise kánonját (gyerekkánonnt vesszük). Miatyánkra körbevesszük az oltárt, magyarázzuk nekik az áldozást, elbocsátást.

Ez lehetőség arra, hogy ezen a hittanórán vagy egy másikon átismételjük azokat az eszközöket, melyeket a szentmisén használunk. Mit jelent a gyertya, mit jelentenek az ampolnák, a kehely, a pixis, a kereszt az oltáron, megfoghatják a turibulumot, megszagolhatják a tömjént. Az örökmécs Jézus valóságos jelenlétét mutatja.

Lehet beszélni az igeliturgiáról, az Eucharisztia liturgiájáról. Milyen a jelenléted a szentmisén? Odafigyelő, éneklő, imádságot hangosan mondó.

Azt is lehet, hogy ezen az órán, az óra végén meggyújtunk egy szénpogácsát, és az imánál ki-ki, mikor imádkozott, odamegy és egy szemtömjént rátesz a szénpogácsára. Lehet magyarázni ennek a szimbólumát, meg lehet nézni a csengőket, az örökmécsest, a gyóntatószéket, végig lehet nézni a templomi szobrokat, melyik kit ábrázol. Végén befejezhetjük szentségimádással, amikor egyszerűen csendben vagyunk Jézus előtt.

Egy másik hittanórán imát írunk: *Jézus, köszönöm...*, *Jézus kérlek...*, és a gyerekek folytassák a saját szavaikkal. Körbeadhatjuk a gyertyát, és akinél éppen van, őerte imádkozunk saját szavainkkal hangosan.

Másik hittanórán képzeljük el az utolsó vacsora estéjét, a gyerekek hunyják be a szemüket és a hitoktató mondja el, hogyan képzeljék el Jézust, aki ott ül az asztalnál. Ott vannak az apostolok, milyennek látod őket? A ruhájukat? Milyennek látod a termet, ahol vannak? Milyennek látod Jézust? A tekintetét? Ahogy felkel a vacsora közben, elkezdi mosni a tanítványok lábát, megtörli. Milyen szeretettel érinti meg a lábukat? Hogy néz rájuk? Milyennek látod Jézust? Visszaül az asztalhoz, átnyújtja nekik a kenyeret, átnyújtja nekik a kelyhet. Az apostolok ekkor elsőáldozók. Képzeld el magadat is ott köztük! Te is ott vagy, Jézus a te lábadat is megmossa, milyen szeretettel néz rád! Most neked nyújtja a kenyeret, neked nyújtja a kelyhet. Mennyi szeretet van a tekintetében. Képzeld el, ahogy ott vagy a szentmisén és Jézus ott is nyújtja neked a kenyeret, ott is nyújtja a kelyhet. Önmagát akarja neked adni. Jézus, aki ott volt az utolsó vacsorán, ott van a szentmisén, most itt van közöttünk. Maradj csöndben! Mi az, amit mond neked? Mi az, amit te szeretnél neki mondani?

Kérdések alapján átismételni, mi az Eucharisztia, az Oltáriszentség? Mit jelent maga a szó? Mit jelent, hogy Jézus valóságosan ott van? Mikor lesz valóságosan jelen a szentmisén? Miért rendelte Jézus? (Hogy

---

tápláljon minket.) Mikor? (Az utolsó vacsorán.) Mi történik, amikor áldozunk? (Jézust vesszük magunkhoz.) Ki az, aki áldozhat? (Aki felkészült Jézus fogadására.) Hogyan készülsz fel rá? (Szentségi böjt, öltözködés, és már otthon készülsz Jézus fogadására, mikor elindulsz a szentmisére.) Szentáldozás után egyszerűen együtt vagyunk Jézussal, elmondhatod neki azt, ami benned van, odafülsz arra, mi az, amit mond neked. Méltatlan a szentáldozás, amikor súlyos bűnt követünk el tudatosan és így megyünk áldozni.

Az óra következő részében a lancianói csodáról való elbeszélés következik. Képeket mutatunk nekik – alkalom arra, hogy Jézus valóságos jelenlétéről beszéljünk.

Egy másik alkalommal Pio atyáról mutathatunk képet, ahogy éppen misézik, ahogy csodálattal szemléli az Oltáriszentséget az úrfelmutatásnál.

VIRÁG B. ORSOLYA: TÉMAJAVASLATOK HITTANÓRÁRA – ALSÓ TAGOZAT

1. Örökmécses – betlehem csillag – óvodások, 1. osztály

A bölcseket csillag vezette a Megváltóhoz. Minket is egy „csillag” vezet Jézushoz, ez a templomban az örökmécses. Egy függönyös papír-tabernákulum képet vinni, ami előtt gyakorolhatjuk a térdhajtást, hiszen a bölcsek is térdet hajtottak a kis Jézus előtt.

Hurkapálcára csillag készítése, éneklés közben (pl. Három királyok napján c.), a refrénnél felemeljük csillagainkat.

2. Betlehem a kenyér háza – 1. osztálytól

Karácsonyi kép. Isten emberré lett értem Betlehemben. Betlehem felirat mellé odarakni, hogy Kenyér háza. Beszélgetés a kenyérről: Miből van? Mi kell az elkészítéséhez? Fontos táplálékunk, mindennapi eledelünk. Egyszerű, de tápláló étel, a kenyér erőt ad.

Jézus azt mondta: „Én vagyok az élet kenyere.” Jézus táplálni akar minket, azt akarja, hogy belőle táplálkozzunk. Ő maga lett kenyérré értünk, hogy nekünk erőt, életet adjon.

Kenyérből betlehemet készíteni: héja a ház, kenyérbélből formálni egyszerű figurákat. Élvezik kicsik-nagyok.

3. Szentek és az Eucharisztia – 3. osztálytól bármelyik korosztálynak

A szentségimádás alapja is lehet, a szentektől vett imákkal.

Hogyan kötődött életük az Eucharisziához? Egy-egy példa, kép. Nagobbak kiselőadást is tarthatnak belőle.

- Baylon Szent Paszkál
- Szent Tarzíciusz
- Assisi Szent Klára
- Vianney Szent János
- Sziénai Szent Katalin
- X. Piusz pápa

4. Az utolsó vacsora asztala és az oltár asztala – 3. osztálytól

Annak bemutatása, hogy ugyanaz történik a szentmisén, mint az utolsó vacsorán.

A kellékeket egy asztalra kirakni, a gyerekek választanak ki egy-egy tárgyat és rakják az asztalra, így először megterítjük az utolsó vacsora asztalát – közben megbeszélve, hogy mi miért volt az asztalon. Aztán Jézus szavait idézzük fel, majd „időutazással” az oltár asztalánál gondoljuk magunkat, és egy-egy tárgyat lecserélünk arra, ami most az oltáron van, illetve a helyére rakjuk, ha marad.

Utolsó vacsora asztala: (terítő, mécsesek, virág mindkettőre)

- pászka régies tányéron
- bor régies csészében
- plüss bárány egy tálban

-
- hálaadó zsoltárok egy papírtekercsen
  - Jézus kép, alatta: Ez az én testem..., Ez az én vérem... szöveggel

Oltár asztala:

- ostya paténán
- bor kehelyben
- talpas feszület
- misekönyv
- plébános atya képen, alatta Jézus szavai

Ugyanaz történik ma is a szentmisén, mint az utolsó vacsorán. Jézus szavaira átváltozik a kenyér és a bor az Ő testévé és vérévé.

Nagyobbaknál a pászka vacsora és a szentmise áldozati jellege párhuzamot megbeszélni.

5. Kenyérzaporítás – Felajánlás – 3. osztálytól

A kenyérzaporítás történetén keresztül megérteni, hogy amit Jézusnak adok, azt Ő meg tudja sokszorozni, át tudja formálni.

Szentmise felajánlása is ilyen tett, mint az öt kenyér és a két hal felajánlása. Lehet felajánlásokat írni szentmisére.

Nagyobbaknak: én legyek az odaadott kenyér – Isten átformál irgalmával.

6. Szentséglátogatás – 4. osztálytól

Akár tanév végi hálaadó óra is lehet.

A szentélybe lépés előtt cipőinket levesszük, ahogy Mózes is tette, mert „szent ez a hely”, majd félkörben leülünk. Végiggondoljuk, hogy egész tanév során Jézus velünk volt, a nyáron is velünk lesz „minden nap a világ végéig”. Milyen alkalmak voltak, amikor megtapasztaltam az Ő jelenlétét? Milyen örömeket, nehézségeket éltünk meg együtt?

Az Eucharisztia hálaadás. Miért vagyok hálás? Leírni, elmondani, kör-

---

ben imádkozni, csoporttól függően. Végül egy képet, szentírási idézetet visznek magukkal a nyári szünetre.

7. Sátor – tabernákulum – 4. osztálytól

Szövetség sátra, frigyláda, az Ószövetségben Isten az ő népével lakott.

A tabernákulum jelentése sátor. A mi sátrunk a tabernákulum, ahol Jézus köztünk lakik, hiszen megígérte, hogy velünk lesz a világ végéig.

A szövetség sátra elé égő fáklyát állítottak – mi is ezt tesszük, örökmécsest állítunk.

Amikor áldozunk, testünk lesz a tabernákulum.

8. Kehelyfelszerelés – 4. osztálytól

Megtanulni a tárgyak nevét, mire használják, ministrálásra buzdítás.

Kehelyvélum: A miséző kelyhet borítja felajánlásig, és áldoztatás után. Színe a miseruha színével megegyezik. Korporálé: kb. 50 × 50 cm-es fehér vászonkendő. Palla: kb. 20 × 20 cm-es kemény kehelyfedő. Nagystya. Paténa: A szentmiseáldozatban az Oltáriszentség tartására alkalmas kehelytányér. Kehelykendő, purifikatórium: vászonkendő, a kehely purifikálás utáni szárítására és az ajkak megtörlésére. Összehajtva a kehelyre helyezik. Kehely.

Gyakorolni az összeállítását.

Ministrálás előtti, utáni imádság.

---

2. ELSŐÁLDOZÓK ÉS SZÜLEIK

Nagyon fontos a szülők bevonása az ünnepbe, hogy együtt készüljenek a gyermek elsőáldozására. Ehhez is álljon itt néhány ötlet.

Gáspár István:

ELSŐÁLDOZÓK SZÜLEINEK IMÁJA,

melyet az elsőáldozási misén

**a hitvallás és a keresztségi fogadalom megújítása után
a szülők imádkoznak.**

Az Úr legyen előtted, hogy a jó utat mutassa neked. Az Úr legyen melletted, hogy téged karjába zárjon és megvédjen. Az Úr legyen mögötted, hogy megvédjen a gonosz cselvetésétől. Az Úr legyen alattad, hogy felfogjon, ha leesel. Az Úr legyen tebenned, hogy megvigasztaljon, ha szomorú vagy. Az Úr legyen körülötted, hogy megvédjen, ha mások rád rontanak. Az Úr legyen fölötted, hogy megáldjon téged. Így áldjon meg téged a jóságos Isten, ma, holnap és minden időben. Ámen. Urunk, Jézus! Elhoztuk Hozzád gyermekeinket, akiknek ma először térsz be a szívébe. Köszönjük neked az ő kis életüket, és hogy megajándékoztad családunkat ezzel a mai szép ünneppelel.

Kérünk Urunk, áldd meg őket és vezesd Szentlelked által. Őrizd meg lelkük tisztaságát, amikor majd az élet nehézségeivel találkoznak.

Állj mellettük küzdelmeikben, hogy érezzék a te közelségedet.

Áldd meg a mai napon családunkat is, hogy a te szereteted ott legyen köztünk és egy lépéssel közelebb léphessünk hozzád és jobban megnyíljunk szereteted előtt.

Segíts, hogy vasárnap együtt tudjunk téged választani, hogy a mai nap csodája, amikor először térsz be szívébe, vasárnapról vasárnapra megismétlődhesen.

Ezért ebben a szent órában szülői áldásomat adom gyermekemre.

Áldjon meg téged kedves gyermekem a Mindenható Isten, minden égi és földi áldással, hogy boldog és szent gyermeke lehess a Mennyei Atyának, és mindig rátalálj a felé vezető útra.

VÁZLAT ELSŐÁLDOZÓK SZÜLEINEK CSOPORT- FOGLALKOZÁSÁHOZ A SZENTMISÉRŐL

Lendvai Zalán OFM:

AZ EUCHARISZTIA ÉS A SZENTMISE ÜNNEP- LÉSE – ÉLETÜNK FORRÁSA ÉS CSÚCSPONTJA

A szentségek

A szentségek – Istennel való közösségünk fizikai jelei, eszközei

Minden szentségben: látható jel + láthatatlan kegyelem

Az Oltáriszentségben

- a jel: kenyér és bor
- a kegyelem:
  - » valóságos testi-lelki szeretetegység Krisztussal
  - » egység az Egyházzal, minden hívővel
  - » erősít, alakít, táplál, életet
- beavat Krisztus és az Egyház életébe

Az Eucharisztia

- Eucharisztia (gr.) = hálaadás
  - » Id.: „Kezébe vette, hálát adott...”
  - » a zsidó étkezés előtti hálaadó ima
  - » a jelentés kenyértörésre, úrvacsorára módosult
  - » Oltáriszentség
- A kereszténységben
  - » Krisztus Szent Teste és Vére
  - » valóságos jelenlét
  - » Krisztus áldozata jelenik meg
  - » a harmadik beavató szentség
  - » az Egyház legmélyebb titkába, Krisztus áldozatának ünneplésébe avat be

- *„Az Eucharishtiában benne van az Egyház egész kegyelmi gazdagsága, maga Krisztus, a mi húsvéti bárányunk és élő kenyerünk.” (Presbyterorum ordinis)*
- *„Az Eucharisztia jelzi és megvalósítja az életközösséget Istennel, valamint Isten népének egységét, melyek által az Egyház önmaga. Az Eucharishtiában egyszerre jelen van annak a történéseknek a csúcspontja, amely által Isten Krisztusban megszenteli a világot; valamint az istentisztelet csúcspontja, melyet az emberek a Szentlélekben adnak meg Krisztusnak és őáltala az Atyának.” (KEK 1324–1327)*

Az Eucharisztia a Bibliában

- Jézus szavai az utolsó vacsorán
  - » *„Vegyétek és egyétek, ez az én testem. ...igyátok, ez az én vérem.”*
  - » *„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” (1Kor 11,23–26)*
  - » *„Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne.”*
  - » *„...örökké él.” (Jn 6,35-57)*
  - » *Szőlőtő, szőlővessző*

- A legrégebbi szövegmélt Szent Pálnál (~55 körül)

„Mert én az Úrtól vettem, amit át is adtam néktek, hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, vette a kenyeret, és hálát adva megtörte, és ezt mondotta: » Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.« Hasonlóképpen vette a poharat is, miután vacsoráltak, és ezt mondta: »E pohár amaz új szövetség az én vérem által, ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.«” (1Kor 11,23–25)

- Márk evangéliuma – a péteri hagyományokat követi

„És amikor ettek, vette a kenyeret, áldást mondott, és megtörte, odaadta nekik, és ezt mondta: »Vegyétek, ez az én testem.« Azután vette a poharat, hálát adott, odaadta nekik, ittak belőle mindnyájan, és ezt mondta

---

nekik: Ez az én vérem, a »szövetség vére, amely sokakért kiontatik.«”
(Mk 14,22–24)

- Máté evangéliuma

„Miközben ettek, vette Jézus a kenyeret, áldást mondott, és megtörte, a tanítványoknak adta, és ezt mondta: »Vegyétek, egyétek, ez az én testem!« Azután vette a poharat és hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: »Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.«” (Mt 26,26–28)

- Lukács evangéliuma

„És vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és e szavakkal adta nekik: »Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.« Hasonlóképpen vette a poharat is, miután megvacsoráztak, és ezt mondta: »E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki.«” (Lk 22,19–20)

- János evangéliuma

- » az egész 6. fejezet az Eucharisztiairól szól, de nem említi külön az Eucharisztia alapítását,
- » viszont ír a lábmosásról. A szimbolikus cselekedet leírásával rámutat: Jézus szeretetből megalázta és odaadta önmagát.

Az Egyház tanítása a szentmiséről

A II. Vatikáni Zsinat tanítása (Sacrosanctum Concilium 10):

... akik a hit és a keresztség által Isten gyermekei lettek, jöjjenek össze, az Egyház közösségében dicsérik Istent, vegyenek részt az áldozatban, és vegyék az Úr vacsoráját.

„...a szentmise az a csúcspont, mely felé az Egyház tevékenysége irányul, ugyanakkor forrás is, amelyből fakad minden ereje.

A liturgia arra ösztönzi a hívőket, hogy „a húsvéti szentségekkel” töltkezve ... éljék azt, amit hittel elfogadtak.

Elsősorban az Eucharisziából, mint forrásból fakad számunkra a kegyelem, és általa valósul meg Krisztusban ... az emberek megszentelése és Isten dicsőítése.”

Jézus örök ajándéka

Mit adnál a kedvesednek, ha végleg a Föld túlsó oldalára költözne, és azt szeretnéd, hogy ez örökre összekössön titeket?

- Enni-inni – létszükséglet
- Istenre éhezni – LÉTsükséglet
- Jézus is ezt választja:
  - » odaadja magát
  - » kezünkbe adja magát
  - » hogy eggyé váljon velünk

Jézus vendégül lát

Vendéglátás

- megtiszteltetés
- szeretetkapcsolat
- közösség

Jézus hív meg

- „aki eszi az én testemet ... örök élete van”
- egy velem – egy az Atyával
- Jézust vesszük magunkhoz – Ő vesz magához minket
- közös ünnep – egységünk forrása

Egy vendégség története

- Belépés – köszöntés, lábtörlés, beljebb lépés
- Beszélgetés – párbeszéd, életünk, gondolataink megosztása
- Közös étkezés – egységre lépünk, megéljük az összetartozást
- Gazdagodva, örömmel térünk haza – látszik rajtunk, élünk belőle

---

3. FELSŐ TAGOZATOSOK ÉS KÖZÉPISKOLÁS KOROSZTÁLY SZÁMÁRA

Virág B. Orsolya:

TÉMAJAVASLATOK HITTANÓRÁRA

1. Az Eucharisztia előképei – 5. osztálytól

Mit fejez ki számunkra az Eucharisztia? Mi a párhuzam az ószövetségi előképekkel?

- életfa
- Izsák felajánlása
- manna
- ételáldozat
- Melkizedek áldozata
- Mózes vérrel hinti meg a népet
- bárányáldozat

2. Húsvéti áldozat – 5. osztálytól

Jézus szenvedése és az Eucharisztia:

- Krisztus szenvedő teste és a megtöretett kenyér párhuzama; „fölk tekintenek arra, akit keresztülszúrtak” és az úrfelmutatás párhuzama
- „az Újszövetség vére a bűnök bocsánatára” és Jézus kifolyt vére párhuzama
- Krisztus oldalából kifolyt vér és víz – kehelybe öntött bor és víz párhuzama
- Adoro te devote himnusz szövegének megbeszélése, éneklés.

3. Egyházképhez – 7. osztálytól

Az Eucharisztia az Egyház kovásza, életünk forrása.

Minél inkább közelebb vagyunk Jézushoz, annál inkább közelebb

---

vagyunk egymáshoz is – szemléltetni. Akár igazi kovászt bevinni, óra végére szépen megkel tőle a tészta.

Egyek vagyunk, mert az Egyház Krisztus teste – sütni egy nagy ostyát, és osztálymisén azt tenni az oltárra.

4. Az Eucharisztia csodái – felsősök, középiskolások

Akár kiselőadásokat is tarthatnak belőle.

- Kenyér és bor csodák (Lanciano, Bolsena, Sokólka)
- Egyedüli táplálék az Oltáriszentség (Flüei Szent Miklós, Neumann Teréz, Pio atya, Boldog Emmerich Anna Katalin)
- Csodák az Eucharisztia hatására (gyógyulások, háborúk vége, katasztrófák elhárítása)

5. Emmausz út labirintussal – ifjúságnak

Hosszabb előkészítést igényel, így lelkinapra, táborba ajánlott.

Egy teremben a padlóra ragasztószalaggal felragasztunk egy labirintust, középre az Oltáriszentségről képet rakunk (vagy akár monstanciában az Oltáriszentséget kis emelvényen) letakarva. Mécsesekkel megvilágítjuk, és a labirintusba menet közben kis szövegeket ragasztunk a földre (pl. veled vagyok, táplállak, megbocsátok, megvigasztalak...).

Egy másik teremben gyülekezünk, ahol az emmauszi történetet elolvassuk, átbeszéljük a fiatalokkal, majd mindenkit egyedi emmausz-járáásra hívunk meg. Egyesével mehetnek, hogy végigjárják saját élet-útjukat. Bemegy a terembe, végigmegy a labirintuson, közben arra gondolva, hogy saját életében hogyan kísérte az Úr, középen találkozik az Oltáriszentséggel, kicsit leborulhat, imádkozhat, majd kifele is végigjárja az útját.

A többiek addig halk zene mellett egy lapon feltett kérdések segítségével végiggondolhatják saját életüket (pl. Kik segítenek téged utadon? Te kit kísérsz az útján? Milyen akadályok vannak életed útján?).

Ez akár egy lelkiismeretvizsgálatnak is megfelelhet, úgyhogy gyónási lehetőség is ajánlott emellé.

Erre viszonylag sok idő kell, ezért legalább két órát érdemes rászánni egyben.

6. Hol lakik Jézus? Jézushoz vezetni valakit – bármelyik korosztálynak

Jn 1,35–42 alapján – András elviszi Pétert Jézushoz

Te már tudod, hol lakik Jézus. Lehetsz te is olyan, mint András, aki odavezette testvérét Jézushoz. Ő várja, hogy veled legyél, s várja, hogy meghívd testvéreidet is hozzá, amint András meghívta Pétert. Jó volna, ha András apostol lelkületével élnél és Jézushoz hívnál egy-egy ismerősödet, családtagodat, rokonodat.

Meghívó levél készítése a vasárnapi szentmisére.

Nagyné Pádár Éva:

HITTANÓRA ÖTLETEK FELSŐS ISKOLAI HITTANOKRA

Szentségimádás, szentmise

Nevelési cél: A gyerekek érezzenek rá a belső csendre, amelyben Istennel találkozhatunk.

Fontos, hogy a gyerekek, fiatalok, akik a teremtett világ szépségén és az őket körülvevő emberek gondoskodásán keresztül (szülők, tanárok, osztálytársak) megérik Isten szeretetét, megsejtsék és átéljék, hogy ennek a szeretetnek forrása és csúcsa a szentmise és a szentségimádás.

Oktatási cél: Vállalom, hogy Isten szeretetének jele és eszköze leszek a mindennapokban.

A szentségimádást a plébániai hittanosoknál szervezem, az iskolai hittanosoknál először a rendszeres szentmisére járásra való vágy felkeltése a fő cél.

A szentségimádásra a templomba viszem őket, külön időpontban, melyet előre jelzek a plébánosnak. Fontos, hogy csak az adott közösség legyen együtt. A szentségimádás előtti hittanórákba beépítem a nevelési célt több oldalról megvilágítva:

- Csend a Bibliában (teremtő csend)
- Csend Jézus életében
- A mi közösségünk emlékezetes csendjei (séták, éjszakai túrák, szomorúság, bűnbánati készüllet stb.)
- A Biblia egy-egy mondata, ami megmozgatott
- A szentmise egy-egy mondata, ami nálad talált (lehet prédikáció vagy bármelyik mondata a szentmisének)

Engedem, hogy ők maguk mondják ki azt, hogy jó együtt lenni egymással. Innen segítem rá őket arra, hogy Jézusnál, a szentségimádásban erősödik a vele való kapcsolat és az egymásközi kapcsolat is. Ameddig nincs meg a hittancsoport belső egysége, addig csak a templom látogatására, egy-egy imára, diákmisére viszem őket.

A szentségimádás ideje korosztályonként eltérő idejű 15 perctől 30 percig.

A feladatokat előre szétosztom: (Mindenkinek legyen feladata, aki szeretné!)

- ének
- virág
- szentírási rész

Amennyiben lehet, körbeüljük az oltárt vagy a tabernákulumot.

- Az ének ismert legyen (Taize-i), pl. Szívem csendben az Úrra figyel; Te vagy a fény a szívemben Jézus.
- Ha a gyermekek hoztak valamit (kérést, köszönetet, falevelet stb.) tegyék le az oltár elé vagy az oltárra.
- Felidézem az előző két felkészítő hittanóra legfőbb tapasztalatait,

---

ezzel vezetem be az ittlét örömét.

- Az ének, a szentírási részek közötti csendekre nagyon figyelek, hogy az tényleg Isten csendje legyen köztük, bennük. Idő!
- A szentségimádás után maradjon pár percünk együtt maradni egy szent sétára, meghallgatni valakit, a szülőkkal való találkozásra.

A következő heti hittanórán mindenki, aki szeretné, elmondhatja a benne zajló folyamatokat, érzéseket, gondolatokat, amik megmaradtak benne.

Legtöbbször maguk kérdeznak rá, mikor megyünk ismét találkozni Jézussal, aki köztünk maradt az Oltáriszentségben?

Biztatás, hogy a templomban Jézus mindig ott van a tabernákulumban. Vár, visszavár, hiszen számára is örömforrás volt az ittléted!

A szívedben hordozhatod, lehet a Te szíved is tabernákulum!

Átadhatod a mosolyodat, kedvességedet, hűségedet, mindazt, amit tőle kaptál – másoknak.

Engedni, kívánni, hogy ők akarják a következő templomi szentségimádást.

Addig is mindig szem és szív előtt tartani a csendre való igény megteremtését és a Jézusban való életet a mindennapokban.

Pintér Szilvia:

HITTANÓRA VÁZLATOK

1. A föld sója

Oktatási cél: az Oltáriszentség Jézus teste és vére

Nevelési cél: Jézussal való találkozás küldetés

Hurkapálcika eltörése

Mindenki eltör egy darabot, majd többet együtt

→ *ha összefogunk nagyobb biztonságban vagyunk, meg tudjuk egymást védeni*

Puzzle kiosztása: (Utolsó vacsoráról)

Az előző feladat elvégzéséért kapnak 1–1 darabot a puzzléből

- Egy puzzle darab maradjon nálam
- Próbáljuk meg kirakni a képet
  - » Egy hiányzik
  - mindenki fontos
  - önmagában nem láttuk, hogy mit ábrázol a kép, de kirakva már igen.
- Mit ábrázol a kép?
  - » együtt esznek
  - » egymásra figyelnek
  - » jó együtt lenni
    - Jézus együtt akar maradni velük/velünk
    - Jézus egy kenyérből ad nekik/nekünk enni
      - (1. rajz: kenyér, bor)
      - (Ez az én testem, ez az én vérem)
      - (2. rajz: kenyér, bor ráírva „élet”)
- Nekünk is mondja Jézus: Ti is üljetek körül egy asztalt, ami a közös étkezés helye, és „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (3. rajz: oltár körülötte pap, hívek)
- A kenyér és a bor Jézus teste és vére lesz
- Ahogyan a testünknek szüksége van a táplálékra, úgy a lelkünknek is
- Tarzíciusz élete (Oltáriszentséget viszi társaihoz táblarajz)
- A vacsora (szentmise) végén ezt halljuk: „A szentmise véget ért, küldetésetek van, járjatok békével!”
- Jézus velünk lesz a hétköznapokban, vele könnyebb (utalva a hurkapálcikákra)
- Feladatunk: elvinni másokhoz Jézust (közben a korábban elkészített vízzel teli átlátszó pohárba sót öntünk)
- Hogyan? Kihez?

Mindenki csukja be a szemét

Képzeld el, hogy új osztálytársad jön. Mivel tudnál neki kedveskedni, hogy jól érezze magát közöttünk?

Kézfelemeléssel jelezd, ha van ötleted, amikor megérintem a vállad, akkor mondhatod.

Ez az osztálytárs már itt van közöttünk, és a héten hozzá küld téged Jézus.

Szív kiosztás, név beírás, húzás

Közben a feloldódott sós vizet

- meg lehet kóstolni
- meg lehet próbálni kisedni belőle a sót
→ így vagyunk mi is jelen a világban
- Mindenkiel kezdet fogni: küldetésed van, járd békével!

2. Igazi kincs

Oktatási cél: az igazi kincs Jézus, aki az Oltáriszentségben közöttünk van

Nevelési cél: jó Jézus mellé leülni

Az óra előtt a katekéta elrejtje a megfelelő helyeken a leveleket, egyeztet az ottani dolgozókkal.

Az órára az alábbi levéllel megy be:

Az asztalomon találtam ezt a levelet:

Kedves 5. osztály!

Hallottam, hogy kincskeresésre indultok. Elárulom nektek, az igazi kincs a pénz. Ha sok pénzed van, akkor mindent meg tudsz venni. Ezért az igazi kincset a postán keresd. A postán találsz egy borítékot, amiben további utasítások lesznek.

Ne feledd, az igazi kincs a pénz.

Jó kincskeresést! Egy Barát

Postán kapott borítékban a szöveg:

Kedves Kincsvadászok!

Igaz, ha sok pénzed van, több mindent meg tudsz venni, de az egészséget nem lehet pénzért megvenni.

Mielőtt tovább olvasod ezt a levelet, csinálj 20 fekvőtámaszt. Az egészséges étkezés, a sok mozgás többet ér, mint a pénz.

Az igazi kincset a zöldségesnél keresd.

Hajrá! Egy Barát

Zöldségesnél kapott borítékban:

Kedves Kincskeresők!

Jó látni, hogy törekedtek az egészséges életre, de az úttesten és más veszélyes helyeken való szaladgálás életveszélyes is lehet.

Az egészségnél fontosabb a közbiztonság. A kincset a rendőrségen keresd!

U.i.: Ha az úttesten szaladva tetted meg az ide vezető utat, a rendőrségig tyúklépésben kell menned.

Egy Barát

Rendőrségen kapott borítékban:

Kedves kincs után nyomozó Barátaim!

Igaz, hogy a rendőrségnek az a feladata, hogy a te biztonságodra vigyázzon, de sajnos mindentől ő sem tud megóvni téged. Az Igazi Kincs vigyáz rád, és még a „hajad szála sem görbül meg” az Ő tudta nélkül.

Keresd az Igazi Kincset a templomban.

Amikor rátaláltál, csendben ülj oda mellé.

Templomban:

Oltáriszentség előtt minden gyerekek egy-egy boríték, benne egy szív ráírva: *Jézus szeret téged.*

Rövid szentségimádással zárul az óra.

---

4. TEMATIKUS ESTÉK FIATALOKNAK, FELNÖTTEKNEK

Ajánljuk kiscsoportoknak, közösségeknek. Az egyes esték felkészülést igényelnek a csoport részéről, melyhez segédanyagokat ajánlunk.

A szentmise feldolgozása a Katolikus Egyház Katekizmus alapján (1322–1419)

Gáspár István:

SZENTGYÓNÁS

A gyónás szeretetünnep. Isten irántam való ingyenes szeretetének felismerése és befogadása. Felkészít az Eucharisztia méltó befogadására. Szeretettapasztalat, mint minden Jézussal való találkozás: ünnep. Ugyanígy a kiengesztelődésnek is az ünneplése. A szentgyónás ünnep. Amikor beismerem a bűneimet, Isten ingyenes szeretetét ismerem fel és fogadom be. Nem szabályokat szegtem meg, hanem visszautasítottam az ő szeretetét. Ő akkor is szeret, az ő szeretete akkor is áradt rám, amikor én lezártam magam őelőtte.

A szentgyónás tehát ünnep: a visszatérésem, a hazatérésem, a gyógyulásom ünnepe. Megtapasztalhatom, hogy szeretett bűnös vagyok, akit visszafogadtak, akinek megbocsátottak. A pap jele és eszköze Isten irgalmas szeretetének. Isten nem emlékszik azokra a bűneinkre, amelyeket már a szentgyónásban letettünk, elfelejtette, nincs. És ezért fontos, hogy magamnak is meg tudjak bocsájtani. Meg kell különböztetnem a lelkiismeret hangját a kísértő hangjától. Az ördög mindig vádol, a lelkiismeret figyelmeztet, indít. Valahányszor azt a hangot hallom, amely azt mondja, hogy nehogy azt hidd, hogy Isten ezt megbocsájtotta, ezt a bűnt nem lehet megbocsájtani, ez mindig a kísértő hangja. Amit egyszer már meggyóntam, azt Isten már megbocsájtotta, elfelejtette, már nincs.

Az elégtétel segíti a bűnbánót, hogy sebei gyógyuljanak, hogy elinduljon az igazi kiengesztelődés, megbocsájtás útján. Az elégtétel erővel próbálja rendezni azt, ami rendezetlen az életében, helyrehozza azokat a kapcsolatokat, amelyek megromlottak. A jó elégtétel éppen ezért kapcsolatban van a gyónás anyagával és segít az újrakezdésben. Isten, amikor megbocsájt, örömmel teszi. Fontos ezért, hogy a gyónó is szívbeli örömmel fogadja ezt a megbocsátó, irgalmas és gyógyító feloldozást. A bűnbevallásban ott van a szívbeli bánat, a szánkban ott van a bevallás, és ott van a magatartás is, ami az elégtételben ölt testet. Maga a bánat szeretetből fakad. A bevallás felszabadít, szembesít a bűnnel, felelősséget vállalok az életemért, a bűneimért és megnyílok Isten gyógyító szeretetére.

A gyónásban ott van az erős fogadás: elhatározom, hogy szakítani akarok a bűnnel. Ez alapvetően akarati tett, ott kell, hogy legyen a vágy, hogy mennyire sikerül, az más kérdés. De ott van a vágy, hogy akarok szakítani a bűnnel, nemet akarok mondani rá. Istennek megmutatom a gyengeségemet, szegénységemet, hogy mennyire szükségem van rá, a bűnben való küzdelemben. Egyedül gyenge vagyok.

Érdemes minden gyónásban saját elégtételt is választani. Mindig egy bűnömöt kiválasztani, a következő gyónásig abban próbálok változni. Minden bűnömről nem tudok egyszerre leszokni, mindig csak egyet érdemes kiválasztani.

Az elváltak és újrarázasultak nem járulhatnak a szentgyónáshoz, de számukra is éppúgy ajánlatos a bűnbánattartás. Ugyanúgy, mintha szentgyónásra készülné. Érdemes újra és újra összeírni mindazt, amivel úgy érzi, hogy visszautasította Isten szeretetét. Egyfajta bűnbánati liturgiában Isten elé helyezi az életét és kéri az ő irgalmát, kéri az újrakezdés lehetőségét.

A gyónás megtanít, hogy úgy viszonyuljak a bűnhöz, ahogy maga Jézus tette. Ő világosan szembeszállt a személyes, társadalmi és szociális bűnökkel. Azért jött, hogy elvegye a világ bűneit. Nincs megalkuvás a bűnnel. Sosem lehetőség a jó és a rossz között választani. Keresztény

---

ember csak a jó és a jobb között választhat. A gyónásban megtapasztalom, hogy bűnös vagyok, akinek megbocsátottak és Isten ingyenes szeretetében élhetek.

Segédanyag szentgyónás témában:

A Katolikus Egyház Katekizmusa (1420–1498)

Gáspár István:

**HITTANÓRA ÖTLETEK SZENTMISE,
EUCCHARISZTIA TÉMAKÖRBE IFJÚSÁGI
HITTANOSOK SZÁMÁRA**

Kezdő ének: pl. *Tápláló szent kenyér...*

Leteszünk egy lapot középre és ráírjuk, hogy szentmise. Különböző filcekkel mindenki ráírhatja azt, ami eszébe jut elsőre ezzel kapcsolatban. Lehet érzéseket is írni. Utána ki-kí elmondhatja, miért azt írta fel, lehet beszélgetni arról, hogy mit jelent számomra a szentmise, mi a nehézségem a szentmisével, mi az, ami táplálék számomra, mikor volt utoljára emlékezetes szentmise az életemben. Ezeket a kérdéseket kettesével, hármasával végigbeszéljük, utána összeülés, megosztás erről.

Imádság a templomban az Oltáriszentség előtt. Mindenki mondhat valamit, amit megköszön Jézusnak és utána mindenki válaszolja, hogy *Hála neked, Uram!*

Bevezető ének. Szentmise részeinek felrajzolása egy lapra. Jó lenne, ha ők maguk próbálnák felrajzolni. Igeliturgia, áldozati liturgia. Az egyes részek magyarázata. Milyen szolgálatok vannak a szentmisében, ezt is felírják a lapra. Megosztás kettesével-hármasával.

Szentségimádás (a templomban). Kérdések: Hogyan szoktál felkészülni a szentmisére? Van-e valami nehézséged a misével kapcsolatban? Az öröm vagy a nehézség több a szentmisén? Mi az, ami segíthetne, hogy a szentmisét mélyebben átéld? Ha egy jó barátodnak kellene

---

adni tanácsot a szentmiséről, mit mondanál neki? Szerinted milyen egy jó szentmise? A szentmise mennyire befolyásolja a mindennapi életedet?

Aki áldást szeretne kérni valakire vagy megoldást egy problémára, nehézségre, elmondhatja, a többiek azt felelik rá, hogy *Áldd meg, Uram!*

Rajzoljuk le egy középen levő lapra a szimbólumokat, jelképeket, amelyek a szentmisén előfordulnak. Pl. víz, bor, kehely, örökmécs, állás, leborulás, mellverés, kereszt jele...

Rajzoljuk le a liturgikus évet: *Youcat 186*.

Ide lehet hozni még a Youcat kérdéseit: szét lehet bontani több, más alkalmakra is.

A megosztás lezárása pedig a templomban történik. Egymásért imádkoznak: külön-külön térdelnek ki az Oltáriszentség elé, és aki akar az illetőért imádkozni, az odaáll mögé, és imádkozik érte.

Kunszabó Zoltán:

A HIT ÚTJA ÚTON AZ EGYESÜLÉS HEGYÉRE

Tizenkét hetes hitépítő tematika, amelynek célja az Istennel való egyesülés megtapasztalása, egy Isten jelenlététől átjárt életforma alapjainak lerakása. Hitbéli utunk célja az Istennel való egyesülés, az Ő imádása, a benne való megmaradás, amelynek Istentől rendelt hatékony eszköze az Eucharisztia. A témák sora az alapoktól, az evangélium üzenetének meghirdetésétől indul, s a megtérés, a megtisztulás állomásain keresztül elvezet az Istennel való egyesüléshez a Szentlélekkel átjárt imádságban, a szentgyónásban, valamint az élő Ige és az élő Kenyér befogadásával a szentmisében.

A kurzus elsősorban azon katolikus testvéreink számára készült, akik részesültek ugyan a beavató szentségekben, de közösségeink pere-mén élnek. Ugyanakkor vágyakoznak Isten jelenlétére, ezért komo-

---

lyabban, tudatosabban szeretnék élni keresztény életüket. Hasznos lehet a gyakorló katolikusok számára is, akik egy mélyebb megtérés és istenkapcsolat útját keresik, és szeretnék átlátni hitünk belső összefüggéseit.

A kurzus 12 alkalmat foglal magába, ami heti egy kétórás találkozást jelent, egy adott hétköznap estén. Az alkalom egy bevezető ének és nyitó imádság után tanítással folytatódik, majd a második órában kiscsoportos beszélgetés vagy lelki program következik (az egyes heteknél ezt külön megjelöljük). A kurzust vezetheti főként laikusokból álló team (szervezés, vendéglátás, kiscsoport-vezetés, közbenjáró ima, zenei szolgálat, háttéríma, tanítás), de fontos a lelkipásztori jelenlét is (bizonyos előadások megtartása, gyóntatás, szentmise bemutatása, adoráció vezetése, stb.).

A tematika:

1. Isten most szeret Téged! – Az evangélium üzenetének első lépése: meghívás az Isten feltétel nélküli szeretetének megismerésére, meghívás egy új életre. (A tanítás után kiscsoportos megbeszélés.)
2. A bűn elválaszt Isten szeretetétől! – Az Istentől elszakadt élet drámája, a bűn romboló következményei, az emberi erő elégtelensége a szabadság elnyerésére. (A tanítás után kiscsoportos megbeszélés.)
3. Jézus Krisztus már megváltott Téged! – Jézus kereszthalála és feltámadása megnyitotta számunkra az utat Isten kegyelmének elnyerésére, egy új életre. (A tanítás után kiscsoportos megbeszélés.)
4. Az ember válasza: hit és megtérés. – Az Isten által felajánlott megbocsátás és új élet elfogadása a mi szabad döntésünkön múlik. (A tanítás után a megtérők imájának elmondása imapárok előtt, majd közbenjáró szolgálat a megtérőkért.)
5. Fogadd be Isten szeretetét, az új élet erőit a Szentlélek által! –

Megtudhatod, hogyan nyithatod meg magad Isten feléd áradó szeretetének, és hogy miért is fontos ez. (A tanítás után közbenjáró szolgálat a Szentlélek újbóli kiáradásáért.)

6. Jézus meghív közösségébe, az Egyházba. – Az Atya házában testvérek és atyák várnak; itt megtisztítanak, megerősítenek, s elvezetnek az Istennel való mélyebb egyesülés útjára. (A tanítás után kiscsoportos megbeszélés.)
7. Felkészülés az életgyónásra I. – Mi a szentgyónás? Mit és hogyan gyónjak meg? Tanítás a tízparancsolat alapján. (A tanítás után kiscsoportos beszélgetés.)
8. Felkészülés az életgyónásra II. – Mit és hogyan gyónjak meg? A tanítás folytatása a tízparancsolat alapján. (A tanítás után kiscsoportos beszélgetés. A következő alkalomig meg kell történnie az életgyónásoknak.)
9. Imádság a Szentlélekben – Hogyan tanít bennünket imádkozni a Szentlélek? Hogyan kapcsol be minket az imádság a Szentháromság életébe? Tanítás a Római levél 8. fejezete alapján. (Utána közbenjáró szolgálat az imádság és a dicsőítés Lelkének elnyerésért.)
10. A szentmise ajándéka I.: élő Ige és élő Kenyér – Hogyan egyesülünk az Úr Jézussal a szentmise által? (Utána kiscsoportos megbeszélés.)
11. A szentmise ajándéka II.: élő Ige és élő Kenyér – Az előző téma folytatása. (A tanítás után közösségi szentmise.)
12. A szentségimádás – Hogyan imádkozzunk az Eucharisztia előtt? (A tanítás után közös szentségimádás.)

Anyagok a fölkészüléshez:

Az első hat estééhez: *Kunszabó Zoltán: Misszió – de hogyan?*,
5–6. fejezet megtalálható az OLI honlapjának ajánló oldalán
[oli.katolikus.hu].

A 7–8. estééhez: *Katona István–Kunszabó Zoltán: Meghívás az Életre*,
Marana Tha Kiadó, Budapest
Kapható a kiadó boltjában, információ: **[www.emmausz.hu]**.

A 9–11. estééhez a Szentírás és a Katolikus Egyház Katekizmusának megfelelő helyeit, valamint a NEK szentmise-magyarázatait ajánljuk videón. A 12. fejezethez több anyagot is találunk az ajánlott szakirodalomban.

Szentségek – Eucharisztia

Az eucharisztikus áldozat ószövetségi előképei

Az Eucharisztia Jézus áldozatának megjelenítése, nem pedig szimbolikus megemlékezés

Jézus örökösen felajánlja áldozatát értünk

Eucharisztia: Jézus Krisztus valóságos teste és vére

Segédanyag az Országos Lelkipásztori Intézet honlapjának ajánló oldalán található: **[oli.katolikus.hu]**

Imaélet is liturgia

Vasárnap – Az Úr napja

Segédanyag az Országos Lelkipásztori Intézet honlapjának ajánló oldalán található: **[oli.katolikus.hu]**

---

5. SEGÉDANYAGOK HITOKTATÓKNAK

DOBOS László: Játék a hittanórán (Didaktikus játékok a 10–14 éves gyermekek hitoktatásához), Abaliget, Lámpás Kiadó 1994.

DOBOS László: Kicsik játékoskönyve (Didaktikus játékok 6–10 éves gyermekek hitoktatásához), Abaliget, Lámpás Kiadó 2002.

Első gyónásra és szentáldozásra felkészítő katechetikai segédanyag, Budapest, SZIT 2004.

FOGASSY Judit: A szentmise katekézise, Budapest, SZIT 2004.

FOGASSY Judit: A szentmise katekézise munkafüzet, Budapest, SZIT 2005.

FOGASSY Judit: „Vegyétek és egyétek”, Budapest, SZIT 2005.

FÜLÖPNÉ ERDŐ Mária: Élő kenyér tankönyv és munkafüzet, Budapest, SZIT 2008.

FÜLÖPNÉ ERDŐ Mária: Élő kövek tankönyv és munkafüzet, Budapest, SZIT 2006.

Youcat, Budapest, Kairosz 2013.

V.

**EUCHARISZTIKUS
KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS**

Ebben a részben néhány ötlet található, melyek segítségével közösségek hozhatók létre, vagy erősíthetők meg. A felsorolás természetesen közel sem teljes, hiszen minden plébánia más és más lehetőségeket hordoz magában. Ezek ötletek, melyeket meg lehet valósítani a baktól a ministránsokon át a felnőttekig.

KESZELI SÁNDOR:

PASZTORÁLIS TERVEZÉS A PLÉBÁNIÁN

Világszerte sok plébánia jut arra a felismerésre, hogy szüksége van eddigi gyakorlatának megújítására, hogy még előbb közösséggé váljon, vagy újból életre keljen.

Két ok is vezeti őket.

1. Isten is alkalmazkodik népe helyzetéhez, és onnan vezeti tovább, amikor azon fáradozik, hogy fejlődjön a vele megélt kapcsolatában.
2. A változó társadalmi helyzet miatt új kihívásokkal találták magukat szembe, amelyek új, gyakorlatias választ vártak (pl. a fiatalok eltávolodása, a vallásgyakorlat elhagyása, ellenséges környezet stb.).

E közösségek sajátjukká tették a zsinati meggyőződést, miszerint Isten Lelke az ő megfontolt és átmádkozott döntéseiken keresztül is működik. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha felismerik: milyen irányú fejlődésre hívja őket a Lélek saját helyzetükben. Itt is érvényes az, ami egy házasságnál: ha tudjuk, hol állunk és mi felé fejlődhetünk, meglátjuk, mit tehetünk érte.

Hazánkban is több példa mutatja, hogy a plébánia életének imádságos átgondolása és megtervezése néhány éven belül kézzelfogható gyümölcsöket terem.

A 3–5 évre szóló tervezésnél célszerű eleinte egyszerűbb tervet összeállítani, hogy legyen megvalósítható eredménye, valamint sikerélmény, amely további tervezésre ösztönöz.

Ehhez elsőként az kell, hogy meggyőződésünkkel váljon: érdemes befogni. Mások tervezéssel kapcsolatos tapasztalatának megismerése ebben segíthet. Szükség van egy munkacsoportra, ahol a tagoknak közös a szemléletük a tervezés folyamatáról, az egyház, a közösség és a keresztény ember hivatásáról. Érdemes időt szánni arra, hogy ezeket megismerjék, átbeszéljék, és hogy letisztult legyen a motivációjuk a tervezéssel kapcsolatban.

Az első lépés a plébánia helyzetének őszinte felmérése, majd értelmezése. Ennek során megkeressük azt is, milyen okok lehetnek a jelenségek hátterében, és ezek milyen feladatokra hívnak minket. Utána csoportosítjuk és rangsoroljuk a feladatokat, hogy felismerjük azt a fő pasztorális célt (esetleg többet is), amelynek megvalósulására összpontosítunk a következő években. Ennek ismeretében fogalmazzuk meg a célhoz vezető főbb lépéseket, és számba vesszük: kire, mire építhetünk a megvalósítás során. A terv útmutatásait az éves programkészítés során konkretizáljuk, majd időnként kiértékeljük a megtett utat.

Célravezető, ha a tervező munkacsoportnak tagja mindenki, aki a terv megvalósításában közvetlenül érintett (plébános, kántor, katekéták, közösségvezetők, akolitus stb.), ugyanakkor az is, ha a tágabb plébániai közösség tagjainak is van valamilyen rálátása és hozzászólási lehetősége a folyamathoz.

A tervezés időigényes is lehet (több hónap is), de nem érdemes nagyon elhúzni, nehogy készítőinek a kedvét szegje.

Hasznos, ha az elkészült tervet dokumentáljuk, így könnyen felidézhető lesz, illetve mások számára is hasznos útmutatóként szolgálhat.

Akik felismerték, hogy számukra is eljött az idő a közös tervezésre, segédanyagok, konkrétabb szempontok és útmutatások állnak rendelkezésükre.

GÁSPÁR ISTVÁN, HORVÁTHNÉ KOVÁCS JUDIT:

BABA-MAMA KLUB

Sokféle klub közül lehet válogatni az újdonsült anyukáknak. Van éneklős, van tornáz(tat)ós, mondókázós és még sorolhatnánk. Mind szuper, és tényleg élményt ad anyának és babának egyaránt, de a lelki töltődésre is szánjunk időt. Erre remek lehetőség az egyházközségi baba-mama klub. Itt megoszthatjuk egymással örömeinket-nehézségeinket, olyan kérdéseket is megvitathatunk, amit nem hívő ismerőseinkkel nem tudnánk. Például:

- Hogyan imádkozzon együtt a család?
- Hogyan éljük meg helyesen az ünnepeket a gyerekekkel? (karácsony, húsvét, stb.)
- Templomba picivel? Hogyan?

Együtt imádkozunk férjeinkért, gyermekeinkért, családunkért. Énekel, imával dicsőítjük az Urat.

A csoportban lehetőség van érdekes könyvek közös feldolgozására, például gyermekneveléssel kapcsolatban.

Hogyan indítsunk kismamaklubot?

Egy kismamaklub elindításának első lépése az együttműködésre kész édesanyák megszólítása, akik általában maguk is templomba járók. Nekik vethetjük fel a hetenkénti – praktikusán általában délelőtti – találkozások ötletét. A tapasztalatok szerint a papnak elegendő csak az első alkalommal jelen lennie, ezt követően az édesanyák maguk fogják átvenni közösségük irányítását; így egyúttal biztosítottá válik az is, hogy valóban őket érdeklő témákkal foglalkozzanak. Ennek élénkítésére kezdetben érdemes könyveket ajánlani, amelyek fejezeteiből alkalomról alkalomra más közösségi tag készül fel – e munkamódszer vezérfonalként szolgálhat a közösség működése során.

Egy klubfoglalkozás fő egységei: a megérkezés, a ráhangolódás, az aktuális téma felvetése, majd a tapasztalatok megosztása. A találkozót

---

közös imádság zárja – s ez a közös imádság az, ami megkülönbözteti a keresztény kismamaklubokat a hasonló, nem keresztény közösségektől. A klubfoglalkozásokon helyet kapó imádság szól a családokért, a gyermekekért, házastársakért; de az imádság léggömbje jelen van a csoport tagjai között is, akik keresztény szemmel látják életüket.

A találkozót célszerű heti rendszerességgel tartani, amelyek alkalmanként egy-másfél órán keresztül tartanak, s amelyre gyermekeiket is elhozhatják az édesanyák. Helyszínként rendezzünk be egy szobát, amelyben biztosított a gyerekek szabad mozgástere, ahol játszhatnak a csoportfoglalkozás alatt. Fontos, hogy e terem közelében legyen világos helyiség, amely a babák és a mamák rendelkezésére áll.

A résztvevő édesanyákat érdemes házastársaikkal együtt bevonnunk a házasság hete eseménysorozatába is: hirdessünk programokat, hívjunk előadókat. E rendezvénysorozat nem katolikus kezdeményezés: mindenképp az evangelizáció kitüntetett helye lehet, mivel olyan házaspárokat is megszólíthat, akik amúgy nem templomba járók.

A kismamaklub tagjait – köztük azokat is, akik nem járnak rendszeresen templomba – érdemes évente egyszer szentmisére is meghívunk. A keresztelői felkészítés szintén jó alkalom a vallásukat nem gyakorló édesanyák megszólítására: a keresztségre való felkészítés egyik állomásaként (akár feltételeként) is kérhetjük a kismamaklub alkalmain való részvételt. A meghívás jó alapja lehet, ha a keresztelői felkészítésre eljön egy édesanya, aki a kismamaklub alkalmairól beszél, és meghívhatja a résztvevőket.

GÁSPÁR ISTVÁN:
A MINISTRÁNSOK KÖZÖSSÉGE

Az eucharisztikus szolgálathoz a legközelebb állók a plébániatemplomban a ministránsok. A velük való foglalkozás kiemelten fontos, hiszen gyakran közülük kerülnek ki a jövő papjai. A szolgálatuk komoly elhívás, amit bennük is tudatosítani kell. Ezért picit részletesebben álljon itt a ministrálás egyfajta „szabályzata” és a ministránsavatás szertartása. Mindkettő szolgálatuk komolyságát és méltóságát hivatott elősegíteni a ministránsokban.

A ministrálás szabályai

A szentmisén való közreműködők közül kiemelkedő helyet foglalnak el a ministránsok. Közvetlenül az oltár körül végzik szolgálatukat. Szolgálatuk liturgikus szolgálat, mely szükségessé és lehetővé teszi a szentmise mélyebb megismerését.

A ministráláshoz belső hozzáállás szükséges, mely tudatos és tevékeny részvételt és személyes tapasztalatot igényel.

A ministráns munka helyszíne a ministránsgyűlés, mely két részre bontható:

a) Elméleti képzés: a liturgiáról való ismeretek bővítése, az egyes istentiszteleti formák megismerése.

b) Gyakorlati képzés: a konkrét oltárszolgálat és az ünnepi asszisztenciák megtanulása.

- A szentmise komoly, áhítatot sugárzó viselkedést igényel, amelyre készülni kell. Ezért a ministráns 10 perccel a szentmise kezdete előtt legyen a sekrestyében és 5 perccel előtte már felöltözve és csendben készüljön a ministrálásra. Ilyenkor már nincs beszélgetés.
- A szentmise liturgiájába aktívan – énekelve, imádkozva – kapcsolódják be, hisz viselkedésével másokat is áhítatra hangol. A szentmise alatt nincs beszélgetés, a szükséges feladatok ellátá-

---

sát a sekrestyében beszéljék meg.

- Nagyon fontos a kéz és testtartás: nem malmozunk, a fejünket nem forgatjuk, és nem nézelődünk. Figyeljen arra, aki jelen van számára, és ő is igyekezzék jelen lenni az Ő számára.
- A testtartása ne legyen léha vagy katonás, hanem megtisztelő, ünneplő, belső és külső összeszedettséggel figyeljen, szétszórt-ság nélkül. Kezét összetéve végezze szolgálatát és ne a hasán lógassa.
- Az áldozás után a hozzá betérő Jézussal beszélget és nem mással.
- A vasárnapi és ünnepi szentmisékre ünneplő ruházatban jelenjen meg, a külső is fejezze ki, ami a bensőben történik.
- Lehetőleg amelyik szentmisén jelen van, azon ministráljon és áldozzon, ehhez szükségeltetik a havi gyónás.
- A ministráns ruha tisztaságára külön gonddal ügyeljen, nagyobb ünnepek előtt gondoskodnia kell a ruha mosásáról, továbbá a ministránsok segítsenek egymásnak az öltözködésben.
- A sekrestyében a szentmise előtt és után csak halkán beszélgetünk.
- A ministránsgyűlésen mindenkinek részt kell vennie.
- A ministráns avatásra, ill. az előtte lévő vizsgára legjobb tudásuk szerint készüljenek fel és sajátítsák el a feladatukhoz szükséges tudást.
- Mindenki hét közben egyszer és vasárnap jön szentmisére a kiírásnak megfelelően, ha nem tud részt venni, baráti alapon cserélhet mással, de a helye nem maradhat üres.
- Aki rendszeresen szeretne ministrálni, annak részt kell vennie a ministráns gyűléseken és vizsgát kell tennie.
- A ministráns csak fokozatának megfelelő feladatot végezhet, de alkalmanként megkérheti a ministránsvezető különleges feladatok ellátására.

Fokokatok:

Ministráns vizsga nélkül:

Ministrálni csak az kezdhet el, aki már részt vett ministráns gyűlésen. Az első 3 hónapban a szentmisén feladatot nem végezhet.

Tudnod kell felöltözni, a ruhában menni, térdelni, a szentmisére odafigyelni.

3 hónap után a következőt végezheted:

Odaállhatsz az oltárhoz, kézfogás a hívekkel, bor-vizezésnél kendőt tarthatsz, bekapcsolódhatsz a pontversenybe és részt vehetsz a ministráns kiránduláson.

Alap fokozat – a gyertyavivő

Csak iskolásokat avatunk fel gyertyavivőnek.

Tudnod kell: mindent, ami a vasárnapi misén előfordul. Vizsgát kell tenned.

A következőt végezheted: Mindazok a jogok megilletnek, mint a vizsga nélküli ministránst, továbbá a köznapiszentmisén bármelyik szolgálatot elláthatod. Az ünnepi szentmisén a gyertyavivői és cruciferi szolgálatot láthatod el.

Közép fokozat – a turifer

Csak 3. osztálytól adható fel.

Tudnod kell: mindazt, amit az előző két fokozat ad, és meg kell, hogy legyen az alapfokú vizsgád, csak ezután teheted le a középfokút.

Ismerned kell a templom felszerelésének latin neveit és használatukat. Továbbá tudnod kell mindenről, hogy a sekrestyében hol a helye és mire használjuk. Bármelyik vasárnapi misére be lehessen osztani, megbeszélés szerint.

Felsőfok – ceremonár

Csak 6. osztálytól adható fel.

Tudnod kell irányítani a liturgia menetét, ehhez szükséges a liturgia és a liturgiában használatos latin szavak alapos ismerete. Bármelyik hétköznapi misére be lehessen osztani, megbeszélés szerint.

Végezheted a kisebbek beosztását és irányítását.

A ministráns törekedjék arra, hogy Jézussal való kapcsolata áthassa a nap minden pillanatát. Ez a jelmondat vezesse: „Életem minden perce Isten szeme előtt pereg le.”

A ministránsavatás szertartása

Az evangélium után az atya középre vonul és leül.

Konferáló: *Főtisztelendő atya! A ministránsok avatása megkezdődik, a jelenlevők először hűségígéretet tesznek, majd következik a beöltöztetésük és a nagyobbak avatása. Mindnyájuk szolgálatához kérjük most a Szentlélek Úristen áldását!*

Ének

Ministránsvezető: *Lépjenek elő, akik a beöltöztetésüket kérik!*

Név:... – *Jelen.*

Ministránsvezető: *Főtisztelendő atya! A ..... plébánia egyházközsége nevében kérem, hogy az itt jelenlévő gyermekeket ministránssá beöltöztetni szíveskedjék.*

Pap: *Méltónak tartod őket?*

Ministránsvezető: *Tanúsítom, hogy a szent feladatra kellőképpen felkészültek és tudásukról tanúbizonytságot is tettek.*

Pap: *Üdvözítőnk, Jézus Krisztus segítségével kiválasztjuk ezeket a testvé-*

---

reinket a megtisztelő ministráns szolgálatra.

Nép: Istennek legyen hála.

Pap: Kedves Ministránsok! Ha azt akarjátok, hogy titeket Isten oltárának szolgálatára ünnepélyesen felavassunk, meg kell ígérnetek Isten és a keresztény nép színe előtt, hogy a rátok bízott feladatot hűségesen és lelkiismeretesen fogjátok ellátni. Tegyetek ezért hűségígéretet.

Kérdezlek titeket:

Ígéritek-e, hogy komolyan, áhítatosan és példás fegyelemmel igyekeztek a szentmisén Istennek szolgálni?

Ministránsok: Ígérjük.

Pap: Ígéritek-e, hogy igyekeztek elsajátítani mindazt, ami a ministráns szolgálattal együtt jár, és mindent megtesztek azért, hogy a templomi szolgálatot szebbé tegyétek?

Ministránsok: Ígérjük.

Pap: Vállaljátok-e mindazokat a kötelességeket, amelyek a ministránsokra várnak: a komoly lelkiéletet, pontosságot és segítőkész szeretetet?

Ministránsok: Vállaljuk.

Pap: Isten tegye teljessé a jót, amit megkezdett bennetek.

Konferáló: Most következik a ministráns ruhák megáldása.

Pap: Könyörögjünk!

Urunk, Jézus Krisztus, te kegyes voltál magadra ölteni halandó természetünk köntösét. Bizalommal kérjük végtelen jószágodat, áldd meg ezeket a testvéreinket, akik a ministránsok megszentelt ruháját magukra öltik, amint szent elődeink példája ajánlja, ők úgy hordozták ezt a ruhát, mint az ártatlanság és alázat jelképét, miután levetették magukról a világi hiúságokat és a bűnös szokásokat. Kérünk ezekért a szolgálóidért, akik a szent ruhába most beöltöznek, hogy méltók legyenek arra, hogy téged öltsenek magukra és hűségesen szolgáljanak neked. Aki élsz és uralkodol mindörökkön örökké.

Megáldja a ruhákat. Következik a beöltöztetés, alatta ének.

Egyenként a plébános elé járulnak, ő pedig vállukra teszi a kezét.

Pap: *Felvezlek a ..... plébánia ministránsai közé, és megbízlak a ministráns feladatok ellátásával. Békesség veled.*

Ministráns: *És a te lelkeddel.*

Ezután a ministráns a ministránsvezető elé lép.

Ministráns vezető: *Ministránsá fogadlak. Szeresd nagyon az Úr Jézust, akinek szolgálni fogsz!*

Ministráns: *Szeretni fogom.*

Gyertyavivők avatása

Konferáló: *Az ünnepélyes szertartások fényét növelik a gyertyavivő ministránsok. Most tehát azok következnek, akik legalább egy éve ministrálnak és a megkívánt feltételeket teljesítették.*

Ministráns vezető: *Lépjenek elő azok, akik a gyertyavivői szolgálatot kérik!*

Név:... –*Jelen.*

Főtisztelendő atya, az itt megjelent ministránsok szorgalmukkal és magatartásukkal kiérdemelték, hogy megbízzuk őket a gyertyavivők feladatának ellátásával és ezután ünnepélyes szertartásainknál, mint gyertyavivők szolgáljanak az oltár körül. Tisztelettel kérem gyertyavivökké felavatni őket.

A plébános egyenként átadja az elé térdeplőnek a gyertyatartót és közben mondja:

Vedd a Krisztus világosságát jelképező gyertyát. Ügyelj arra, hogy mindig ennek ragyogásában járva sugározd minden emberre Krisztus fényét és az Ő szeretetének melegét. Békesség veled!

Ministráns: *És a te lelkeddel!*

Majd a ministráns vezető elé lépnek: *Gyertyavivővé fogadtak, Jézus sokat vár tőled.*

Ministráns: *Nem fog csalódni bennem.*

Turiferek avatása

Konferáló: *Az ünnepélyes szertartásoknál egészen megtisztelő feladat a turiferek szolgálata, ők azok, akik az Istenhez felszálló imádságot és tiszteletet jelképező füstölőt viszik.*

Ministránsvezető: *Lépjenek elő, akik a turiferi szolgálatot kérik.*

Név:... – *Jelen.*

Főtisztelendő atya, az itt megjelent ministránsok szorgalmukkal és példás magatartásukkal kiérdemelték, hogy őket ünnepélyes szertartásaink alkalmával a turiferek feladatának ellátásával megbízzuk. Tisztelettel kérem turiferré fölvatni őket!

Pap: *Vedd az Istenhez felszálló imádságot jelképező turibulumot. Ügyelj arra, hogy imádságod, mint a felszálló tömjén tiszta füstje szálljon mindig Isten elé, egészen eléggő kedves áldozatul. Békesség veled!*

Ministráns: *És a te lelkeddel!*

Felolvasók avatása

Konferáló: *Most következik a felolvasók avatása, akik a szentmiséken Isten igéjét olvassák fel számunkra.*

Ministránsvezető: *Lépjenek elő, akik a felolvasói szolgálatot kérik.*

Név:... – *Jelen.*

Főtisztelendő atya, tisztelettel kérjük, hogy ezeket a testvéreinket a felolvasó szolgálatra szíveskedjék felavatni!

Pap: *Vedd a könyvek könyvét, a Szentírást. Olvasd hűségesen Isten igéjét, hogy minél inkább életté válják az emberi szívekben. Békesség veled!*

Ministráns: *És a te lelkeddel.*

Cruciferek avatása

Konferáló: *Most következik azoknak a ministránsoknak az avatása, akik az ünnepélyes körmeneteket vezetik: a cruciferek avatása.*

Ministránsvezető: *Lépjenek elő, akik a cruciferi szolgálatot kérik.*

Név:... – Jelen.

Főtisztelendő atya, tisztelettel kérjük, hogy ezeket a testvéreinket a cruciferi szolgálatra felavatni szíveskedjék!

Pap: *Vedd az alázatos szolgálatot jelképező fehér kesztyűt és úgy élj, hogy életed példamutató legyen keresztény testvéreid előtt. Békesség veled!*

Ministráns: *És a te lelkeddel!*

Ceremonárok és főministránsok avatása

Konferáló: *Most következik a ministránsok vezetőinek, ill. a szertartások irányítóinak, a ceremonárok és a főministránsok avatása. Különösen is fontos az ő szerepük, hiszen ők vezetik a szertartások menetét és ők irányítják a kisebbeket szavukkal és életük példájával.*

Ministránsvezető: *Lépjenek elő, akik a ceremonári és főministránsi szolgálatot kérik.*

Név:... – Jelen.

Főtisztelendő atya! A tudás, buzgóság és példaadó élet alapján kérem az itt megjelent ministránsok ceremonárrá és főministránsná való avatását, ill. fogadalmaik megújítását.

Pap: *Ígéritek-e hogy a fiatalabbakkal, mint kisebb testvéreitekkel szeretettel foglalkoztok, tanítjátok őket, s ha kell, gyengéd szigorral figyelmeztetitek őket?*

Ministránsok: *Ígérjük.*

Pap: *Ígéritek-e, hogy kisebb testvéreitek felé példamutatóan viselkedtek, és nem riadtok vissza azoktól a feladatoktól sem, amik esetleges áldozatot kívánnak?*

Ministránsok: *Ígérjük.*

Pap: *Isten tegye teljessé a jót, amit megkezdett bennetek.*

Búcsúztatás

Konferáló: *És végül most búcsúztatjuk el azokat, akik hosszú évek alatt hűségesen szolgáltak Jézus oltáránál.*

Név:...

Pap: *Kedves fiam, ti évek óta hűségesen szolgáltátok a köztünk élő Krisztust, biztos vagyok benne, hogy szorgalmas ministrálásotokért százszoros jutalomban fogtok részesülni. Most az egész közösség nevében megköszönöm példamutató szolgálatotokat, és egyben kérlek titeket, hogy sohase felejtsetek el, milyen közel álltatok Krisztus oltárához, és további életetek is hassa át a szolgálat szelleme. Továbbra is szeretettel látunk benneteket a ministránsok között, mint olyan elkötelezett fiatalokat, akik példaképei lehetnek fiatalabb keresztény testvéreik számára.*

Egyenként a plébános elé járulnak és átveszik az ajándékot.

Konferáló: *A ministráns avatás ezzel befejeződött, a szentmise a felajánlással folytatódik.*

GICZI MARIANN:

HÁZAS KÖZÖSSÉG INDÍTÁSA

Keressünk legalább 3 házaspárt, akik rendszeresen eljárnak a templomba, 5–6 pár felett már nehéz kezelni a technikai részleteket. Az emberek nagyon mély igénye a közösségbe tartozás, az első lépések megtételében van csak tétovázás, ezekben kell segíteni.

Jó példák vannak, ahol több fiúból jött csak össze egy közösség, de elindultak és boldogan élnek a közösséghez tartozást.

Jó, ha tudatosítjuk, hogy házaspáronként is különbözőek vagyunk. Ha együtt próbálunk közösséget formálni, nem baj, ha másként gondolkodunk munkáról, gyereknevelésről, házasságról. Ha hisszük Krisztus örömhírét, tudunk egymást elfogadva testvérként együtt növekedni.

Ha ismerünk működő házas közösséget, hívjuk meg képviselőiket egy közös beszélgetésre.

A csoport akkor lesz életképes, ha az ima mindig központi része az összejöveteleknek.

Fontos, hogy legyen egy pár, aki elvállalja a „vezetést”. Ez a nevesített vezető lehet állandó, de akár évente váltható. Ő vállalja fel, hogy emlékezteti, buzdítja a többieket, kirándulásokat, egyéb közös programokat szervez, vállalja a kapcsolattartást a plébánossal, az egyházközséggel.

A közösség 2–3 hetente találkozzon, érdemes egész évre előre beosztani az összejövetelek időpontját, az összejövetelek 2–3 órásk legyenek.

A helyszín lehet közösségi terem, de nálunk bevált a forgósínpad, tehát mindig más-más családnál jövünk össze.

Ahhoz, hogy bensőséges legyen az alkalom, a gyerekek felügyeletét meg kell szervezni. Meg lehet kérni a nagyszülőket, vagy az ifi hit-tanos csoport tagjait. Gyermeknevelésnek is élmény szokott lenni ez a 2–3 óra. A gyerekvigyázóinkat évente meglepjük kis ajándékainkkal,

---

ezzel jelezve hálánkat.

Az imával mindig a fogadó család készül, lehet kötött ima, interaktív, evangéliumi szakaszra épített, éneklős, közbenjáró ima szereteteinkért, papunkért. Jó, ha idővel beépül az imába a saját szavakkal megfogalmazott hálaadás, könyörgés kör. Miatyánkkal zárjuk.

Nagyon fontos a „szabad vagyok, szabadon hagyjak” léggör, mindenki a lelki alkatának megfelelően készülhet imával, illetve ennek megfelelően kapcsolódik be az imába.

Az ima ne legyen hosszabb 20–30 percnél!

Ima után legyen valamilyen téma. Rengeteg feldolgozható házas anyag van (*Gary Chapman: Egymásra hangolva; J. Mycielski: Életrevaló gyerekek; Kunyhó Házasközösség – Nagymaros*), akár egy-egy könyvet át lehet beszélgetni, de nálunk minden 2. alkalom az egyházközség teendőiről, programjainak szervezéséről, missziós lehetőségeinkről szól. Ilyenkor már tea-sütemény mellett szoktunk beszélgetni.

2–3 havonta érdemes és fontos Férfi és Női kört összehívni, ilyenkor a férfiak, illetve nők külön jönnek össze kötetlen beszélgetésekre, itt már koccintani is szoktunk.

Az évek alatt kialakulhat – de nem elvárás – a közösség karizmája, valamilyen megfogalmazható szolgálat, amire mint közösség küldetést kaptak az Úrtól: ovis hittan, gyermekmise, jegyes felkészítés, betegek szolgálat, roma misszió, stb.

Az egyházközség legfiatalabb házas közössége vállaltan nyitott marad, minden elérhető fórumon hívja az új párokat csatlakozásra. Amikor már technikailag kezelhetetlenül nagy a közösség, elindul a leválás folyamata, kialakul az új vezető pár, leválik a következő nyitott közösség, amely folytatja a missziós munkát.

A plébános, káplán folyamatosan jelezze, hogy bármikor szívesen elmegy a közösségi alkalmakra, ha előre kérik, felkészül egy-egy témával.

BITTSÁNSZKY SÁRA:

HOGYAN INDÍTSUNK HÁZASKÖZÖSSÉGET?

*„Minden család – beleilleszkedve az egyházi környezetbe,
– fedezze fel a többi családdal való közösség örömét.”
(A családkról szóló püspöki szinódus záró jelentése, 90.)*

Az Egyház valóságát leginkább ott tudjuk megélni, ahol élünk, ahol templomba járunk, ahol találkozunk, együtt imádkozunk és járjuk a hit útját. A családok teszik az egyházközösséget jelenlétükkel, tevékeny hozzájárulásukkal igazán élővé. A családok „táplálják” a helyi életet, és a plébánia „táplálja” a családokat. Közös táplálékunk pedig az Eucharisztia, amely forrása annak, hogy igazán Krisztus-központú közösséggé váljunk. Gazdaggá és vonzóvá teszi a helyi egyházat, ha a családok örömmel élnek és szolgálnak a plébánián. A házaspárok kisebb közösségeket alkotva megélik az egymáshoz tartozást, a kölcsönös elfogadást, szeretetet, a közös utat a hitben.

A HÁZASKÖZÖSSÉG:

- Kis létszámú csoport: legfeljebb 12–14 személy tartozik bele, és a résztvevők köre viszonylag állandó (ez a feltétele a meghittségnek, hogy a bizalom légköre kialakulhasson).
- Tagjai nem egyének, hanem párok

A hangsúly a házasközösségben a házaspárok egymás közötti kapcsolatán van, de lehetőség szerint be kell vonni a gyerekeket is.

Célja, feladatai

A közösségen belül *(közösségi tapasztalatok)*:

- A személyiség kibontakozása
- A párkapcsolat erősítése
- Családon belüli kapcsolatok javítása, családvezetés
- Családok egymást segítése
- Hitbeli élmények

A közösségen kívül *(otthonra találni és aktívan részt venni a plébániai közösségben, ill. az Egyház szélesebb köreibben is).*

- Szolgálatok a plébánián és az egyházközségben
- Ünnepek és ünnepségek rendezése a plébánián
- Szükségben szenvedő emberek ellátása (öregék, hátrányos helyzetűek, stb.)
- Környezetvédelmi tevékenységek
- További csoportok alapításához segítség nyújtása

E feladatok elvégzésére a házasközösségben megfelelően fel lehet készülni. Ez nem csak és nem is elsősorban információk átadását jelenti. Sokkal inkább arról van szó, hogy a megfelelő témákat a bizalom légkörében lehet feldolgozni. Fontos a vélemények, élet- és hittapasztalatok cseréje is. A bizalmas beszélgetések során gyakran tartós barátságok jönnek létre. Ki kell emelni a házasközösségek párkapcsolatot megtartó, gyógyító, bajokban segítő erejét.

A HÁZASKÖZÖSSÉG VEZETÉSE, SZEREPEK

Azt érzem sajátomnak, amiért felelősséget vállalok

Amikor egy házasközösség létrejön, kell, hogy legyen valaki, aki a csoportot megalapítja, megkeresi a résztvevőket, kezdeményez, kijelöli a helyet, célt, a lehetséges témákat. A szerepeket illetően kezdetben lehet természetes kiválasztódás, a gyakorlott, tapasztalt embereket felkérve. Felnőtt keresztények azonban tudatosíthatják magukban, hogy egy közösség akkor működik egészségesen, ha minden tag felelősséget vállal érte. Tapasztalat, hogy egy közösséget akkor érzek igazán magaménak, akkor érzem, hogy „benne” vagyok, az „enyém” ez a közösség, ha megdolgoztam érte. Ha megteszem a legkülönbözőbb tennivalókat, függetlenül attól, hogy melyikben vagyok a legotthonosabb.

Vezető(k)re szükség van

A közösség tartalmas, gördülékeny működése nem képzelhető el anélkül, hogy tagjai felváltva bizonyos feladatokra és időtartamra ne kö-

---

teleznék el magukat. Mindannyian kaptunk talentumokat, és ezekre a közösségnek szüksége van. A felelősségi köröket a közösség maga alakíthatja ki. A közösség vezetője delegálja a feladatokat, ill. fogja össze ezeket a feladatköröket. Javasolt több személyt bevonni a vezetésbe. A csoporton belül azonban a résztvevőknek egyenjogúaknak kell lenniük, nincs szükségük „uralkodóra”. Azonban egy ideig eltart, amíg a tagok mind megérik a közös felelősséget. Fontos tehát, hogy a csoportok alapítói ne törekedjenek uralkodó szerepre és ne engedjék magukat ilyen szerepbe kényszeríteni.

A házasközösség vezetőjének általános feladatai:

Lelkesíteni – dirigálás helyett

- Szervezni (időpontok, hírek, stb.)
- Szemmel tartani a csoportéletet (a konfliktusokat megbeszélni, és segíteni feloldani)
- Tartani a kapcsolatot a pappal és az egyházközséggel

Fontos! A csoport vezetője nem vezetője a beszélgetéseknek is! A csoporttagok mindegyike felváltva átveszi a dolgok alakításának felelősségét, és a beszélgetések vezetését.

GYAKORLATI LÉPÉSEK

Mi fontos a jó induláshoz?

Egy házasközösség kezdeményezése és kialakítása csak azután képzelhető el reálisan, ha egy pár közösen (tehát mindketten) meg van győződve arról, hogy a házasközösség alkalmas arra, hogy személyes lelki gazdagodást, a kapcsolatuk erősödését, élénkülését, a saját családjuknak nagyobb baráti kört, védettséget, és a plébánia életébe új lendületet hozzon és eredményezzen. Valójában ez a hozzáállás szükséges azoknak a pároknak az esetében is, akik tagjai lehetnek egy alakuló közösségnek.

Az elhatározás mellé kitartás is kell, mert kudarcok, csalódások is adódnak. Azok az emberek, akikkel szívesen lennénk egy közösségben,

---

gyakran távol vannak attól a felismeréstől, hogy a házasközösség számukra is jelenthet valamit. Időre, türelemre és empátiára van szükség ahhoz, hogy egy házasközösség számára megnyerjük őket.

A közösségindítás egy lehetséges útja

Magunkban fölfedezni a motivációt, vagy keresni egy erősen motivált párt, akik saját baráti és ismeretségi körükből is tudnak hívni párokat.

Párokat keresni

- a plébániai munkaközösségen keresztül
- a plébánia információs csatornáin keresztül, amelyet kiegészítenek a szentmiséken elhangzó hirdetések, a plébániai lapokban, szórólapokon közzétett felhívások,
- és mindenekelőtt párokat keresni személyes meghívások által

Minden esetben konkrét cselekvési terv szükséges:

- Ki és mit fog figyelemmel kísérni?
- Mi az az időpont, ameddig megpróbáljuk végrehajtani?
- Melyek a következő lépések?

Alkalmak a kapcsolatteremtésre, meghívásra egy leendő házascsoportba:

- Minden képzési összefüggés alkalmas lehet, főként a házasság, család, nevelés, hit témájában.
- A szentségek felvételének előkészítése – elsőáldozás, keresztelelési, bérnálási előkészítők, jegyesoktatás – során lehetőség van arra, hogy a felnőttekkel beszélgetve megtudjuk, hogy szóba jöhetnek-e egy házasközösség számára.
- A társadalmi együttlét alkalmai:
  - Plébániai kirándulás, majális, bál, tánctanfolyam, stb.
  - (keresztény szellemiségű) iskolai, óvodai szülői értekezletek, fehér asztalos találkozók, kirándulások, stb.

AZ ELSŐ ESTE

Ismerkedés

Az első estét nagyrészt a meghívó házaspár határozza meg. Többnyire csak ők ismerik az összes meghívott személyt. Ők a csoport számára a kapcsolattartók, és az első időben ez így is fog maradni. Egymás megismerése, a résztvevő személyek bemutatkozásának módja lehet az első este tartalma.

A résztvevők igényeinek, várakozásainak megbeszélése, a közösség céljainak megfogalmazása

Sarkalatos pontja a közösség indításának, ill. újra és újra szükség lehet arra, mit várnak a résztvevők a közösségi élettől, milyen közös célokat tudnak kitűzni, ami irányt mutat, és lendületben tartja a közösséget. A résztvevők egyenként röviden elmondják, hogy miért csatlakoznának a csoporthoz. A további beszélgetésben a csoport megpróbálja megtalálni azokat a közös pontokat, amelyeket a csoport célként tud kitűzni maga elé (milyen szándékunk van a csoporttal). A beszélgetést addig célszerű folytatni, amíg lehetőleg mindenki egyetért a célokkal.

A találkozók témáinak kijelölése

Célszerű a közös javaslatok alapján dönteni, hogy mindenki behozhassa az őt érdeklő témákat.

Közösen megbeszélendő szervezési kérdések:

Mikor (a hét melyik napján) és hol találkozunk rendszeresen? Milyen gyakran? Milyen időtartamban (maximális időtartam)? Ki hívja meg legközelebb a többieket? Kivel közöljük az esetleges akadályoztatást? Ki legyen a csoportfelelős? Mi legyen a feladata? Ki vállalná el ezt, vagy más feladatot? Indítsunk-e ún. közösségi naplót, amelyben rögzítjük a terveket, és amelyben a vendéglátó az adott estét összefoglalja? Az este végén összefoglalásként jó, ha ismét mindenki megszólal és elmondja az érzéseit az együttléttel kapcsolatban.

HOGYAN TOVÁBB?

A jó alapok, a kellően meghatározott keretek gördülékennyé teszik a közösség életét. Nekünk már „csak” az a feladatunk, hogy saját magunkat beleadva megéljük a közösségi lét gazdagságát. Keresztény közösség tagjának lenni annyi, mint szó szerinti választ adni Krisztus hívására, hogy legyünk egyek, szeressük egymást, és váljunk jellé mások előtt.

GÁSPÁR ISTVÁN:

FÉRFI CSOPORT, FÉRFIAK OLTÁRSZOLGÁLATA

Tapasztalatom szerint a férfiak akkor válnak elkötelezetté egy-egy cél vagy közösség mellett, ha feladatot kapnak. Nincs ez másképp az egyházközösségben sem. Tanácsolom, hogy adjunk feladatot a férfiaknak az asszisztencia során. Tartsunk számukra képzéseket – például minden hónap első vasárnapján –, s e képzés ne csak gyakorlati, de teológiai felkészítést is jelentsen, amelyhez alapul vesszük a II. Vatikáni Zsinat dokumentumait és a Katolikus Egyház Katekizmusát. E képzés résztvevőiből pedig egy lépéssel kialakítható a férfi csoport. Számos jó példát látunk ennek megvalósulására az országban, ezek között említhetjük Jobbágyi, Tar, Máriabesnyő, Veresegyház vagy Nagymaros gyakorlatát.

KÁRMÁN JÁNOS:

MEGHÍVÁS AZ „ÉLET A LÉLEKBEN” SZEMINÁRIUMRA

Krisztus Egyháza kezdetektől magában hordozza a folyamatos megújulás képességét, lehetőségét és szükségességét. Ennek alapja, emberi életünk sajátossága, hogy nem csak a körülöttünk lévő világ, de mi magunk is állandó változásban vagyunk.

E változás igényli, hogy emberi életünk folyamatos újraértelmezése mellett, hitéletünket és istenkapcsolatunkat is ismételten újra kell

---

gondolnunk, annak érdekében, hogy ez a kapcsolat mindig személyes, bensőséges, élő és örömteli lehessen.

A gondviselő Isten történelmünk során mindig adott példaképeket a megújuláshoz, kegyelmi lehetőségeket, melyek által az Istentől eltávolodott, felszínessé, szokások által vezéreltté vált keresztény életet ismét az üdvösség útjára, a tanúságtévő, Isten iránt elkötelezett keresztény életre segítse. Ezek a példaképek elsősorban a szentek, kegyelmi lehetőségek pedig többek között a lelkiségi mozgalmak által kínált, különböző lelki utak lehetnek.

Korunkban az egyik ilyen lehetőségünk az Isten Szentlelke által megújult élet. A katolikus karizmatikus megújulási lelkiség 1967-es elindulása óta sok-sok 10 millió testvérünk tapasztalhatta meg, hogy a Szentlélek milyen hatalmas, sodró erővel és tűzzel képes átalakítani, krisztusivá formálni az Isten szeretetére szabaddá vált embert.

„Újuljatok meg lélekben!” – szólít fel bennünket Szent Pál apostol az Efezusi levél 4,23-ban.

E megújulásban segítségünkre lehet az „Élet a Lélekben”, vagy más néven a Szentlélek szeminárium, mely egy kilenc hetes – heti egy találkozásból, otthoni Szentírás olvasásból és elmélkedésből álló lelkigyakorlat. Sarkalatos része a szemináriumnak az életgyónás elvégzése, a Szentlélek kiáradásáért való imádság (külön minden résztvevőért), és a lelkigyakorlat zárásaként a küldetési szentmise.

Több mint két évtizedes szolgálatom során megtapasztalhattam e lelkigyakorlat és a Szentlélek kiáradásának bőséges gyümölcsseit. A Szentírás szeretetét, a szentségek, ezen belül is az Oltáriszentség imáadásának és vételésének vágyát, a gondviselő Istenbe vetett nagyobb bizodalmat (pl. természetes születésszabályozás), az Egyház iránt felébredő nagyobb szeretetet, az evangelizálásra és az önzetlen szolgálatra való indíttatást, a rendezetlen párkapcsolatok rendezését, a különböző karizmák befogadását és használatát, a szeretetben való élet tudatos felvállalását, stb. Jó szívvel ajánlom e lelkigyakorlatot mindazoknak, akik szeretnék keresztény életüket megújítani, az

---

evangéliumi életet a Szentlélek vezetése és irányítása által megélni. Az emmauszi tanítványok így emlékeznek a feltámadt Jézussal való találkozásukra: „Hát nem lángolt a szívünk, amikor beszélt az úton és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32). A valódi találkozás a feltámadott Jézussal valóban ezt a lángolást ajándékozhatja a Szentlélekben megújult embernek.

KESZELI SÁNDOR:

EGYHÁZKÖZSÉG AZ INTERNETEN?

Az internet világa valóságos „hatodik földrész”, olyan meghódítandó terület, amelyet át kell itatnunk az evangélium életével. XVI. Benedek pápa így fogalmaz: *„Az új technológiák nemcsak a kommunikáció módját változtatják meg, hanem önmagában a kommunikációt, így megállapíthatjuk, hogy széleskörű kulturális átalakulással állunk szemben. Az információk és ismeretek ily módon való terjesztésével a tanulás és a gondolkodás új módja van születőben, amely a kapcsolatteremtés és közösségépítés eddig ismeretlen lehetőségeit hordozza magában.”* (Igazság, hithirdetés és hiteles élet a digitális korban. Pápai üzenet a tömegtájékoztató 45. világnapjára. 2011. május 29.)

Valóban: közelebb járunk az igazsághoz, ha az internetre nem mint leküzdendő akadályra, hanem mint az evangelizáció alkalmas és hatékony eszközére tekintünk. Törekednünk kell arra a lelkületre, amelyre a Szentatya is buzdít fent idézett üzenetében: *„Ahogy az emberi értelem minden más gyümölcse, az új kommunikációs technológiák is arra hivatottak, hogy a személy teljességének javát és az egész emberiséget szolgálják. Ha bölcsen használjátok, akkor ezek az eszközök hozzájárulhatnak az értelmezés, az igazság és az egység utáni vágy kielégítésére, amely még mindig az emberiség legalapvetőbb törekvése.”* (Igazság, hithirdetés és hiteles élet a digitális korban. Pápai üzenet a tömegtájékoztató 45. világnapjára. 2011. május 29.)

Amint azt az Országos Lelkipásztori Napokon Szűcs Sándor előadásában hallhattuk, egy, a közösségi web, az online misszió – tehát egy való-

---

di kétirányú kommunikáció – szempontjai szerint felépített weboldal nem pusztán kommunikációs eszközt, de új, evangelizáció-központú szemléletmódot is jelent. Egy ilyen módon működtetett weboldal segítségével nemcsak fizikailag, de szellemileg is „távoli” vidékekre is eljuthat az evangélium örömhíre. Tartsuk szem előtt, hogy mindaz, amit egyházközségünk, közösségünk weboldala elmond (vagy éppen nem mond el), árulkodó jel a felhasználó számára.

Használjuk bátran a közösségi web alkalmazásait – a Facebookot, a Twitteret, az azonnali üzenetküldőket – az evangélium és a közösség hírének terjesztésére! Keressünk fel szakembereket, akik felépítik egy könnyen üzemeltethető weboldal alapjait egyházközségünk számára, majd ne sajnáljuk az erőt annak folyamatos gondozására. Egy új weboldal elindítása remek lehetőséget nyújt arra is, hogy bevonjuk az egyházközség fiataljait a plébánia körüli munkába – hiszen az e téren kapott megbízatás felelősségvállalást és testhezálló feladatot is jelent számukra.

Ne becsljük alá az internetes kommunikáció jelentőségét. Az online kommunikációra figyelve tanúi lehetünk annak a folyamatos konverziós folyamatnak, amely során az ismeretlenekből visszatérő látogatók, majd rendszeres olvasók lesznek, akik interaktív látogatókká, majd online közösségi tagokká válnak – s belőlük lehetnek megtérők, elkötelezett közösségi tagok, szolgáló hívők is.

Készült:

Szűcs Sándor: Online misszió – Új lehetőségek az ifjúsági misszió területén című előadása alapján, amely elhangzott 2012-ben az Országos Lelkipásztori Napokon. Az előadás teljes írott anyagát is tartalmazó kiadvány megrendelhető vagy csupán ez az írás elkérhető az oli@katolikus.hu címen.

GÁSPÁR ISTVÁN:
CSALÁDTÁBOR

Fiatal papként szívesen szerveztem gyermektáborokat, az ott résztvevők mindig csodálatos élményekkel gazdagodva tértek haza. A tábor után azonban minden ugyanúgy folyt tovább, nem történt maradandó változás: továbbra sem jártak a szentmisékre. Idővel családtáborokat kezdtem szervezni, amelyek egy-egy hétig, szombattól szombatig tartottak. Egyes családoknak e táborok jelentették a nyaralást. A táborokat részben vagy egészben pályázatokon nyert összegekből finanszíroztuk, annak érdekében, hogy a részvételi díj elfogadható mértékű legyen.

Délelőttönként korosztályok szerinti bontásban tartottunk altáborokat az óvodások, a kamaszok és a felnőttek számára, a délutánokat pedig két órán át tartó pihenéssel kezdtük, amely egészen négy óráig tartott. A délelőtti folyamán a gyermekek számára a programokon való részvétel kötelező, ám a felnőttek szabadon tölthetik el az időt, a programokon való részvétel számukra fakultatív. Délutánonként forgószínpadszerűen szervezve különféle szabadidős tevékenységekben vehetnek részt a táborlakók: akadályverseny, számháború, kirándulás, kézműves foglalkozások közül választhatnak, alkalmanként egy-egy előadót is meghívunk. Esténként a táborúz jelent nagy meglepetést a résztvevők, különösen a gyermekek számára. A mindennapok programjai közé tartozik a közös ébresztő utáni reggeli torna, a szentmise, a szentségimádás és az esti közös imádság. Ezek a családtáborok a mennyország érzését keltik az emberben...

GICZI MARIANN:
NYÁRI CSALÁDTÁBOR

Gyermekkoromban soha nem voltam táborozni. Azt gondoltam, hogy az osztálytársaim által oly nagyra becsült és méltatott táborok kizárólag arról szólnak, hogy unalmas programokon ülnek a résztvevők, és esténként 8–10 ember egy szűk, büdös faházban van összezárva. Most már tudom, hogy tévedtem, és rengeteg élménytől fosztottam meg magam. Mi kellett ahhoz, hogy erre a felismerésre ráébredjek? Felnőtt fejjel részt vettem egy családtáborban. Azaz, nem is egyen, hanem az első óta az összesen. 2006 óta pedig segítő szervezőként veszek részt a családommal. Az évek során szerzett tapasztalataimat szeretném most közkinccsé tenni.

Miért családtábor?

A gyerekeknek, kamaszoknak, hittanosoknak, ministránsoknak szervezett táborok természetesen szükségesek. Fontosak azért, hogy a bontakozó barátságok elmélyüljenek, a hittanos közösségek formálódjanak, és mintegy jutalomként részt vehessenek rajta a leghűségesebb fiatalok, ministránsok. A családtábor más. Más, mivel nem egyes személyek vesznek részt rajta, hanem teljes családok, melyeket különböző korosztályok képviselnek. Minden korosztály mást-mást igényel. Ezen igények kielégítése teszi a családtábort a szervezők számára komoly kihívássá, a résztvevőknek pedig igazi ünneppé. „Egy hét Mennyország” – szoktuk hirdetni plébániánkon. És valóban így van. Aki részt vett rajta, az már tudja. A családoknak lehetőségük van kerek egy hétre teljesen elszakadni a világ problémáitól, zajától, és az Úrral, barátokkal együtt tölteni ezt az egy hetet.

Hogyan vágjunk bele?

Az első és legfontosabb a megszólítás. Azért emeltem ki a megszólítást, mert tényleg ez a legfontosabb. Ha nem érzik megszólítva magukat az emberek, nem érzik a hívást, otthon maradnak. Tehát azt javaslom, hogy a hirdetésekben felolvasott tábori információkon túl

---

a szentmisék előtt, után meg kell szólítani az embereket, családokat. Ezt már jóval a tábor előtt el kell kezdeni, akár még a tél folyamán. Minél több családot sikerül megszólítani, annál nagyobb az esélye annak, hogy beindul egyfajta „önszerveződés”. Ha az emberek már elköteleződnek a tábor mellett, ők maguk lesznek azok, akik megszólítják az ismerőseiket, barátaikat.

Ha már körvonalazódik, hogy melyek azok a családok, amelyek biztosan vállalkoznak a táborra, javasolom egy 3-5 tagú segítő csapat összeállítását. Az a legszerencsésebb, ha mindegyikük különböző családból érkezik. Így egyik család sem érzi azt, hogy túlterhelné a szervezésben való részvétel. Ez a néhány ember segít az előzetes szervezésben, valamint a lebonyolításban.

Rendkívül lényeges az időpont meghatározása. Az év folyamán mindig ugyanakkorra legyen kitűzve a tábor (pl. július 2. hete). Ez az időpont legyen „bebetonozva”. Több családnak ez az egy hét jelenti a családi nyaralást, és a munkahelyek nagy többségében már év elején rendelkeznie kell a munkavállalónak a nyári szabadságok kivételéről.

Fontos a helyszín megválasztása. A legszerencsésebb, ha 100-150 km-en belül sikerül táborhelyet találni. Ennél távolabbi útra már nem biztos, hogy szívesen vállalkoznának az emberek. Ha túl közel van a tábor, pl. a szomszéd faluban, fennáll a veszélye annak, hogy egyfajta „napközis tábor” alakul ki, mivel nem maradnak ott a családok az esti programra és az éjszakára. A legjobb, ha a tábor valamilyen tömegközlekedési eszközzel (vonat, busz) is megközelíthető, mert nem biztos, hogy mindenki rendelkezik gépkocsival. Fontos a tábor befogadóképessége. Ha túl kicsi, nem biztos, hogy elférnek mindannyian, ha túl nagy, akkor előfordulhat, hogy más táborozók is ott lesznek, akár nagyobb létszámban és több turnusban. Ez keresztbe húzhatja az előzetes szervezéseket, és a tábor „meghittségének” sem használ. A táborban legyen legalább egy, lehetőleg fedett közösségi tér. Itt lehet majd a szentmiséken részt venni. Altáborok programjai is szervezhetőek ide, és rossz idő esetén „B” tervként ide be lehet húzódni. Az esetleges rossz időjárás miatt érdemes néhány felnőttnek, gyerekeknek szóló

---

egyházi filmet, mesét is hozni, ezek nem biztos, hogy felhasználásra kerülnek, de sosem lehet tudni...

Előkészület

A körütekintő és szorgos előkészület megalapozza a tábor sikerét. Fontos, hogy kellő időben megkezdődjenek az előkészületek a 3-5 fős csapattal. Minden segítőre egy-egy (esetleg több) feladatkört kell bízni, amelyeknek ők lesznek majd a felelősei. Az a legszerencsésebb, ha az egyes feladatkörhöz tartozó részfeladatokat a segítők tovább tudja delegálni a táborban résztvevő, segíteni kívánó embereknek. Ezáltal a segítők nem roskad össze a feladatkör terhe alatt, az ember pedig, aki feladatot kap, sokkal inkább magáénak érzi a családtábort, és a későbbiek folyamán akár segítővé is előléphet.

Az előkészületek során ki kell alakítani a tábor „vázát”, amelyre lehet majd építkezni. A váz felépítése a napirend meghatározásával kezdődjön. Az a legszerencsésebb, ha a programok a nap 3 részére vannak elosztva: délelőtt, délután, este. Ezt követheti az altáborok meghatározása. Amint azt az elején írtam, a táborban különböző generációk fognak részt venni, különböző igényekkel. Ezért javaslom legalább 4 altábor kialakítását a következők szerint: óvodás altábor az ovisoknak, iskolás altábor az általános iskolásoknak, kamasz altábor a középiskolás, és annál idősebb fiataloknak, valamint felnőtt altábor a szülőknek. Az ovisnál kisebb „karon ülő” gyerekek a szüleikkel maradnak. Ezután következhet az altáborok napirendhez történő hozzárendelése. A délelőtti folyamán az altáborok egymástól elkülönülve vegyenek részt a foglalkozásokon. A délután és az este a családoké, ekkor általában közös programok kellenek az altáboroknak.

Az előkészületek során a tábor programjait is meg kell határozni. Azért fontos, hogy időben kialakuljanak, mert lehetnek olyan programok, amelyek hosszas előkészületet, egyeztetést igényelnek. A tábornak vannak állandó és változó programjai. Az állandó programok azok, melyek napi rendszerességgel előfordulnak a napirendben, változó programok, melyek nem napi rendszerességgel lesznek a táborban,

---

ezekhez kell a legtöbb előkészület. Az egyes programok megszervezésének feladatát rá lehet bízni a segítőkre, de az, hogy milyen programok legyenek, közös konszenzust és döntést igényel. A tábor mottóját is meg kell határozni, amely évről évre változhat. A mottó köré lehet építeni néhány programot. Érdeemes a kialakult programok alapján összeállítani egy tábori füzetet. Ebben le lehet írni a programokat, össze lehet gyűjteni a táborban használatos énekeket. Minden napra lehet benne egy idézet, „útravaló”. Jegyzeteléshez is érdemes benne helyet hagyni. Családonként osszunk majd ki belőle legalább egyet.

Ha már közeledik a tábor, és már tudjuk, hogy mely családok vesznek részt rajta, érdemes egy előtalálkozót szervezni számukra a plébánián. Ez egy nagyszerű alkalom arra, hogy a táborozók megismerkedjenek egymással, valamint hasznos információkkal is el lehet látni őket. Például, hogy milyen adottságai vannak a tábornak, milyen programokra lehet számítani, mit érdemes otthonról hozniuk magukkal. A legtöbb táborban ágynemű ugyan van, de lepedőt és ágyneműhuzatot például nem adnak. Vagy a napi 3 étkezés közé érdemes a mindig éhes gyerekeknek egy uzsonnát beiktatni, amelyhez az alapanyagokat (konzervek, lekvárok) a táborozók „otthoni készletei”-ből lehet biztosítani. Az elemlámpa is szükséges kellék, de ne riasszuk el az embe-
reket, nem azért kell, mert nem lesz áram a táborban. Felmérhetjük, hogy kik azok, akikre segítségként lehet számítani a táborban. És fény derülhet arra is, hogy kik azok, akik nem rendelkeznek gépkocsival, és kik azok, akiknél van 1–2 szabad hely az autóban.

Programok

Fontos szabály, hogy a délelőtti, külön-külön altáboroknak szervezett programokon való részvétel a felnőtt altáborhoz tartozóknak fakultatív, míg a többi altábornak kötelező. Amint azt az előbbiekben is írtam, sok család számára ez a tábor jelenti az éves rekreációt, nyaralást, ezért a felnőtteknek meg kell adni a lehetőséget a pihenésre.

Állandó programok:

- *Reggeli zenés ébresztő.* 2–3 fő szükséges hozzá. Olyan táborlakókat kell megszólítani, akik sok egyházi éneket ismernek, és esetleg egyikük még gitározni is tud. Házról házra járva, egy rövid részt előadnak valamelyik énekből, és ezzel jelzik a ház (szoba) lakóinak, hogy ideje felkelni.
- *Reggeli torna.* Minden nap 1 fő vezető szükséges hozzá. Az a leg-szerencsésebb, ha minden nap másvalakit sikerül ezzel a feladattal megbízni. A torna vezetője 10–15 percben átmozgatja a táborlakóit.
- *Reggeli ima.* Minden nap 2–3 család szükséges hozzá. Napról napra más családokat érdemes beosztani, úgy, hogy a tábor folyamán mindenkire sor kerüljön. Az ima menetét ők állítják össze tetszőlegesen, a hosszát érdemes 15 percben maximálni.
- *Csendes pihenő.* A családok számára biztosítani kell a pihenés lehetőségét, sokan pedig karon ülő gyermekkel érkeznek a táborba, ezért az ebéd utáni 1–2 óra a pihenésé. Természetesen nem kötelező mindenkinek pihennie, azonban a nagy zajjal járó tevékenységeket ezen idő alatt kerülni kell.
- *Énekpróba.* A napi szentmisék előtt 15 perccel érdemes elkezdni, így mindenki összeszedetten, felkészülten várhatja a szentmisét. Aki pedig esetleg késni szokott, így az is megérkezik a szentmisére. A tábori füzetben érdemes összegyűjteni azokat a dalokat, amelyeket énekelni fogunk a szentmiséken. Nem valószínű, hogy sokaknak eszébe jut énekes könyvet vinni a táborba.
- *Szentmise.* A tábor folyamán minden nap lehetőséget kell biztosítani a táborozóknak szentmisén való részvételre, szentáldozásra. A szentmisék szolgálatára (oltárdíszítés, ministrálás, olvasmány, könyörgés) minden alkalommal 3–5 családot lehet beosztani.
- *Esti mese.* A gyerekek nagy kedvence, mikor hagyományos diavetítőn régi diafilmeket vetítünk nekik. Lehet rövid mesefilm, vagy könyvből felolvasott mese is. A lényeg, hogy ez jelzi a kisebbeknek, hogy ideje lefeküdni.
- *Kápolna.* A tábor egyik szobájában, helyiségében érdemes kápol-

-
- nát kialakítani. Ide jöhetnek az altáborok szentségimádásra, de bárki betérhet az Oltáriszentség elé néhány percre. Gyóntató helynek is kiváló.
- *Szeretet üzenő fal.* Mai felgyorsult világunkban az internetes közösségi oldalakon elterjedtek az üzenő falak. Ide minden felhasználó kiteheti az üzeneteit, amelyet az oldalra látogató ismerőseinek szán. Ehhez hasonló a tábori szeretet üzenő fal. Nem kell hozzá más, csak egy nagyméretű (A2-es) papír (ha lehet karton), és egy toll. Ezt az üzenő falat valahol a tábor gyakran látogatott részén érdemes kihelyezni. Ezen üzenhetnek a táborlakók egymásnak, leírhatják, miért hálásak egymásnak, vagy az Úrnak. A lényeg, hogy szeretetből jövő üzenetek kerüljenek rá. Érdemes ezt a papírt hosszabb időre megőrizni, és évek múltán (akár egy későbbi családtáborban) elővenni.
  - *Előadások.* A felnőtt altábor délelőtti programja. Fontos, hogy az előadás után lehetőségük legyen az embereknek 6-8 fős kiscsoportokba elvonulni, ahol az előadás témájába vágó kérdésekről beszélgethetnek. Minden kiscsoportban érdemes kinevezni egy csoportvezetőt, aki ismeri a kérdéseket, és levezeti a beszélgetést.

Változó programok:

- **Tábornyitás.** A tábornyító során köszöntésre kerülnek a táborozó családok, lehetőséget kell biztosítani egy rövid bemutatkozásra. Az eleinte jellemző zárkózottság, feszültség feloldására megkérhetjük a házaspárokat és a nagyobb gyerekeket, hogy ne magukat, hanem egymást mutassák be. Minden bemutatkozott család után közösen néhányszor elénekeljük az „Isten hozott al-leluját”. A bemutatkozások után ismertetésre kerülnek a tábori „szabályok”. Az első táborban, mikor még nem ismerik egymást az emberek, érdemes névkitűzőket kiosztani közöttük, amelyre ráírhatják keresztneveiket. Néhány nap múlva ezek a táblácskák észrevétlenül el fognak tűnni. Ez már azt jelzi, hogy név szerint

---

ismerik egymást a táborlakók, nincs akadálya szoros barátságok kialakulásának.

- Nyitó tábortűz. A régi táborok hangulatát idézi, ez az első lehetőség a táborozóknak egymás megismerésére. Énekléssel, beszélgetéssel telik. Mivel a gyerekek az első napon még nagyon izgatottak, nehezen szoktak elaludni. Néhány vállalkozó szellemű felnőtt elviheti őket egy rövidebb sétára, „éjszakai túrára”. A zseblámpáknak itt vesszük először nagy hasznát.
- Forgószínpad. Az egyik legtöbb előkészületet igénylő program. Megszervezésében jó, ha többen segítenek. Gyermekeink akadályversenyeihez lehetne hasonlítani. A tábor területén, vagy a tábor közvetlen közelében érdemes megszervezni. A tábor családait valamilyen tematika szerint 6-8 csapatra osztjuk. A csapatok fogják végigjárni a helyszíneket. Az egyes állomáselyeken egy-egy segítő várja az érkező csoportokat, akik ügyességi, logikai, kreatív feladatokban mutathatják meg rátermettségüket. Az eredményeket pontozzuk. A végén az összpontszám alapján eredményt lehet hirdetni.
- Borkóstoló. Fakultatív felnőtt program. El lehet látogatni egy közeli pincészetbe, de talán szerencsésebb, ha a táborban tartjuk meg. Mindenki hoz magával egy kis bort, és miközben megkínálja a többieket, elmesélhet egy rövid történetet a borral kapcsolatban, miért éppen ezt a bort hozta magával. (Nem kell megjedni, mindenkinek lesz legalább egy története.) A gyerekeknek ezen időre számháborút lehet szervezni, ha sötétedés után van a számháború, akkor a zseblámpának ismét jó hasznát vesszük.
- Szabadfoglalkozás. Legalább egy délutánt biztosítani kell a családoknak arra, hogy szabadon kikapcsolódhassanak, kiránduljanak a környéken. Lehet a táborban egy fakultatív programot is ajánlani számukra, de szerencsésebb, ha „önszerveződésben” több csoportban tudnak egy jót kirándulni.
- Szentségimádás. Az egyik nap délutánját, vagy estéjét érdemes arra szánni, hogy az altáborok szentségimádáson vehessenek

-
- részt. Ezen a délutánon lehet számukra bűnbánati liturgiát is szervezni, és gyónási lehetőséget felkínálni.
- Strandlátogatás. Egész napos program. Azon a napon, amelyiken strandlátogatás van, reggelre érdemes szervezni a szentmisét. A konyhásokkal le kell szervezni, hogy aznapra ne főzzenek ebédet, hanem készítsenek csomagokat, melyeket el lehet vinni a strandra. Érdemes a strandlátogatást az utolsó napok egyikére szervezni, mert addigra már jól megismerik egymást az emberek, családok, így oldottabban tudnak együtt lenni.
  - Színes este. A tábor utolsó estéjére érdemes szervezni. Ki mit tud jelleggel minden altábor szabadon választott előadást mutathat be, majd azt követően a spontán alakult társulatok következhetnek. Rendkívül jó hangulatú, emlékezetes este szokott lenni.
  - Ki mit visz haza? A hazaindulás délelőttjén érdemes megtartani. Utoljára van ekkor együtt a tábor. Itt mindenki elmondhatja azt, hogy milyen öröme, bánata volt a tábor során, mivel gazdagodott. Tehát, ki mit visz haza?
  -

Összegzés

Összegzésképpen elmondható, hogy a fent leírtak kizárólag a tábor „lebonyolításáról” szóltak. Az egész mit sem ér, ha nem tudatosítjuk Krisztus jelenlétét, és nem szövi át az imádság. Ekkor fennáll a veszélye annak, hogy a családtábor egy átlagos táborra degradálódik. Ha azonban szeretettel, barátsággal vagyunk egymás iránt, és az imádság szövi át együttléteinket, Krisztus ott lesz köztünk, és megkóstolhatjuk a „Mennyország ízét”. Ahogy egy reklámban hallottam mostanában: „De majd úgy ismeqlátjátok...”

BÁRSONY ENIKŐ:

TÁBORBAN MEGVALÓSÍTHATÓ ÖTLETEK

Közösségként élni – Egyházban élni

*Tematika-javaslat ötnapos táborra az Eucharisztia
és az Egyház jegyében – korhatár nélkül*

Ha a tábor területén a helyi ordinárius által felszentelt szentségi kápolna van Oltáriszentséggel, akkor lehetőség szerint minden órában legyen valaki az Úrral. Ha ilyen kápolna nincs, akkor is legyen az egész tábor ideje alatt egy külön imahely ikonnal vagy nagyméretű szentképpel, feszülettel. Legyen naponta friss virág előtte.

Az idei tábor azokat a témákat dolgozza fel, amely átélkedése, átgondolása segít a Jézussal és az Egyházzal való közvetlenebb kapcsolatot kialakításában.

A következő néhány bekezdés egy röviden kifejtendő témát, rövid elmélkedéseket és megvalósítandó tevékenységeket tartalmaz, melyek közelebb visznek Jézushoz és egymáshoz a tábor öt napja alatt. A kifejtendő témát a táborvezető, vagy valaki más röviden bemutatja a reggeli imánál. Például az első napon: mit jelent, hogy Jézus alázatos szívű és mit, hogy én alázatos vagyok? Az útravaló témáját napközben (akár ebéd előtt vagy után) néhány percben ki-ki átélkedheti, vagy kiscsoportban megbeszélhetik. A „megvalósítás” a nap témájának elmélyítésére szolgál valamilyen tevékenység formájában. Ez napközben játékos keretek között bármikor megvalósítható. Délutánonként lehetőség szerint ugyanabban az időben az örvendetes rózsafüzér egy-egy titkát imádkozzák közösen, hiszen a tábor napi témái a titkok gyümölcsei. A tized elimádkozása előtt az előimádkozó olvassa fel az adott szentírási idézetet is. Este legyen közös ima, ekkor néhányan visszajelezhetik, hogyan élték meg a megvalósítást.

Minden résztvevőnek a táborba indulás előtt adjuk át a következő levelet, Jézus meghívó levelét a táborba:

Kedves Táborozó!

Szeretettel üdvözöllek. Kérlek, segíts, hogy közösen odafigyelhesünk a körülöttünk levőkre. Segítek, hogy legyen erőd elfogadni társaidat, hogy legyen bátorságod vállalni a szolgálatot: a másokért élt életet.

Sokan várnak Rád: Barátod, Jézus

1. nap: Az alázat

- **Útravaló:** *„Tartsátok mindig lelki szemetek előtt Isten anyjának, a mi édesanyánknak nagy alázatát. Ő minél többet kapott az égi ajándékokból, annál inkább alázatos lett.”* (Szent Pio atya)
- **Megvalósítás:** A reggeli imánál választ vagy híz minden résztvevő egy rutinját nehezítő korlátozást (pl. egy keze felkötve, csak lábujjhegyen járhat, nem beszélhet, ujjai egy kezén összekötve, fél szeme lekötve, stb.), és az egész napot ezzel a „teherrel” kell megélnie. Esti imánál bemutathatják ügyességüket és tapasztalataikat is megoszthatják.
- **Örvendetes titkok 1.**
...Jézus, akit te, Szent Szűz a Szentlélektől fogantál.
*„Az angyal belépett hozzá és megszólította:
»Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Veled van az Úr! ...
Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél.«”* (Lk 1,28-30)
- **A titok gyümölcse:** az alázat

2. nap: A felebaráti szeretet

- **Útravaló:** *„Illő nagy erőfeszítéseket tennünk, hogy szentekké legyünk és nagy szolgálatokat tegyünk Istennek és felebarátainknak. Rajta, kedves gyermekem: Szerezz örömet másoknak!”* (Szent Pio atya)
- **Megvalósítás:** Még előző nap este kialakítunk csoportokat és hűzás alapján minden csoportnak lesz egy „angyalka” csoportja, így mindenki a klasszikus egy emberre való odafigyelés helyett egy-egy csoport tagjainak külön-külön vagy együtt szerez örö-

---

met. Az esti imára vagy tábortűzhöz pedig a csoportok külön-külön készülnek egy kis dallal, monológgal, verssel, történettel, színjátéssal, amiben megfogalmazzák, megjelenítik, hogy számukra mit jelent a szeretet.

- **Örvendetes titkok 2.**

...Jézus, akit te, Szent Szűz Erzsébetet látogatván hordoztál.

„*Akkor Erzsébet eltelt Szentlélekkel. Nagy szóval felkiáltott:*

»*Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse.*«” (Lk 1,41–42)

- **A titok gyümölcse:** a felebaráti szeretet

3. nap: az egyszerű élet

- **Útravaló:** „Türelemmel kell lennünk mások nyomorúsága iránt, de még nagyobb türelemmel viseljük el a magunkét. Szeressétek és gyakoroljátok az egyszerűséget!” (Szent Pio atya)

- **Megvalósítás:** A reggeli imánál közösen elhatározzák kisebb csoportokban, ki miben szeretné megélni az egyszerűséget és milyen mértékben (étkezés, öltözködés, napi rutin stb.). Nagyon fontos jól szétválasztani az egyszerűséget az igénytelenségtől. Az esti imánál a csoportfelelősök elmondják napi tapasztalataikat.

- **Örvendetes titkok 3.**

...Jézus, akit te, Szent Szűz a világra szültél.

„*Mária megszülte elsőszülött fiát, bepólyálta és jászolba fektette*”

(Lk 2,7)

- **A titok gyümölcse:** az egyszerű élet

4. nap: tisztaság és engedelmesség

- **Útravaló:** „Legyünk szentekké, így miután együtt voltunk a földön, együtt leszünk a mennyben is.” (Szent Pio atya)

- **Megvalósítás:** Egész nap folyamán mindenki igyekszik a kéréseket teljesíteni, amit tőle kérnek, ha ez lustaságból, oda nem figyelésből stb. nem sikerül, két jó cselekedettel próbálja korri-

---

gálni, nagyon egyszerűen „szót fogad” és „lemond saját kényelméről”.

- **Örvedetes titkok 4.**

...Jézus, akit te, Szent Szűz a templomban bemutatnál.

„*Simeon karjába vette a gyermeket és áldotta az Istent ezekkel a szavakkal: »Most bocsásd el, Uram szolgádat szavaid szerint békében, mert látta szemem üdvösségedet, melyet minden nép színe előtt készítettél, világosságul a pogányok megvilágítására, és dicsőségül népednek, Izraelnek.*” (Lk 2,29–32)

- **A titok gyümölcse:** a tisztaság és engedelmesség

5. nap: Jézus megtalálásának öröme

- **Útravaló:** „*Ahogy megállunk Isten jelenlétében és átadjuk neki akaratunkat – ez a legszentebb, a legkiválóbb, a legtisztább és a legtökéletesebb.*” (Szent Pio atya)

- **Megvalósítás:** A reggeli imánál mindenki húz vagy kap egy betűt. A nap folyamán megpróbál ezzel a betűvel kezdődően egy vagy több olyan tulajdonságot megfogalmazni Jézusról, ami számára fontos, meghatározó. Ezt az esti imánál, tábortűznél, záró programnál megoszthatja a többiekkel.

- **Örvedetes titkok 5.**

...Jézus, akit te, Szent Szűz a templomban megtaláltál.

„*Három nap múlva akadtak rá a templomban. ... Jézus ezt felelte: »De miért kerestetek? Nem tudátok, hogy nekem Atyám dolgaiban kell lennem?«*” (Lk 2,49)

- **A titok gyümölcse:** Jézus megtalálásának öröme

VI.

AJÁNLOTT IRODALOM

-
- *DRISCOLL, JEREMY*: Ez történik a misén, Bencés Kiadó, 2010.
  - *Élő Kenyér* – misekalauz gyermekeknek és fiataloknak,
Kiadásért felelős: Horváth István Sándor
  - *GUARDINI, ROMANO*: Örökmécs, Szent István Társulat, Budapest 1993.
  - *KWIECIEN, TOMASZ*: Szentmise-kalauz röviden, Kairosz, Budapest 2003.
  - *LUSTIGER, JEAN-MARIE*: Értetek és mindenkiért...
Bevezetés a szentmise liturgiájába, Bencés Kiadó 1997.
  - *MARÓTI GÁBOR*: Liturgia, Győr 2004.
  - *TARJÁNYI ZOLTÁN*: Misekalauz, Új Ember Kiadó, Budapest 2000.
  - *TÖRÖK JÓZSEF*: Adoremus – az Egyház liturgiájának ismerete az egyház-
zenét művelő fiatalok részére. 3. Kiadás. [Budapest]: Ecclesia, 2000.
  - *VERBÉNYI ISTVÁN*: Ministránsok kézikönyve, Szent István Társulat,
Budapest, 2016.
  - *VERBÉNYI ISTVÁN–SZTANKÓ ATTILA*: Mysterium fidei.
A szentmise katekézise, Új Ember, Budapest 2017.
  - *YOUCAT*, Kairosz, Budapest 2013.

TARTALOM

AJÁNLÓ ▶ 5

BEVEZETŐ ▶ 7

I. FÁBRY KORNÉL: EGÉSZSÉGES PLÉBÁNIA, EGÉSZSÉGES KÖZÖSSÉG ▶ 9

II. ELMÉLKEDÉSEK ÉS EUCHARISZTIKUS HOMÍLIAVÁZLATOK ▶ 21

Gáspár István elmélikedései és homíliavázlatai ▶ 22

Barsi Balázs OFM homíliavázlatai ▶ 31

Orosz István homíliavázlatai ▶ 44

III. SZENTMISEMAGYARÁZAT, SZENTSÉGIMÁDÁSI MINTÁK,
TANÚSÁGTÉTELEK ▶ 47

Füzes Ádám: Kommentált mise ▶ 49

Gáspár István: Mit csináljak a szentségimádáson? ▶ 55

Ferences testvérek: Segítő gondolatok a szentségimádáshoz ▶ 57

Schuschnigg Theresia CB és Czompó Melinda: Szentségimádási minta ▶ 58

Versegi Beáta Mária CB: Betlehem – Gyermekek szentségimádási program ▶ 61

Udvardy Márton: Hogyan indítsunk szentségimádást? ▶ 63

Hadi Péter: Szentségimádás Nagymaroson ▶ 64

A szentségimádás iskolája ▶ 68

IV. HITTANÓRA TÉMA ÖTLETEK: szentmise, eucharisztia, szentségimádás ▶ 75

1. Alsó tagozatosok számára ▶ 76

2. Elsőáldozók és szülei ▶ 82

3. Felső tagozatosok és középiskolás korosztály számára ▶ 87

4. Tematikus esték fiataloknak, felnőtteknek ▶ 95

5. Segédanyagok hitoktatóknak ▶ 102

V. EUCHARISZTIKUS KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS ▶	103
Keszeli Sándor: Pasztorális tervezés a plébánián ▶	104
Gáspár István, Horváthné Kovács Judit: Baba-mama klub ▶	106
Gáspár István: A ministránsok közössége ▶	108
Giczi Mariann: Házasság indítása ▶	117
Bittsánszky Sára: Hogyan indítsunk házasközösséget? ▶	119
Gáspár István: Férfi csoport, férfiak oltárszolgálatára ▶	124
Kármán János: Meghívás az „Élet a Lélekben” szemináriumra ▶	124
Keszeli Sándor: Egyházközség az interneten? ▶	126
Gáspár István: Családtábor ▶	128
Giczi Mariann: Nyári családtábor ▶	129
Bársony Enikő: Táborban megvalósítható ötletek ▶	137
VI. AJÁNLOTT IRODALOM ▶	141

Grafika és tördelés: Kisanti
A nyomás és a kötés a Gelbert ECO Print Kft. munkája
Készült 8000 példányban

Ebben a kötetben olyan írások, javaslatok találhatók, melyeket a lelkipásztorkodás különböző területein lehet hasznosítani a hittanóráktól az ifjúsági és felnőtt katekéziseken keresztül, a táborokban és a szentmisén, a közösségi, valamint egyéni szentségimádásokon.

Bízom benne, hogy a plébániákon és más közösségekben mind többen vállalnak részt a közösségi élet előmozdításában, a másokért végzett szolgálatban, ami által Isten Országá egyre inkább jelenvalóvá lesz.

Kívánom, hogy 2019 pünkösdjéig növekedjenek közösségeink hitben és szeretetben e kiadványban szereplő írások és gyakorlati ötletek segítségével is, hogy Isten irántunk való szeretetének jeleivé váljanak.

ERDŐ PÉTER

bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek

iec2020.hu

NEK 2020

BUDAPEST | HUNGARY